

Załącznik
do Uchwały Nr XXXVIII/237/17
Rady Gminy Powidz
z dnia 26 października 2017 roku

PROGRAM REWITALIZACJI
dla Gminy Powidz na lata 2017-2023

Powidz, 2017

Niniejsze opracowanie powstaje dzięki wsparciu finansowemu Unii Europejskiej
ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna
2014-2020

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

OPRACOWALI:

---

mgr inż. Dariusz Kałużny

mgr inż. Angelika Paczesna

mgr inż. Daria Jarońska

ADRES BIURA:

NUVARRO Sp. z o. o.

ul. Reymonta 23, Posada

62-530 Kazimierz Biskupi

tel. (63) 233 00 15

e-mail: biuro@nuvarro.pl

www.nuvarro.pl

SPIS TREŚCI

Spis treści.....	3
1. WSTĘP	4
2. DEFINICJE	7
3. METODOLOGIA	13
4. OPIS POWIĄZAŃ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	14
5. DIAGNOZA ZJAWISK KRYZYSOWYCH	31
5.1. Podsumowanie sfery społecznej	31
5.2. Podsumowanie sfery gospodarczej	34
5.3. Podsumowanie sfery przestrzenno-funkcjonalnej	35
5.4. Podsumowanie sfery technicznej	37
5.5. Podsumowanie sfery środowiskowej	38
6. DELIMITACJA	40
6.1. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	71
7. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI	87
7.1. Wizja i misja Programu Rewitalizacji	87
7.2. Cele Programu Rewitalizacji	88
7.2.1. CELE SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	88
8. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE I POZOSTAŁE	90
9. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE	124
10. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI	134
11. USPOŁECZNIENIE	151
12. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU	160
12.1. Wdrażanie i monitoring	160
13. PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	165
14. SPIS RYSUNKÓW	166
15. SPIS TABEL	168
16. SPIS WYKRESÓW	169

1. WSTĘP

Przemiany społeczno-gospodarcze na przestrzeni ostatniego ćwierćwiecza wywołane procesem globalizacji oraz transformacją ustrojową i wyzwaniem gospodarki wolnorynkowej spowodowały szereg niekorzystnych zjawisk i procesów na obszarach jednostek samorządu, takich, jak degradacja tkanki materialnej oraz narastające problemy w sferze społeczno-gospodarczej. W takiej sytuacji szczególnego znaczenia nabierać zaczęły planowanie oraz realizacja kompleksowych projektów rewitalizacyjnych, obejmujących sfery: społeczną, gospodarczą, przestrzenną, środowiskową i kulturową, a tym samym odpowiadających na indywidualny zestaw zidentyfikowanych problemów danego obszaru.

Na potrzeby projektowania i wdrażania interwencji w ramach procesu rewitalizacji, współfinansowanych środkami Unii Europejskiej, rewitalizację należy rozumieć jako: *„kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.”¹.*

Podstawowym narzędziem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych jest *plan/program rewitalizacji*, który jest opracowywany oraz przyjmowany przez samorząd lokalny w drodze uchwały na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446). Jest to wieloletni program działań zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich dalszego rozwoju poprzez optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań i wzmacnianie lokalnych potencjałów. Objęcie danego obszaru programem rewitalizacji będzie stanowiło podstawę wspierania go poprzez instrumenty i narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne oraz krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

---

¹ „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, Minister Rozwoju, 2016, s. 5.

Proces rewitalizacji prowadzony jest przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, przedstawiciele samorządu terytorialnego i mieszkańców gminy). Szczególny nacisk kładziony jest na zaangażowanie lokalnej społeczności, czyli osoby, których w szczególności dotyczą planowane działania.

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 stanowi spójny dokument strategiczny mający na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego najbardziej zdegradowane obszary gminy poprzez przedsięwzięcia kompleksowe (uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny, środowiskowy i kulturowy), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.

Rewitalizacja gminy Powidz koncentruje się na 5 głównych obszarach:

- a. społecznym – działania koncentrujące się na zapobieganiu patologiom i wykluczeniu społecznemu (marginalizacji, bezrobociu, ubóstwu) oraz mające na celu wzrost poziomu integracji mieszkańców gminy;
- b. gospodarczym – rozpowszechnianie i ułatwianie aktywności gospodarczej;
- c. przestrzenno-funkcjonalnym – w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, w tym: zaplanowano inwestycje w zakresie budowy elementów małej infrastruktury rekreacyjnej, zagospodarowania obszarów stanowiących miejsca rozrywki i integracji dla mieszkańców;
- d. technicznym – zły stan techniczny obiektów użyteczności publicznej, brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska;
- e. środowiskowym – brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska oraz występowanie wyrobów zawierających azbest.

Program Rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych) tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego

lub przestrzenno-funkcjonalnego lub technicznego lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Koncentracja interwencji i potrzeba hierarchizacji potrzeb powodują, że programy rewitalizacji dotyczą terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy, obejmujących całość lub część zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętych szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych.

Dzięki wdrożeniu Programu Rewitalizacji zwiększy się atrakcyjność gospodarcza gminy Powidz, a co za tym idzie stworzona zostanie szansa dla rozwoju nowych podmiotów gospodarczych oraz tworzenia miejsc pracy. Ponadto wdrożenie działań zaplanowanych w Programie Rewitalizacji pozwoli na rozwój kulturalno-społeczny gminy, a co za tym idzie na przeciwdziałanie wykluczeniu kulturalnemu mieszkańców gminy.

Objęcie danego obszaru PR będzie stanowiło podstawę do ubiegania się o dofinansowanie poszczególnych przedsięwzięć w ramach funduszy zewnętrznych w tym środków Unii Europejskiej.

2. DEFINICJE

Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- a. uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;
- b. pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów; diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe;
- c. ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- d. właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- e. zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;
- f. koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;

- g. realizacja wynikającej z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnego zasady partnerstwa² polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Rewitalizacja jest prowadzona zgodnie z zasadami zawartymi w Umowie Partnerstwa, a w szczególności z zasadami polityki przestrzennej zawartymi w rozdziale 1.5.4 Umowy Partnerstwa.

Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- a. gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- b. środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- c. przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- d. technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

---

² „Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku ustanawiające wspólne przepisy dotyczące EFRR, EFS, FS, EFRROW oraz EFMiR”

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt 2, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Program rewitalizacji – inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji (np. lokalne programy rewitalizacji, miejskie programy rewitalizacji).

Projekt rewitalizacyjny – projekt wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów (zawierający listę

planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji) albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji (zawierający charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową), zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego.

Komplementarność przestrzenna – oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji. Zapewnienie komplementarności przestrzennej projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma służyć temu, by program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii. Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest także to, by prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Komplementarność problemowa – oznacza konieczność realizacji projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym). Zapewnienie komplementarności problemowej ma przeciwdziałać fragmentacji działań (np. tzw. „rewitalizacji technicznej”, „rewitalizacji społecznej” – określeń błędnie stosowanych,

ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa) koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru. Skuteczna komplementarność problemowa oznacza konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań administracji.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna – oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle.

Komplementarność międzyokresowa – oznacza konieczność dokonania rozeznania, analizy i krytycznej oceny oraz sformułowania wniosków na temat dotychczasowego (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych, szczególnie w ramach polityki spójności 2007-2013) sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji. W oparciu o dokonane analizy zasadne jest zadbanie o uzupełnianie (dopełnianie) przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 (np. o charakterze infrastrukturalnym) projektami komplementarnymi (np. o charakterze społecznym) realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020. Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie.

Komplementarność źródeł finansowania – w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że projekty rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów

rewitalizacji. Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądanych zmian.

3. METODOLOGIA

Program opracowany został z wykorzystaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale wszystkich interesariuszy w pracach nad PR, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych, odpowiadających między innymi za przeprowadzenie procesu konsultacji społecznych, warsztatów, diagnozy, badań ankietowych oraz opracowanie dokumentu pn. Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023.

Etapy prac nad PR obejmowały następujące działania:

1. Podjęcie dnia 25 maja 2017 roku przez Radę Gminy w Powidzu uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 [Uchwała Nr XXXV/215/17 Rady Gminy Powidz w Powidzu dnia 25 maja 2017 roku].
2. Zarządzenie Wójta Gminy Powidz z dnia 4 lipca 2017 roku w sprawie powołania Gminnego Zespołu ds. Rewitalizacji [Zarządzenie Nr 159/17 Wójta Gminy Powidz z dnia 4 lipca 2017 roku].
3. Zorganizowanie i przeprowadzenie spotkań konsultacyjno-informacyjnych, badań ankietowych oraz spotkań warsztatowych mających na celu poznanie opinii na temat uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, aktualnych potrzeb oraz przyszłych kierunków rozwoju gminy Powidz oraz propozycji projektów i zadań rewitalizacyjnych, które mogłyby zostać ujęte w PR.
4. Opracowanie diagnozy obecnej sytuacji w gminie Powidz w celu wyznaczenia obszarów problemowych oraz wskazania działań mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze, tj.: pozyskanie danych statystycznych i rejestrowych nt. sytuacji gminy Powidz.
5. Zbieranie oraz opracowanie bazy fiszek projektowych składanych przez mieszkańców oraz podmioty działające na obszarze gminy Powidz w zakresie propozycji projektów do realizacji na terenie zdegradowanych obszarów gminy.
6. Opracowanie i zredagowanie projektu Program Rewitalizacji dla gminy Powidz na lata 2017-2023 zgodnie z wypracowanymi ustaleniami przez ekspertów zewnętrznych.
7. Odstąpienie od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania Programu na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie

środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.).

8. Uchwalenie Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023.

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 powstał w wyniku prac przedstawicieli samorządu lokalnego, instytucji publicznych, przedsiębiorców i pracowników Urzędu Gminy Powidz, przy współudziale ekspertów i specjalistów zewnętrznych, a także mieszkańców gminy, jako głównych interesariuszy procesu rewitalizacji.

W tabelach zamieszczonych w Programie Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 oraz Diagnozie zjawisk kryzysowych dla Gminy Powidz dane o wartościach wskazujących na występowanie negatywnego zjawiska oznaczono kolorem czerwonym, natomiast kolor zielony został użyty dla podkreślenia pozytywnej sytuacji w danym sołectwie.

4. OPIS POWIĄZAŃ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

Program Rewitalizacji jest jednym z narzędzi realizujących strategię rozwoju gminy, w związku z czym proces rewitalizacji powinien stanowić element całościowej wizji rozwoju gminy. Poniżej przedstawiono powiązania niniejszego dokumentu z celami wdrażanej polityki europejskiej, krajowej, regionalnej i lokalnej.

1. Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich

Dokument podkreśla potrzebę opracowania strategii zintegrowanego rozwoju miejskiego, przy uwzględnieniu aspektu ekonomicznego, społecznego i ekologicznego, a także wymiaru zdrowotnego i kulturowego oraz zdolności instytucjonalnych państwa. Ponadto prowadzenie polityki zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich winno uwzględniać warunki i potrzeby lokalne oraz zasadę pomocniczości. Karta opisuje narzędzia wykorzystywane do wdrażania programów zintegrowanego rozwoju oraz podaje główne zalecenia dotyczące krajowych polityk miejskich.

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 uwzględnia szeroki wymiar zintegrowanego rozwoju gminy zarówno w aspekcie społecznym, ekonomicznym, jak również zwraca uwagę na warunki i potrzeby lokalne, co oznacza, że mimo tego iż gmina Powidz ma charakter gminy wiejskiej, spełnia na etapie opracowywania zalecenia Karty Lipskiej na rzecz zrównoważonego rozwoju.

2. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Dokument ten stanowi unijną strategię rozwoju na najbliższe dziesięciolecie, stanowiąca najwyższy poziom odniesienia przy programowaniu strategicznym każdego poziomu programowania państw Unii Europejskiej. Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- **Rozwój inteligentny:** rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- **Rozwój zrównoważony:** wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- **Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu:** wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 priorytetowo traktuje takie zagadnienia, jak rynek pracy, zatrudnienie, rozwój wiedzy oraz walkę z ubóstwem. Szczególnie ważny jest są kwestię związane z włączeniem społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

3. Strategia Rozwoju Kraju 2020, aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo

Dokument wyznacza najważniejsze zadania państwa, których realizacja przyczyni się do szybszego i bardziej zrównoważonego rozwoju kraju i poprawy jakości życia ludności poprzez wzmocnienie potencjałów gospodarczych, instytucjonalnych i społecznych. Główne działania obejmują trzy obszary: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjną gospodarkę oraz spójność społeczną i gospodarczą.

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 wpisuje się w następujące cele w obszarze:

- Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo
  - Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli;
- Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka
  - Cel 2 Wzrost wydajności gospodarki,
  - Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego,
  - Cel 5 Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych,
  - Cel 6 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.
- Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna
  - Cel 1 Integracja społeczna,
  - Cel 3 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim. Jest ona także

podstawowym dokumentem wyznaczającym ramy polityki regionalnej Polski do roku 2020. Według wizji Strategii w 2020 roku polskie regiony stanowiąc będą lepsze miejsce do życia dzięki podniesieniu poziomu i jakości życia oraz przez stworzenie takich ram gospodarczo-społecznych i instytucjonalnych, które zwiększają szanse realizacji aspiracji i możliwości jednostek i wspólnot lokalnych. Polskie regiony będą silniejsze gospodarczo, lepiej zintegrowane gospodarczo, społecznie i przestrzennie oraz bardziej samorządne w wyniku procesu decentralizacji i szerszego urzeczywistniania zasady partnerstwa i subsydiarności. Realizacja wizji będzie możliwa poprzez osiągnięcie głównego celu strategii, którym jest efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Realizacji celu strategicznego służyć będą trzy cele:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów, 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych, 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

W ramach celu 2. ujęto cel operacyjny 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze. W Polsce znajduje się wiele obszarów które, pomimo znacznej na tle innych jednostek terytorialnych zamożności, utraciły w ostatnich latach, na skutek zmian społeczno-gospodarczych, możliwości wzrostu i kreowania zatrudnienia z powodu upadku tradycyjnego przemysłu, gwałtownej zmiany koniunktury na wytwarzane produkty i usługi, degradacji środowiska przyrodniczego czy też powiązanej z tymi procesami degradacji infrastruktury, w tym mieszkaniowej, a także dużego odpływu ludności. Do najważniejszych zagadnień, które powinny być brane pod uwagę przy projektowaniu i realizacji działań restrukturyzacyjnych i rewitalizacyjnych będą należały działania: wsparcie jakości kapitału ludzkiego, modernizacja struktury gospodarczej, wspierające nadrobienie zaległości w zakresie infrastruktury technicznej, wspierające modernizację i rozwój obiektów użyteczności publicznej o znaczeniu subregionalnym, wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych obejmujących zagadnienia infrastrukturalne, gospodarcze i społeczne.

Działania w ramach tego obszaru problemowego polityki regionalnej będą prowadzone na podstawie lokalnych programów rewitalizacji.

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 jest zgodny z następującymi celami:

- Strategiczny cel polityki regionalnej: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym;
- Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”);
- Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).

5. *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*

Dokument określający zasady ładu przestrzennego w Polsce. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest najważniejszym dokumentem strategicznym w kwestii zagospodarowania przestrzennego kraju. Został on stworzony w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania jego przestrzeni. Dokument zawiera cele i kierunki działań służące takiemu planowaniu przestrzennemu, który pozwoli na wzrost społeczno-gospodarczy państwa.

W dokumencie wskazano, na nadrzędną ustrojową zasadę zrównoważonego rozwoju, z której wyprowadzono wprost zasady planowania publicznego. Wśród nich należy wymienić: zasadę racjonalności ekonomicznej, zasadę preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę, zasadę przezorności ekologicznej i zasadę kompensacji ekologicznej.

Zasada preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę oznacza w szczególności intensyfikację procesów urbanizacyjnych na obszarach już zagospodarowanych, tak aby minimalizować ekspansję zabudowy na nowe tereny. W praktyce zasada ta przeciwdziała rozpraszaniu zadań inwestycyjnych, przyczynia się do efektywnego wykorzystania przestrzeni zurbanizowanej, chroniąc jednocześnie przestrzeń wewnątrz miast przed dewastowaniem (zasada odnosi się do recyklingu przestrzeni).

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 wpisuje się w następujące cele:

- Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się

czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów – w ramach tego celu zaplanowano działanie 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast. W punkcie tym ustalono, że działania polityki przestrzennej w odniesieniu do zdegradowanych obszarów zurbanizowanych mają na celu przywrócenie ich funkcji administracyjnych, społecznych i gospodarczych oraz stworzenie warunków sprzyjających ich powtórnemu zagospodarowaniu, dzięki skorelowanym interwencjom w sferze planowania przestrzennego, inwestycjom infrastrukturalnym oraz wsparciu zasobów ludzkich i przedsiębiorczości. Działania restrukturyzacyjne i rewitalizacyjne doprowadzą do odzyskania atrakcyjności danego obszaru lub miasta, do przywrócenia korzystnych warunków życia i podejmowania działalności gospodarczej oraz inwestycyjnej z wykorzystaniem istniejącego potencjału kulturowego i zachowaniem funkcji symbolicznych oraz przyrodniczych obszaru w procesie jego adaptacji do nowych funkcji.

- Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej;
- Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski;
- Przywrócenie i utrwalanie ładu przestrzennego.

6. Krajowa Polityka Miejska 2023

Strategicznym celem krajowej polityki miejskiej jest wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do kreowania zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców. Uszczegółowieniem powyższego celu strategicznego jest pięć celów szczegółowych, spójnych z celami postawionymi w dokumentach strategicznych Polski oraz Unii Europejskiej, kreujących miasto/tereny zurbanizowane konkurencyjne, silne, spójne, zwarte i zrównoważone, sprawne.

Do roku 2020 proponuje się następujące cele krajowej polityki miejskiej:

- I. Stworzenie warunków dla skutecznego, efektywnego i partnerskiego zarządzania rozwojem na obszarach miejskich, w tym w szczególności na obszarach metropolitalnych.

- II. Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich, w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji.
- III. Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację degradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich.
- IV. Poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia.
- V. Wspomaganie rozwoju subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich, przede wszystkim na obszarach problemowych polityki regionalnej (w tym na niektórych obszarach wiejskich) poprzez wzmacnianie ich funkcji oraz przeciwdziałanie ich upadkowi ekonomicznemu.

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 jest zgodny z celami nr I, III, IV i V, ponieważ celem działań w zakresie rewitalizacji jest zmiana strukturalna danego obszaru – nie tylko poprawa jakości życia i walorów estetycznych, ale przede wszystkim przywrócenie na nim aktywności gospodarczej i społecznej.

7. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Dokument ten opiera się na koncepcji polegającej na budowaniu kapitału ludzkiego w pięciu etapach życia:

1. wczesne dzieciństwo,
2. edukacja szkolna,
3. edukacja na poziomie wyższym,
4. aktywność zawodowa, uczenie się dorosłych i rodzicielstwo,
5. starość.

Celem głównym Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 jest zgodny z następującymi celami:

- Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia;
- Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;

- Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej;
- Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.

8. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Dokument powstał w odpowiedzi na jedno z kluczowych wyzwań rozwojowych, zidentyfikowanych w Raporcie „Polska 2030”. W Strategii kapitał społeczny rozumiany jest jako wynikająca z zaufania oraz obowiązujących norm i wzorów postępowania, zdolność do mobilizacji i łączenia zasobów, która sprzyja kreatywności oraz wzmacnia wolę współpracy i porozumienia w osiąganiu wspólnych celów.

Ze względu na szeroki zakres pojęcia kapitału społecznego, SRKS jest dokumentem horyzontalnym i wieloaspektowym, a jego przygotowanie wymagało współpracy i zaangażowania wielu partnerów.

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 wpisuje się w:

- Cel szczegółowy 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji;
- Cel szczegółowy 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne;
- Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.

9. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej

W dokumencie tym określono kluczowe kierunki interwencji publicznej mające służyć kształtowaniu jak najlepszych warunków dla rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w Polsce. Zapisane w KPRES cele, wynikające z nich działania oraz spodziewane rezultaty zostały sformułowane w oparciu o diagnozę sektora ekonomii społecznej przy uwzględnieniu aktualnego kontekstu politycznego, społecznego i gospodarczego w Polsce i w Unii Europejskiej. Przyjęte założenia, konstrukcja i treść dokumentu sprawiają, iż KPRES

jest dokumentem otwartym na zjawiska i procesy, jakie mogą zajść w bliższej i dalszej perspektywie, a mające potencjalny wpływ na rozwój ekonomii społecznej.

Dzięki szerokim konsultacjom dokumentu oraz udziałowi w jego tworzeniu przedstawicieli różnych środowisk i sektorów, KPRES w sposób kompleksowy określa i definiuje działania państwa oraz interesariuszy, służące rozwojowi ekonomii społecznej w Polsce, mające na celu wzrost jej znaczenia w tworzeniu i realizacji polityk publicznych.

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 wpisuje się w cel główny, który brzmi: Do roku 2020 podmioty ekonomii społecznej staną się ważnym elementem aktywizacji osób w trudnej sytuacji oraz dostarczycielem usług użyteczności publicznej działającym we wspólnotach samorządowych.

10. Umowa Partnerstwa

To najważniejszy dokument określający strategię inwestowania nowej puli funduszy europejskich w ramach polityki spójności, wspólnej polityki rolnej oraz wspólnej polityki rybołówstwa. W dokumencie tym wyróżniono cztery priorytety, na których skupiać się będzie wydatkowanie unijnych środków. Są to:

- otoczenie sprzyjające przedsiębiorczości i innowacjom;
- spójność społeczna i aktywność zawodowa;
- infrastruktura sieciowa na rzecz wzrostu zatrudnienia;
- środowisko i efektywne zarządzanie zasobami.

Postanowienia Umowy Partnerstwa zostały ujęte w 5 częściach. W pierwszej opisane zostały rozwiązania zapewniające zgodność dokumentu ze Strategią Europa 2020. W tej części omówiono także główne potrzeby rozwojowe kraju. Uwzględniając zróżnicowanie terytorialne, dotychczasowe doświadczenia i wnioski z ewaluacji ex ante dokonano analizy potrzeb w kontekście realizacji celów rozwojowych kraju i regionów.

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 odnosi się do następujących celów tematycznych:

- Cel tematyczny 2. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK (EFRR);
- Cel tematyczny 3. Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW);

- Cel tematyczny 6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami (FS, EFRR);
- Cel tematyczny 8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników (EFS, EFRR);
- Cel tematyczny 9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem (EFS, EFRR);
- Cel tematyczny 10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie (EFS, EFRR).

11. Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Założenia

Głównym celem dokumentu jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań. Ma on promować ideę „powrotu do miast” – zwartych w zabudowie, ograniczających emisyjność, charakteryzujących się dbałością o zieloną infrastrukturę i jednocześnie przyjaznych mieszkańcom. Horyzont czasowy dokumentu to 2022 rok. Wyznaczenie go związane jest z jednej strony z dużymi środkami dostępnymi dla Polski z budżetu UE na lata 2014-2020 (przewiduje się, że na szeroko rozumianą rewitalizację będzie to nie mniej niż 25 mld zł), a z drugiej umożliwi zbudowanie mocnych podstaw dla krajowych instrumentów, po jego zakończeniu. Zgodnie z NPR dobrze prowadzona rewitalizacja powinna być: kompleksowa poprzez zmiany w różnych sferach życia mieszkańców miasta – społecznej (np. edukacja, aktywizacja społeczna), kulturowej, gospodarczej (np. promowanie samozatrudnienia, ułatwienia w zakładaniu działalności gospodarczej), przestrzennej (np. remonty, działania infrastrukturalne dla tworzenia przyjaznego, bezpiecznego otoczenia) czy środowiskowej, zintegrowana poprzez współpracę i uporządkowanie działań różnych podmiotów (aby np. techniczna poprawa warunków zamieszkania na obszarach kryzysowych zawsze szła w parze z działaniami społecznymi adresowanymi do mieszkańców), prowadzona w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną (a także przez nią samą), skoncentrowana terytorialnie, co oznacza, że powinna odnosić się do konkretnego zdegradowanego obszaru, a nie punktowych działań.

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 wpisuje się w główny cel dokumentu.

12. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020.

Jest to dokument strategiczny, wyznaczający główne kierunki rozwoju regionu. To podstawowe narzędzie prowadzonej przez samorząd województwa polityki regionalnej. Strategia stanowi ważny element polityki regionalnej – uwzględnia zapisy dokumentów krajowych (np. Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego, koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, strategie sektorowe i inne dokumenty rządowe powiązane z rozwojem regionalnym) oraz zasady europejskiej polityki regionalnej. Jej konstrukcja opiera się na fundamentach poprzedniego dokumentu. Istotą proponowanych zmian jest założenie, że wzmocnić rozwój regionu można jedynie przy równoczesnym rozwoju wszystkich części Wielkopolski zarówno biegunów wzrostu, jak i obszarów problemowych, a przede wszystkim przez wzmocnianie wzajemnie korzystnych relacji między nimi. Efektem takiego podejścia jest modyfikacja celów strategii, w swej istocie obejmujących podobne, jak poprzednio sfery, polegająca na ich uszczegółowieniu i na zaadresowaniu do konkretnych typów obszarów, borykających się ze swymi specyficznymi problemami.

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 odnosi się do następujących celów strategicznych:

- Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa;
- Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu;
- Cel strategiczny 7. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia;
- Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa.

13. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Został on przyjęty przez Sejmik Województwa w kwietniu 2010 roku. Jest to opracowanie wyrażające podstawowe priorytety planistyczne dla kształtowania rozwoju przestrzennego Wielkopolski w najważniejszych jego aspektach – ochrony przyrody, transportu i infrastruktury oraz rozwoju osadnictwa. Ich realizacja nastąpi na szczeblu samorządu gminnego, w tym również poprzez lokalizację inwestycji celu publicznego

o znaczeniu ponadlokalnym. Celem określonym w dokumencie jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców. Realizacja tego celu opiera się na dwóch celach szczegółowych:

- Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku, m.in. poprzez restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym;
- Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa.

W kierunkach rozwoju województwa rewitalizacja została przewidziana dla strefy intensywnych procesów urbanizacyjnych. W strefie tej znalazł się Poznań wraz z gminami przyległymi do miasta, a także obszar łączący miasta Kalisz i Ostrów Wielkopolski oraz Konin, Leszno, Piła i Gniezno. Zgodnie z tym dokumentem celem rozwoju jest kształtowanie zrównoważonej struktury przestrzennej, uwzględniającej duży popyt na tereny budowlane, przy ograniczonym zasobie wolnych terenów. Istotne jest wykorzystanie przestrzeni zurbanizowanych, które wymagają rewitalizacji lub zmiany funkcji (tereny przemysłowe i powojkowe), jak również koncentracja zabudowy i ochrona walorów środowiska przyrodniczego. Ponadto o rewitalizacji i rekultywacji wspomina się w kontekście zachowania równowagi w środowisku przyrodniczym na terenach pokopalnianych.

Ponadto gmina Powidz znajduje się w sferze rolno-leśnej. Są to tereny ze znacznym udziałem lasów oraz objęte różnymi formami ochrony przyrody, z urozmaiconą rzeźbą i jeziorami, z malowniczym krajobrazem. Kierunki rozwoju powinny być zorientowane na utrzymanie dotychczasowych ograniczeń dla urbanizacji oraz na funkcję rekreacyjną, która wprawdzie nie będzie wiodącą, ale w istotny sposób może wspomóc finansowo mieszkańców. Przyczynić się do tego może przekształcenie obecnie funkcjonującego rolnictwa w ekologiczne, dostosowane z jednej strony do oczekiwań rekreantów, z drugiej – do wymogów ochrony cennych walorów środowiska przyrodniczego.

Gmina Powidz należy również do sfery intensywnej gospodarki rolnej. Na obszarach tych występują najlepsze w regionie gleby, a celem gospodarki przestrzennej gminy jest ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej najwyższej jakości, poprzez ograniczanie wyłączenia ich spod użytkowania rolniczego i poprawę jakości gleb. Zmiany przeznaczenia gruntów rolnych najwyższej jakości powinny być prowadzone z uwzględnieniem wymogów ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Ponadto, Powidz zlokalizowane jest w systemie obszarów chronionych i powiązań przyrodniczych, a także we wschodnim obszarze

problemowym – minimalizacji wpływu eksploatacji odkrywkowej węgla brunatnego na pozostałe funkcje terenu.

14. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (WRPO 2014+)

Jest on instrumentem realizującym zadania zmierzające do osiągnięcia spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej Unii Europejskiej przez inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu. W ramach WRPO 2014+ wymieniono 10 osi priorytetowych, które określają główne kierunki wsparcia Funduszy Europejskich. W uszczegółowieniu dokumentu wskazano, że w Wielkopolsce skala degradacji fizycznej, gospodarczej i społecznej części obszarów jest znacząca. W mniejszych miastach regionu istnieją znaczne obszary charakteryzujące się zdegradowaną zabudową, zdekapitalizowaną infrastrukturą techniczną, ograniczoną dostępnością transportową, koncentracją negatywnych zjawisk społecznych. W dużych miastach regionu istnieją niekiedy całe dzielnice z zaznaczającymi się różnymi przejawami niedostosowania do standardów współczesności oraz znacznym stopniem degradacji zabudowy, przestrzeni publicznej, wyposażenia w elementy infrastruktury technicznej. Sytuacjom tym towarzyszą często zjawiska wykluczenia społecznego mieszkańców tych obszarów. Także znaczna część obszarów wiejskich Wielkopolski objęta jest występowaniem zjawisk degradacji społeczno-gospodarczej i fizycznej. Działania inwestycyjne, finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego mogą być powiązane z działaniami realizowanymi w ramach Osi Priorytetowych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Realizację projektów rewitalizacyjnych w ramach Działania 9.2 Rewitalizacja obszarów problemowych wspomagać mogą także projekty komplementarne, realizowane w ramach innych Działań finansowanych z EFRR, m.in. w zakresie promowania przedsiębiorczości w ramach Działania 1.3, modernizacji energetycznej budynków w Działaniu 3.2, promowania strategii niskoemisyjnych i zrównoważonego transportu miejskiego w Działaniu 3.3, ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego w Działaniu 4.4, inwestycji w drogi lokalne w ramach Działania 5.1.

Instrumentem służącym koordynacji podejmowanych przez beneficjentów przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą kompleksowe lokalne programy rewitalizacji obszarów zdegradowanych. Wynikające z takich programów zintegrowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne i restrukturyzacyjne powinny prowadzić do wszechstronnej zmiany oblicza poddanych rewitalizacji obszarów, przede wszystkim w zakresie poprawy warunków życia

mieszkańców. Obszary rewitalizowane będą wyznaczone z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych, z uwzględnieniem stopnia nasilenia problemów społecznych na danym obszarze, głównie związanych z deprawacją materialną i społeczną mieszkańców danego obszaru. Ponadto przedsięwzięcia infrastrukturalne finansowane z EFRR powinny być powiązane z realizacją celów w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem. Tworzone przez jednostki samorządu terytorialnego programy rewitalizacji będą musiały być zgodne z odpowiednimi wytycznymi IZ WRPO 2014+ w tym obszarze, wydanymi na podstawie właściwych wytycznych Ministerstwa Rozwoju oraz zgodnymi z Narodowym Planem Rewitalizacji.

15. Strategia Rozwoju Powiatu Słupckiego na lata 2014-2020

Strategia Rozwoju Powiatu Słupckiego na lata 2014-2020 to jeden z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez samorząd powiatowy. Określa on priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego prowadzonego na obszarze subregionu. Dokument stanowi odpowiedź na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o strategię, jak również skuteczną próbę dostosowania się do standardów europejskich. Jest zbiorem propozycji kierunków działań zmierzających do trwałego i zrównoważonego rozwoju powiatu, jako całej wspólnoty mieszkańców. Misją powiatu to swego rodzaju skondensowany plan działania samorządu powiatowego na rzecz zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty powiatu, a także urzeczywistniania wizji ogólnie pojętego rozwoju społeczno-gospodarczego tejże wspólnoty. W odniesieniu do powiatu słupckiego, misję formułuje się następująco: Powiat słupcki stanowi ostoję wartości ekologicznych; jego rozwój i planowane kierunki inwestycyjne są zgodne ze standardami ekologicznymi. Swoją przewagę konkurencyjną powiat buduje na zrównoważonym rozwoju całego obszaru, nierozzerwalnie związanym z ekologią, ochroną środowiska i promocją bogatego środowiska naturalnego w regionie. Siłą Powiatu Słupckiego jest zaangażowanie mieszkańców w sprawy swojego regionu i stwarzanie możliwości konsultowania i wspólnego wypracowywania najważniejszych zmian i polityk w powiecie. Powiat jest także silnie zakorzeniony w lokalnej kulturze.

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 jest zgodny z wymienionymi w tabeli celami poprzez swoje cele i kierunki działań. Powiązanie celów Strategii Rozwoju Powiatu Słupckiego na lata 2014-2020 z PR przedstawia tabela poniżej.

Tabela 1. Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Słupckiego na lata 2014-2020

Cel Strategii Rozwoju Powiatu Słupецkiego na lata 2014-2020	Powiązane cele Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023	Powiązane cele Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023
Cel I.1. Tworzenie dogodnych warunków dla inwestycji	Kształtowanie przestrzeni publicznych przyjaznych mieszkańcom (PRZESTRZEŃ)	2.1. Rewitalizacja przestrzeni publicznych
Cel I.2. Wyznaczenie spójnego kierunku rozwoju inwestycji na terenie powiatu	Kształtowanie przestrzeni publicznych przyjaznych mieszkańcom (PRZESTRZEŃ)	2.1. Rewitalizacja przestrzeni publicznych 2.2. Rewitalizacja terenów zielonych
Cel II.1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej (MIESZKAŃCY)	1.1. Integracja mieszkańców i włączenie społeczne 1.2. Aktywizacja młodzieży 1.3. Aktywizacja osób starszych 1.4. Aktywizacja osób niepełnosprawnych
Cel II.2. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw oddolnych na rzecz aktywizacji zawodowej	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej (MIESZKAŃCY) Kształtowanie przestrzeni publicznych przyjaznych mieszkańcom (PRZESTRZEŃ)	1.1. Integracja mieszkańców i włączenie społeczne 1.2. Aktywizacja młodzieży 1.3. Aktywizacja osób starszych 1.4. Aktywizacja osób niepełnosprawnych 2.1. Rewitalizacja przestrzeni publicznych 2.2. Rewitalizacja terenów zielonych
Cel III.2. Tworzenie warunków do rozwoju inicjatyw oddolnych na rzecz wsparcia przedsiębiorczości	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej (MIESZKAŃCY)	1.1. Integracja mieszkańców i włączenie społeczne 1.2. Aktywizacja młodzieży 1.3. Aktywizacja osób starszych
Cel III.3. Rozwój sektora usług turystycznych	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej (MIESZKAŃCY) Kształtowanie przestrzeni publicznych przyjaznych mieszkańcom (PRZESTRZEŃ)	1.1. Integracja mieszkańców i włączenie społeczne 1.2. Aktywizacja młodzieży 1.3. Aktywizacja osób starszych 1.4. Aktywizacja osób niepełnosprawnych 2.1. Rewitalizacja przestrzeni publicznych 2.2. Rewitalizacja terenów zielonych
Cel VIII.2. Inwestycje w rozwój infrastruktury drogowej	Kształtowanie przestrzeni publicznych przyjaznych mieszkańcom (PRZESTRZEŃ)	2.1. Rewitalizacja przestrzeni publicznych 2.2. Rewitalizacja terenów zielonych
Cel XI.1.. Zapewnienie wsparcia dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej (MIESZKAŃCY)	1.1. Integracja mieszkańców i włączenie społeczne 1.2. Aktywizacja młodzieży 1.3. Aktywizacja osób starszych 1.4. Aktywizacja osób niepełnosprawnych
Cel XI.3. Dbłość o utrzymanie warunków mieszkaniowych na dobrym poziomie	Zmiana lub nadanie nowych funkcji budynkom i obiektom (BUDYNKI)	3.1. Modernizacja budynków i obiektów użyteczności publicznej 3.2. Renowacja budynków zabytkowych
Cel XII.1. Zwiększenie efektywności instytucji przeciwdziałających patologiom	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w zakresie integracji	1.1. Integracja mieszkańców i włączenie społeczne 1.2. Aktywizacja młodzieży 1.3. Aktywizacja osób starszych

	i aktywizacji społecznej (MIESZKAŃCY) Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej (MIESZKAŃCY)	1.4. Aktywizacja osób niepełnosprawnych
Cel XIV.3. Poszerzenie możliwości rozwoju dzieci i młodzieży		1.1. Integracja mieszkańców i włączenie społeczne 1.2. Aktywizacja młodzieży 1.4. Aktywizacja osób niepełnosprawnych
Cel XVI.2. Edukacja kulturalna mieszkańców i zwiększenie poziomu ich zaangażowania w inicjatywy kulturalne	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej (MIESZKAŃCY)	1.1. Integracja mieszkańców i włączenie społeczne 1.2. Aktywizacja młodzieży 1.3. Aktywizacja osób starszych 1.4. Aktywizacja osób niepełnosprawnych

Źródło: opracowanie własne

16. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Powidz

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy jest dokumentem o charakterze strategicznym określającym politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania ustalone na podstawie przeprowadzonej diagnozy całego terenu. Ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, nie stanowią jednak podstawy prawnej do wydawania decyzji administracyjnych. Określona idea rozwoju przestrzenno-gospodarczego, w szczególności zakładająca wysokie standardy jakości przestrzeni publicznych, architektoniczne i środowiska przyrodniczego, może stać się zachętą do inwestowania, a także wyzwać aktywność społeczną.

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 jest zgodny z następującym celem polityki przestrzennej gminy:

- zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców poprzez rozwój społeczny i gospodarczy, rozwój działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej, a także poprzez rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Tabela 3. Powiązanie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Powidz z Programem Rewitalizacji

Cel Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Powidz	Powiązane cele Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023	Powiązane kierunki działań Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023
--	--	--

<p>Cel. zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców poprzez rozwój społeczny i gospodarczy, rozwój działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej, a także poprzez rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p>	<p>Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej (MIESZKAŃCY)</p> <p>Kształtowanie przestrzeni publicznych przyjaznych mieszkańcom (PRZESTRZEN)</p> <p>Zmiana lub nadanie nowych funkcji budynkom i obiektom (BUDYNKI)</p>	<p>1.1.Integracja mieszkańców i włączenie społeczne 1.2.Aktywizacja młodzieży 1.3.Aktywizacja osób starszych</p> <p>2.1. Rewitalizacja przestrzeni publicznych 2.2. Rewaloryzacja terenów zabytkowych 2.3. Rewitalizacja terenów zielonych</p> <p>3.1. Modernizacja budynków i obiektów użyteczności publicznej 3.2. Renowacja budynków zabytkowych</p>
---	---	---

Źródło: opracowanie własne

5. DIAGNOZA ZJAWISK KRYZYSOWYCH

Dokładna diagnoza zjawisk kryzysowych w gminie Powidz stanowi Załącznik nr 1 do Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023. Poniżej zostało przedstawione podsumowanie problemów i potencjałów w każdej z pięciu sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

5.1. PODSUMOWANIE SFERY SPOŁECZNEJ

W sferze społecznej zdiagnozowano następujące problemy:

- wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym;
- spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym;
- 62,37% mieszkańców gminy Powidz jest w wieku produkcyjnym, 16,75% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,88% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym; to negatywne zjawisko jest zauważalne zarówno w gminie Powidz, jak i powiecie słupeckim, województwie wielkopolskim oraz w kraju;
- w porównaniu do ogółu mieszkańców najwięcej osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkuje sołectwo Anastazewo, Powidz i Wylatkowo. W Powidzu najwięcej osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkuje ulice: 29 Grudnia, Kolejową, Park Powstańców Wlkp., Piaski, Strzałkowską, Warszawską i Witkowską;
- aż 9,1% mieszkańców gminy to wdowy/wdowcy;
- przyrost naturalny w gminie wynoszący 0;
- najwięcej zgonów nastąpiło w sołectwie Powidz (szczególnie przy ulicy Kolejowej i 29 Grudnia), a następne w sołectwie Powidz-Osiedle;
- najwięcej wymeldowań nastąpiło w sołectwie Powidz, Powidz-Osiedle i Przybrodzin;
- w gminie Powidz mieszka wiele osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy) – 60 osób;
- najwięcej bezrobotnych zamieszkuje w Powidzu przy ulicach: 29 Grudnia, Kościelnej, Parku Powstańców Wlkp., Polnej, Strzałkowskiej i Wodnej, a także w sołectwach: Charbin, Wylatkowo i Przybrodzin;

- najwięcej bezrobotnych niezarejestrowanych zamieszkuje w sołectwie Powidz oraz Wylatkowo;
- 71 gospodarstw domowych korzysta z pomocy ośrodka pomocy społecznej;
- duża liczba gospodarstw domowych korzysta z pomocy społecznej z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby (35 rodzin) oraz bezrobocia (35 rodzin);
- poniżej kryterium dochodowego jest aż 51 gospodarstw domowych (141 osób);
- najwięcej rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej zamieszkuje w sołectwach: Powidz, Charbin, Powidz-Osiedle, Ostrowo i Wylatkowo. W Powidzu problem ten uwidacznia się najbardziej przy ulicach: 29 Grudnia, Kościelnej, Strzałkowskiej, Witkowskiej i Wodnej;
- z pomocy społecznej korzysta się głównie z powodu: długotrwałej i ciężkiej choroby bezrobocia, niepełnosprawności, bezdomności, ubóstwa, wielodzietności, alkoholizmu i ochrony macierzyństwa;
- najwięcej rodzin z problemem alkoholowym i osób współzależnionych zamieszkuje w sołectwach: Powidz, Anastazewo oraz Charbin;
- w 2016 roku ogólna liczba przestępstw na terenie gminy Powidz wyniosła 24, natomiast wykroczeń – 20;
- w sołectwie Ostrowo miało miejsce najwięcej przestępstw (12), na drugim miejscu znalazł się Powidz (7 przestępstw – najwięcej przy ulicy Strzałkowskiej);
- malejąca liczba uczniów w gimnazjum;
- brak żłobka na terenie gminy;
- frekwencja wyborcza w wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w 2015 roku wynosiła w Powidzu 49,95%, natomiast w wyborach prezydenckich 52,51%. W obu przypadkach była wyższa niż frekwencja dla powiatu słupeckiego;
- w Powidzu zdaniem ankietowanych głównymi problemami społecznymi są: starzenie się społeczeństwa, słaba integracja lokalnej społeczności oraz alkoholizm. W Anastazewie najczęściej wskazywano na słabą integrację lokalnej społeczności, starzenie się społeczeństwa oraz słabą współpracę między instytucjami publicznymi a mieszkańcami. Natomiast w sołectwie Powidz-Osiedle zdaniem ankietowanych do głównych problemów społecznych należą: słaba integracja lokalnej społeczności i starzenie się społeczeństwa.

W sferze społecznej zdiagnozowano następujące potencjały:

- wzrost liczby mieszkańców – liczba ta wzrosła o 134 osób w ciągu 6 lat;
- średni wiek mieszkańców wynosi 40,6 lat;
- w 2015 roku mieszkańcy gminy Powidz zawarli 14 małżeństw, co odpowiada 6,1 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski;
- współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,03 i jest znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju;
- w 2015 roku zarejestrowano 29 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 10 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych dla gminy Powidz wynosi 19;
- w 2016 roku w gminie Powidz odnotowano więcej urodzeń niż zgonów. Najwięcej dzieci urodziło się w sołectwie Powidz, Charbin, Wylatkowo i Ostrowo;
- udział kobiet w strukturze osób bezrobotnych w gminie Powidz stanowił 51,2%, co jest wartością mniejszą niż dla powiatu słupeckiego (56,4%) oraz mniejszą niż w województwie wielkopolskim – 57,7%;
- najwięcej zameldowań odnotowano w sołectwie Powidz, Wylatkowo i Anastazewo;
- od 2013 roku maleje liczba bezrobotnych (o 85 osób);
- liczba zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zmalała od roku 2013 (14,6%) do roku 2016 (8,3%);
- liczba przestępstw w 2016 roku w porównaniu z rokiem 2015 spadła o 15;
- wskaźnik wykrywalności przestępstw wynosił w 2016 roku 82,7%;
- rosnąca liczba imprez kulturalnych;
- wzrost liczby czytelników;
- na terenie gminy znajdują się placówki kultury organizujące i współorganizujące liczne imprezy o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, a także zapewniające mieszkańcom rozrywkę;
- wystarczająca liczba miejsc dla dzieci w przedszkolach;
- ważna rola licznych organizacji społecznych.

5.2. PODSUMOWANIE SFERY GOSPODARCZEJ

W sferze gospodarczej zdiagnozowano następujące problemy:

- w strukturze przedsiębiorstw dominują mikro przedsiębiorstwa – zatrudniające do 9 osób (191), w tym większość z nich to jednoosobowe działalności gospodarcze;
- na terenie gminy nie ma dużych zakładów zatrudniającego znaczą liczbę pracowników, a więc nie ma stabilności na rynku pracy, ponieważ nie ma zbyt wielu stałych, dużych pracodawców;
- w latach 2014-2015 odnotowano malejącą liczbę nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych;
- najmniej podmiotów funkcjonuje w sołectwach: Ługi, Charbin, Powidz-Osiedle, Polanowo i Smolniki Powidzkie;
- najwięcej zawieszonych podmiotów gospodarczych zlokalizowanych jest w sołectwie Powidz;
- w sołectwach Anastazewo, Ostrowo, Powidz, Przybrodzin i Wylatkowo odnotowano najwięcej wykreślonych podmiotów gospodarczych; w Powidzu najwięcej przy ul. 29 Grudnia, Baldwina, parku Powstańców Wlkp. I Strzałkowskiej;
- wyniki badania ankietowego wykazały, że w Powidzu głównymi problemami gospodarczymi są: niewystarczająca liczba połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami, mało atrakcyjne miejsca pracy, wyjazdy młodych, zdolnych mieszkańców oraz niskie wynagrodzenie. W przypadku sołectwa Anastazewo najczęściej wskazywano na takie problemy jak: niewystarczająca liczba połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami i mało atrakcyjne miejsc pracy, identycznie jak w sołectwie Powidz-Osiedle.

W sferze gospodarczej zdiagnozowano następujące potencjały:

- wzrost wskaźnika liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym;
- malejąca liczba wyrejestrowań firm;
- najwięcej aktywnych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych jest w sołectwie Powidz przy ulicach: 29 Grudnia, Baldwina, Strzałkowskiej i Parku Powstańców Wlkp;

- gmina posiada znaczne walory krajoznawczo-turystyczne, które są podstawą rozwijania działalności turystycznej;
- w roku 2016 w porównaniu z rokiem 2015 nastąpił spadek liczby miejsc noclegowych oferowanych turystom w gminie Powidz z 252 do 211.

5.3. PODSUMOWANIE SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej zdiagnozowano następujące problemy:

- zużycie wody w ciągu roku przez jednego mieszkańca kształtuje się na poziomie 76,3m³ i znacznie wzrosło w porównaniu z rokiem 2015;
- 93,6% ogółu ludności korzysta z instalacji wodociągowej, dla powiatu słupeckiego wskaźnik ten to 95,9%;
- wyposażenie mieszkań w centralne ogrzewanie w 2015 roku wyniosło 69,8%. Dla powiatu słupeckiego jest to wartość 70,0%;
- gospodarstwa domowe korzystają z indywidualnych źródeł ciepła, opalanych w znacznej mierze węglem, drewnem oraz olejem opałowym;
- gmina Powidz posiada dość przeciętnie rozbudowaną sieć dróg, którą tworzy droga wojewódzka, drogi powiatowe i gminne;
- w ciągu ostatnich 5 lat zaobserwowano zwiększenie natężenia ruchu na drodze wojewódzkiej, co może istotnie wpłynąć na jej stan techniczny;
- na terenie gminy Powidz brak sieci gazowej;
- infrastruktura pieszo-rowerowa wymaga modernizacji i doposażenia w elementy zwiększające komfortu użytkowania;
- stan dróg gminnych i powiatowych ocenia się jako zły, ich parametry techniczne często nie odpowiadają wymogom i przepisom technicznym;
- przez gminę Powidz przebiega jedynie linia kolei wąskotorowej, czynna sezonowo; najbliższa stacja znajduje się w odległości ok. 22 km od miejscowości Powidz;
- na terenie gminy skanalizowane są tylko cztery sołectwa (Charbin, Powidz, Przybrodzin i Ostrowo – częściowo);
- na terenie sołectw: Powidz-Osiedle, Smolniki Powidzkie, Ługi oraz Polanowo nie występuje żadna infrastruktura sportowo-rekreacyjna;

- zróżnicowany stan techniczny niektórych zabytków zlokalizowanych na terenie gminy, świadczących o zachowaniu kultury i specyfiki regionu;
- nagromadzenie obiektów zabytkowych najsilniej widoczne jest w sołectwach: Powidz, Ostrowo i Wylatkowo;
- obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków są objęte ochroną konserwatorską, w związku z czym obowiązuje priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich w kierunkach ich zagospodarowania, działania podejmowane w odniesieniu do tych zabytków wymagają pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- wyniki badania ankietowego wykazały, że w Powidzu do głównych problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej należą: zły stan nawierzchni dróg, niewystarczająca infrastruktura kanalizacyjna, niewystarczająca liczba ścieżek rowerowych oraz zły stan infrastruktury około drogowej. W sołectwie Anastazewo są to: niewystarczająca infrastruktura kanalizacyjna, zły stan nawierzchni dróg, niewystarczająca infrastruktura kulturalno-rekreacyjna i niewystarczająca infrastruktura sportowa, natomiast w sołectwie Powidz-Osiedle: zły stan nawierzchni dróg, niewystarczająca infrastruktura kulturalno-rekreacyjna oraz niewystarczająca infrastruktura kanalizacyjna.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej zdiagnozowano następujące potencjały:

- niektóre miejscowości w gminie Powidz zostały objęte Miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, szczególnie te o funkcjach turystycznych;
- w sieć wodociągową wyposażone są wszystkie miejscowości w gminie Powidz;
- 87,8% ogółu ludności gminy korzysta z instalacji kanalizacyjnej, dla powiatu słupeckiego jest to wartość 54,8%;
- sieć wodociągowa jest w dobrym stanie, wyjątek stanowi sieć w sołectwie Powidz;
- znaczna większość dróg gminnych jest utwardzona;
- czas przejazdu do największych miast wojewódzkich mieści się w granicy do 2 godzin, do miasta stołecznego 2h 40 min;
- w odległości 56 km znajduje się węzeł umożliwiający wjazd na Autostradę A2;
- na terenie gminy istnieje dostęp do usług telekomunikacyjnych – możliwość przyłączenia telefonii stacjonarnej i korzystanie z telefonii komórkowej;

- na terenie gminy dostęp do Internetu nie jest w żaden sposób ograniczony.

5.4. PODSUMOWANIE SFERY TECHNICZNEJ

W sferze technicznej zdiagnozowano następujące problemy:

- znaczna część budynków komunalnych w gminie powstała w latach 1945-1970; większość z nich wymaga podjęcia prac remontowych;
- potencjał gminy w obrębie odnawialnych źródeł energii nie jest w pełni wykorzystany;
- mimo dobrych warunków wietrzności nie planuje się inwestycji w związku z wykorzystaniem energii wiatru;
- na terenie gminy nie występuje przewarżanie biomasy do produkcji biogazu;
- głównym źródłem pozyskiwania energii cieplnej przez te budynki są: węgiel i miat;
- niektóre budynki użyteczności publicznej wymagają podjęcia procesów modernizacyjnych;
- w sołectwie Powidz do głównych problemów w sferze technicznej należą: niewystarczająca liczba inwestycji w odnawialne źródła energii, zły stan estetyczny otoczenia, zły stan infrastruktury wokół budynków publicznych oraz zbyt mała liczba mieszkań. W sołectwie Anastazewo najczęściej wskazywano na: zły stan infrastruktury wokół budynków publicznych, niewystarczającą liczbę inwestycji w odnawialne źródła energii oraz zły stan estetyczny otoczenia, tak samo jak w sołectwie Powidz-Osiedle.

*Rysunek 1. Budynki komunalne w sołectwie Powidz-Osiedle widziane z góry
Źródło: Urząd Gminy Powidz*

*Rysunek 2. Zabudowania na terenie sołectwa Powidz-Osiedle
Źródło: Urząd Gminy Powidz*

W sferze technicznej zdiagnozowano następujące potencjały:

- na obiektach będących w administrowaniu gminy lub jej jednostek znalazły zastosowanie instalacje w oparciu o energię słoneczną;
- gmina Powidz zlokalizowana jest na terenie o stosunkowo wysokiej prędkości wiatru w ciągu roku. Na tle Polski, gmina Powidz ma duże predyspozycje do wykorzystania energii pochodzącej z siły wiatru;
- gmina Powidz znajduje się w części wysokiego promieniowania słonecznego. Potencjał energii słonecznej istniejący w gminie Powidz klasyfikuje się jako III stopień (w skali IV-stopniowej). Takie natężenie promieniowania słonecznego zapewnia ekonomiczne przetwarzanie promieni w energię użyteczną;
- gmina ta jest położona w obszarze o wysokiej temperaturze wód podziemnych, która sięga do 70°C, co rekomenduje montaż np. gruntowych pomp ciepła na terenie gminy;
- gmina Powidz o charakterze gminy wiejskiej ma duże predyspozycje do produkcji biomasy i biogazu.

5.5. PODSUMOWANIE SFERY ŚRODOWISKOWEJ

W sferze środowiskowej zdiagnozowano następujące problemy:

- dominującym nośnikiem ciepła – węgiel kamienny;
- system ciepłowniczy oparty na lokalnych kotłowniach i indywidualnych paleniskach;
- występowanie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy;
- zły stan wód powierzchniowych;
- niezadawalająca jakość wód podziemnych;
- gospodarstwa domowe sektorem o największym zużyciu energii oraz emisji CO₂;
- we wszystkich trzech sołectwach głównym problemem w sferze środowiskowej są niewystarczające możliwości zagospodarowania ze względu na obszary chronione. W sołectwie Powidz dodatkowo zwrócono uwagę na zły stan klimatu akustycznego i zły stan wód, w sołectwie Anastazewo mieszkańcy wskazywali również na występowanie azbestu, natomiast w sołectwie Powidz-Osiedle na występowanie azbestu i zły stan klimatu akustycznego.

W sferze środowiskowej zdiagnozowano następujące potencjały:

- występowanie obszarowych form ochrony przyrody;
- gminny system gospodarki odpadami komunalnymi opiera się na zorganizowanej zbiórce odpadów;
- występowanie punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie gminy;
- osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu takich frakcji, jak: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło oraz przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania;
- na terenie gminy Powidz według Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej nie odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu.

6. DELIMITACJA

W celu ustalenia na jakim obszarze gminy Powidz następuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, a wraz z nimi współwystępują negatywne zjawiska gospodarcze lub środowiskowe lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne, poszczególnym zjawiskom problemowym przypisano odpowiadające im wskaźniki statystyczne. Punktem odniesienia terytorialnego był podział gminy na sołectwa, a następnie podział miejscowości na ulice (jeśli ulice występują). Taki podział został dokonany na podstawie Ustawy o samorządzie gminnym, Statutu Gminy Powidz (uchwała nr VI/34/03 Rady Gminy Powidz z dnia 31 marca 2003 roku, zmieniona uchwałą nr XXVII/182/10 z dnia 28 stycznia 2010 roku i uchwałą nr XIII/57/11 z dnia 23 września 2011 roku) oraz Statutów poszczególnych sołectw (uchwała nr XXX/181/16 z dnia 21 grudnia 2016 r.)

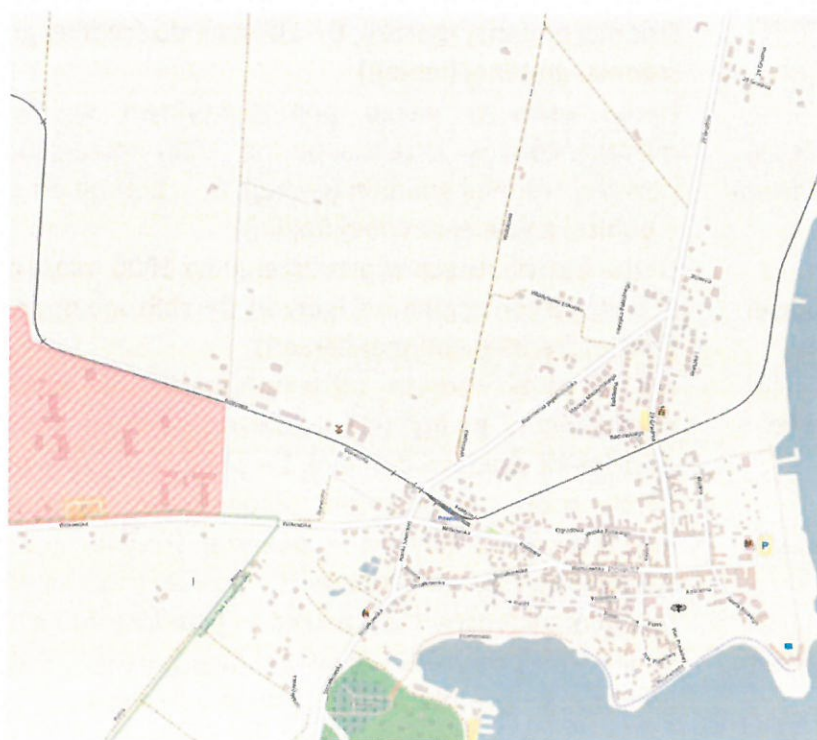
Uznanie danego zjawiska za problemowe, biorąc pod uwagę twarde dane statystyczne, następowało w przypadku stwierdzenia wartości powyżej lub poniżej średniej dla gminy (w zależności od charakteru zjawiska). Średnia dla gminy wyliczana była następująco: zsumowane wszystkie dane liczbowe w danych sołectwach podzielone przez liczbę sołectw. Ponadto zostało wyodrębnione sołectwo Powidz, które w wielu wskaźnikach wypadło najgorzej i ze względu na swoją powierzchnię zostało podzielone na ulice, a następnie dokonano wyliczeń wartości średniej dla tego sołectwa, aby określić stopień problemów na danych ulicach. Dodatkowo została wskazana wartość „zbliżone do średniej”. Wartość ta wskazywała niewielkie odchylenie danej liczbowej od średniej dla gminy i w związku z tym nie mogła ona zostać zaliczona ani do przedziału „poniżej średniej” ani „powyżej średniej”. Podział ten został dokonany w sposób subiektywny, ponieważ średnia w przypadku jednego ze wskaźników wynosiła 0,23, a najwyższe odchylenia powyżej i poniżej średniej to kolejno: 1,36 i 0,00, natomiast w przypadku innego ze wskaźników średnia wynosiła 22,55 a najwyższe odchylenia powyżej i poniżej średniej to kolejno: 130,38 i 1,81. W związku z tym nie ma możliwości uśrednienia odchyleń i zastosowania matematycznej granicy. Zastosowana metoda delimitacji zapewnia, że wybór będzie adekwatny i obiektywny.

Rysunki poniżej przedstawiają przyjęty do delimitacji podział gminy na sołectwa oraz podział sołectwa Powidz na ulice.

Rysunek 3. Podział gminy Powidz
 Źródło: opracowanie własne

Rysunek 4. Podział sołectwa Powidz na ulice
 Źródło: opracowanie własne

Poniższa tabela prezentuje wszystkie jednostki gminy, które poddane zostały diagnozie i delimitacji.

Tabela 1. Jednostki gminy do delimitacji (dane za 2016 rok)

Sołectwo	Liczba ludności	% udział ludności w stosunku do gminy	Powierzchnia w ha	% udział powierzchni w stosunku do gminy
Anastazewo	142	6,43	152,0	1,88
Charbin	124	5,61	230,3	2,85
Ługi	31	1,40	213,0	2,64
Ostrowo	167	7,56	921,2	11,42
Polanowo	54	2,44	1585,5	19,65
Powidz	1191	53,92	1941,6	24,06
Powidz-Osiedle	122	5,52	132,3	1,64
Przybrodzin	120	5,43	253,5	3,14
Smolniki Powidzkie	53	2,40	980,6	12,15
Wylatkowo	205	9,28	1659,0	20,56
SUMA	2209		8069	

Źródło: opracowanie własne

Wskaźniki wybrane do delimitacji zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 2. Wskaźniki użyte na potrzeby wyznaczenia granic obszarów kryzysowych w gminie

Zjawisko	Wskaźniki wraz ze sposobem interpretacji
Sfera społeczna	
Depopulacja	Dynamika zmian ludności – zgony i wymeldowania w poszczególnych sołectwach w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy (-1 – powyżej średniej gminnej (gorzej), 0 – zbliżone do średniej gminnej, 1 – poniżej średniej gminnej (lepiej))
Starzenie się społeczeństwa	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby mieszkańców w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy (-1 – powyżej średniej gminnej (gorzej), 0 – zbliżone do średniej gminnej, 1 – poniżej średniej gminnej (lepiej))
Bezrobocie	Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy (-1 – powyżej średniej gminnej (gorzej), 0 – zbliżone do średniej gminnej, 1 – poniżej średniej gminnej (lepiej))
Ubóstwo	Liczba osób, którym udzielono zasiłki w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy (-1 – powyżej średniej gminnej (gorzej), 0 – zbliżone do średniej gminnej, 1 – poniżej średniej gminnej (lepiej))
Uzależnienia	Liczba osób z problemem alkoholowym w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy (-1 – powyżej średniej gminnej (gorzej), 0 – zbliżone do średniej gminnej, 1 – poniżej średniej gminnej (lepiej))
Przestępczość	Liczba przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy (-1 – powyżej średniej gminnej (gorzej), 0 – zbliżone do średniej gminnej, 1 – poniżej średniej gminnej (lepiej))
Sfera gospodarcza	
Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba firm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy (-1 – poniżej średniej gminnej (gorzej), 0 – zbliżone do średniej gminnej, 1 – powyżej średniej gminnej (lepiej)), liczba zawieszonych firm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy (-1 – powyżej średniej gminnej (gorzej), 0 – zbliżone do średniej gminnej, 1 – poniżej średniej gminnej (lepiej)) i

	liczba wykreślonych firm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy (-1 – poniżej średniej gminnej (gorzej), 0 – zbliżone do średniej gminnej, 1 – powyżej średniej gminnej (lepiej))
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Nagromadzenie obiektów zabytkowych	Liczba zabytków w poszczególnych sołectwach (-1 – powyżej średniej gminnej (gorzej), 0 – zbliżone do średniej gminnej, 1 – poniżej średniej gminnej (lepiej)) <i>Zabytki są w stanie wymagającym renowacji, a co za tym idzie mają znaczenie jako wskaźnik. Mimo iż obecność obiektów zabytkowych na danym terenie świadczy o jego potencjale historycznym/kulturowym to powoduje ona również konieczność zwiększenia nakładów finansowych na utrzymanie stanu technicznego tych obiektów, ale także ogranicza realizację pewnych inwestycji.</i>
Infrastruktura kanalizacyjna	Wyposażenie w infrastrukturę kanalizacyjną (-1 – niewyposażone w infrastrukturę kanalizacyjną, 1 – wyposażone w infrastrukturę kanalizacyjną)
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych	Liczba budynków komunalnych wybudowanych przed 1989 r. (-1 – powyżej średniej gminnej (gorzej), 0 – zbliżone do średniej gminnej, 1 – poniżej średniej gminnej (lepiej))
Sfera środowiskowa	
Nagromadzenie wyrobów zawierających azbest	Powierzchnia wyrobów zawierających azbest na danym terenie (-1 – powyżej średniej gminnej, 0 – zbliżone do średniej gminnej, 1 – poniżej średniej gminnej)

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowy opis każdego ze wskaźników w odniesieniu do sytuacji w gminie został przedstawiony w dalszej części rozdziału.

DEPOPULACJA

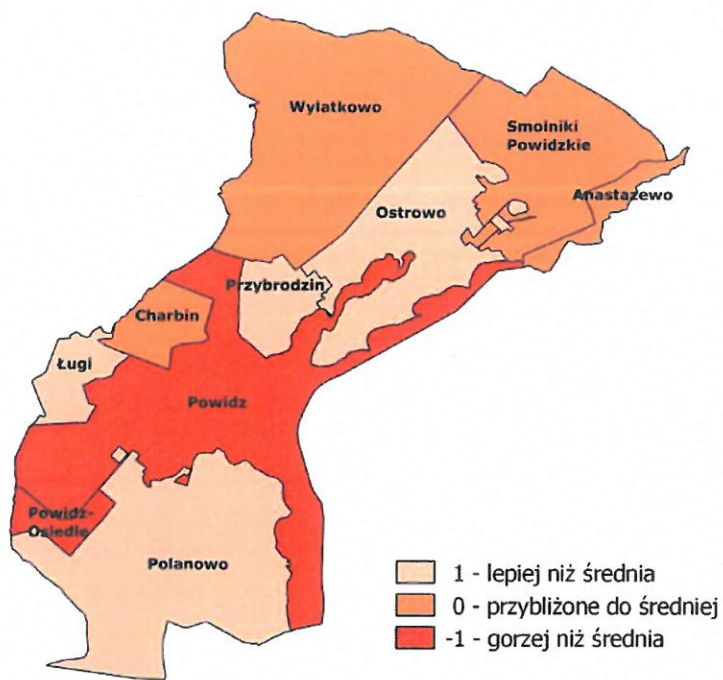
W ramach wskaźnika depopulacji wzięto pod uwagę liczbę wymeldowań i zgonów na danym obszarze w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy. Najsilniej problem depopulacji w odniesieniu do największej liczby zgonów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców doświadczają obszary sołectwa Powidz (szczególnie przy ulicy Kolejowej i 29 Grudnia), a następnie sołectwo Powidz-Osiedle. Również w sołectwie Powidz odnotowano najwięcej wymeldowań. W sołectwie tym najsilniej problemu wymeldowań doświadczają ulice: Kolejowa i Strzałkowska. Ponadto największa liczba wymeldowań miała miejsce w sołectwach Powidz-Osiedle i Przybrodzin.

Tabela 3. Liczba zgonów i wymeldowań w gminie Powidz w 2016 roku

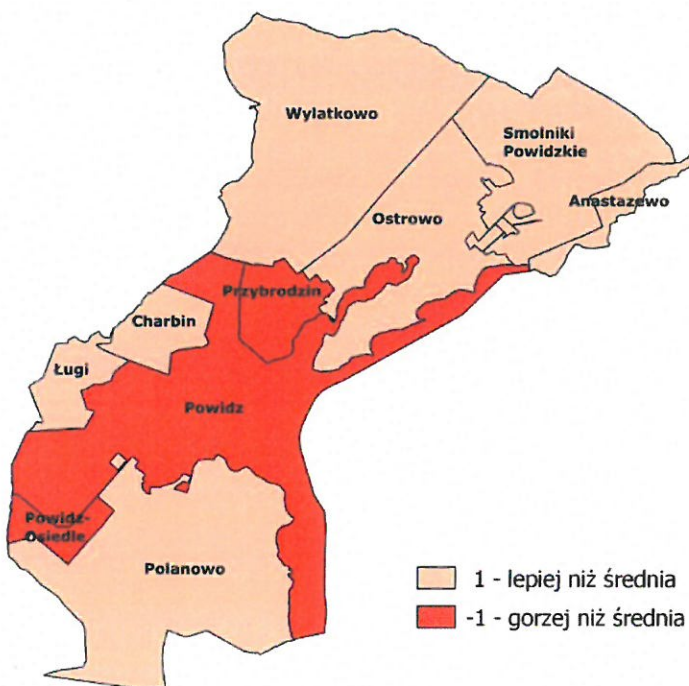
Sołectwo	Ulica	Zgony	Zgony na 1000 mieszkańców	Podział względem średniej równej 1,00	Wymeldowania	Wymeldowania na 1000 mieszkańców	Podział względem średniej równej 0,23
Anastazewo		2	0,91	0	0	0,00	1
Charbin		2	0,91	0	0	0,00	1
Ługi		0	0,00	1	0	0,00	1
Ostrowo		0	0,00	1	0	0,00	1
Polanowo		1	0,45	1	0	0,00	1
Powidz		10	4,53	-1	3	1,36	-1
				Podział względem średniej dla sołectwa Powidz równej 0,20			Podział względem średniej dla sołectwa Powidz równej 0,06
	29 Grudnia	3	2,52	-1	0	0,00	1
	Baldwina	0	0,00	1	0	0,00	1
	Bolesława Chrobrego	0	0,00	1	0	0,00	1
	Dąbrówki	0	0,00	1	0	0,00	1
	Dolina	1	0,84	-1	0	0,00	1
	Henryka Pobożnego	0	0,00	1	0	0,00	1
	Jeziorna	0	0,00	1	0	0,00	1
	Józefa Bilskiego	0	0,00	1	0	0,00	1
	Kazimierza Jagiellończyka	0	0,00	1	0	0,00	1
	Kazimierza Wielkiego	0	0,00	1	0	0,00	1
	Kłonowa	0	0,00	1	0	0,00	1
	Kolejowa	2	1,68	-1	2	1,68	-1
	Kościelna	1	0,84	-1	0	0,00	1
	ks. Ignacego Gepperta	0	0,00	1	0	0,00	1

	ks. Infułata Kazimierza Dorszewskiego	0	0,00	1	0	0,00	1
	Krótką	0	0,00	1	0	0,00	1
	Królowej Jadwigi	0	0,00	1	0	0,00	1
	Księżycowa	0	0,00	1	0	0,00	1
	Lokacji Powidza 1243 r.	0	0,00	1	0	0,00	1
	Mielżyńskiego	0	0,00	1	0	0,00	1
	Mieszka I	1	0,84	-1	0	0,00	1
	Nowa	0	0,00	1	0	0,00	1
	Ogrodowa	0	0,00	1	0	0,00	1
	Park Powstańców Wlkp.	0	0,00	1	0	0,00	1
	Piaski	1	0,84	-1	0	0,00	1
	Plac Piaskowy	1	0,84	-1	0	0,00	1
	Polna	0	0,00	1	0	0,00	1
	Radońskiego	0	0,00	1	0	0,00	1
	Skośna	0	0,00	1	0	0,00	1
	Słoneczna	0	0,00	1	0	0,00	1
	Strzałkowska	0	0,00	1	1	0,84	-1
	Topolowa	0	0,00	1	0	0,00	1
	Warszawska	0	0,00	1	0	0,00	1
	Wąska	0	0,00	1	0	0,00	1
	Widokowa	0	0,00	1	0	0,00	1
	Witkowska	0	0,00	1	0	0,00	1
	Władysława Łokietka	0	0,00	1	0	0,00	1
	Wodna	0	0,00	1	0	0,00	1
	Wojska Polskiego	0	0,00	1	0	0,00	1
	Wojskowa	0	0,00	1	0	0,00	1
	Wybudowanie	0	0,00	1	0	0,00	1
	Powidz- Osiedle	3	1,36	-1	1	0,45	-1
	Przybrodzin	0	0,00	1	1	0,45	-1
	Smolniki Powidzkie	2	0,91	0	0	0,00	1
	Wylatkowo	2	0,91	0	0	0,00	1

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 5. Rozkład przestrzenny problemu największej liczby zgonów w gminie Powidz
 Źródło: opracowanie własne

Rysunek 6. Rozkład przestrzenny problemu największej liczby wymeldowań w gminie Powidz
 Źródło: opracowanie własne

STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA

Wskaźnik starzenia się społeczeństwa został wyrażony liczbą osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety po 60. roku życia i mężczyźni po 65. roku życia) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy. Wskaźnik starzenia się pozwala ocenić sytuację demograficzną danego terenu i wskazać możliwości rozwojowe danego społeczeństwa. Najsilniej obciążonymi demograficznie obszarami w gminie Powidz są sołectwa: Powidz, Wylatkowo i Anastazewo. W Powidzu najwięcej osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkuje ulice: 29 Grudnia, Kolejową, Park Powstańców Wlkp., Piaski, Strzałkowską, Warszawską i Witkowską.

Tabela 4. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Powidz w 2016 r.

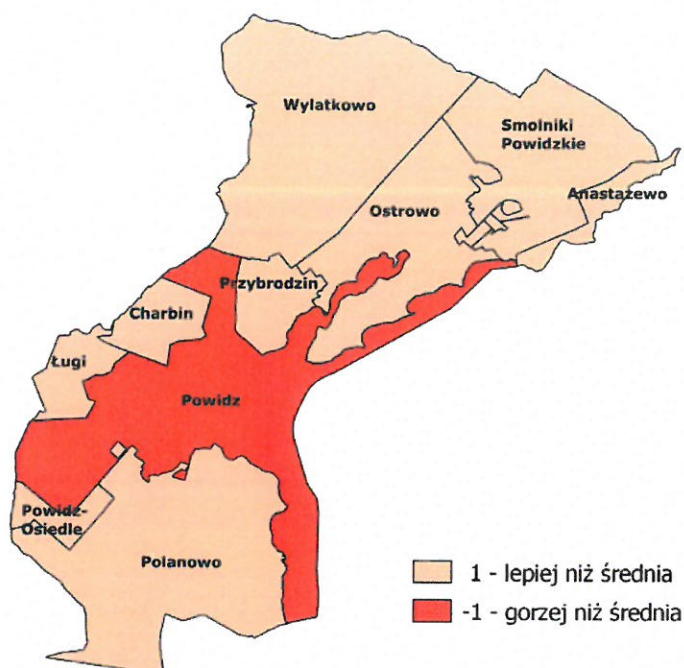
Sofectwo	Ulica	Liczba ludności	Wiek przedprodukcyjny	Wiek przedprodukcyjny na 1000 mieszkańców	Podział względem średniej równej 18,38	Wiek poprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny na 1000 mieszkańców	Podział względem średniej równej 22,55
Anastazewo		142	29	13,13	-1	38	17,20	1
Charbín		124	34	15,39	-1	25	11,32	1
Ługi		31	8	3,62	-1	4	1,81	1
Ostrowo		167	24	10,86	-1	26	11,77	1
Polanowo		54	4	1,81	-1	13	5,89	1
Powidz		1191	208	94,16	1	288	130,38	-1
					Podział względem średniej dla sołectwa Powidz równej 4,26			Podział względem średniej dla sołectwa Powidz równej 5,90
	29 Grudnia	185	31	26,03	1	40	33,59	-1
	Baldwina	51	11	9,24	1	14	11,75	-1
	Bolesława	0	0	0,00	-1	0	0,00	1
	Chrobrego	4	2	1,68	-1	0	0,00	1
	Dąbrówki	24	5	4,20	0	1	0,84	1
	Dolina	4	1	0,84	-1	0	0,00	1
	Henryka Pobożnego	9	3	2,52	-1	0	0,00	1
	Jeziorna	7	1	0,84	-1	2	1,68	1
	Józefa Biłskiego	27	5	4,20	0	5	4,20	1
	Kazimierza	0	0	0,00	-1	0	0,00	1
	Jagiellończyka	9	2	1,68	-1	0	0,00	1
	Kazimierza	80	13	10,92	1	21	17,63	-1
	Wielkiego	40	6	5,04	1	12	10,08	-1
	Klonowa	0	0	0,00	-1	0	0,00	1
	Kolejowa	0	0	0,00	-1	0	0,00	1
	Kościelna	0	0	0,00	-1	0	0,00	1
	ks. Ignacego	0	0	0,00	-1	0	0,00	1
	Gepperta							

ks. Infuata Kazimierza Dorszewskiego	0	0	0,00	-1	0	0,00	1
Krótka	3	1	0,84	-1	0	0,00	1
Królowej Jadwigi	0	0	0,00	-1	0	0,00	1
Księżycowa	0	0	0,00	-1	0	0,00	1
Lokacji Powidza 1243 r.	0	0	0,00	-1	0	0,00	1
Mielżyńskiego	39	8	6,72	1	7	5,88	0
Mieszka I	11	3	2,52	-1	2	1,68	1
Nowa	37	7	5,88	1	8	6,72	-1
Ogrodowa	44	6	5,04	1	15	12,59	-1
Park Powstańców Wlkp.	80	12	10,08	1	22	18,47	-1
Piaski	37	4	3,36	-1	21	17,63	-1
Plac Piaskowy	29	3	2,52	-1	6	5,04	1
Polna	28	7	5,88	1	6	5,04	1
Radońskiego	24	3	2,52	-1	6	5,04	1
Skośna	10	3	2,52	-1	0	0,00	1
Słoneczna	5	3	2,52	-1	0	0,00	1
Strzałkowska	108	13	10,92	1	23	19,31	-1
Topolowa	0	0	0,00	-1	0	0,00	1
Warszawska	107	22	18,47	1	28	23,51	-1
Wąska	0	0	0,00	-1	0	0,00	1
Widokowa	10	1	0,84	-1	0	0,00	1
Witkowska	50	4	3,36	-1	22	18,47	-1
Władysława Łokietka	5	1	0,84	-1	1	0,84	1
Wodna	56	11	9,24	1	15	12,59	-1
Wojśka Polskiego	41	8	6,72	1	3	2,52	1
Wojśkowa	0	0	0,00	-1	0	0,00	1
Wybudowanie	27	8	6,72	1	8	6,72	-1
Powidz-Ostiedle	122	25	11,32	-1	22	9,96	1
Przybrodztin	120	23	10,41	-1	26	11,77	1

Smolniki Powiatkie	53	9	4,07	-1	9	4,07	1
Wyłątkowo	205	42	19,01	1	47	21,28	1

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 7. Rozkład przestrzenny największej liczby osób w wieku poprodukcyjnym w gminie Powidz
Źródło: opracowanie własne

BEZROBOCIE

Wskaźnik poziomu bezrobocia wyraża liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Słupcy w 2016 roku na 1000 mieszkańców gminy. Zjawisko wysokiego bezrobocia stanowi kluczową barierę i zagrożenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych społeczności, będące źródłem napięć i konfliktów społecznych. W gminie Powidz najsilniejsze bezrobocie występuje w sołectwach Powidz, Charbin, Wylatkowo i Przybrodzin. W sołectwie Powidz największe skupisko tego problemu zaobserwowano przy ulicach: 29 Grudnia, Kościelnej, Parku Powstańców Wlkp., Polnej, Strzałkowskiej i Wodnej. Liczba osób długotrwale bezrobotnych jest największa w sołectwie Powidz.

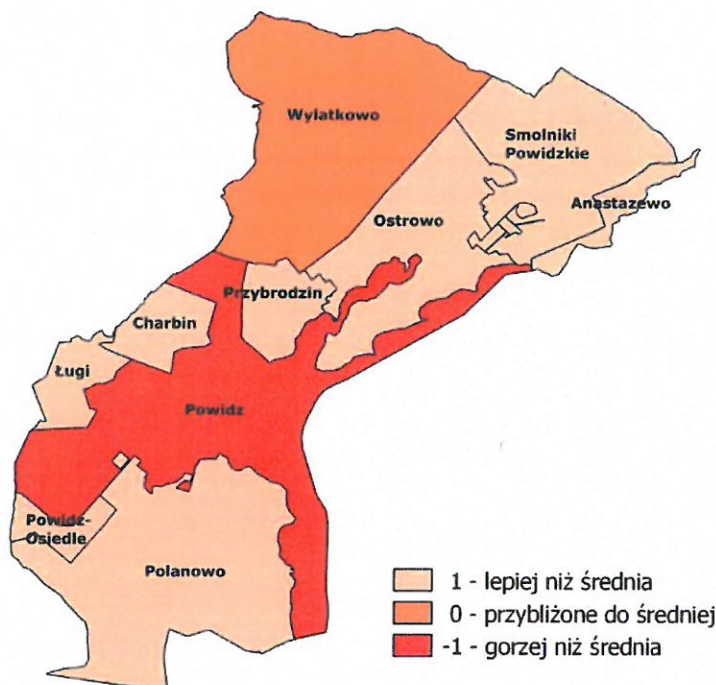
Tabela 5. Rozkład bezrobotnych w gminie Powidz według miejsc zamieszkania (dane za 2016 rok)

Sołectwo	Ulica	Liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Podział względem średniej 5,39
Anastazewo		6	2,72	1
Charbin		8	3,62	1
Ługi		1	0,45	1
Ostrowo		0	0,00	1
Polanowo		0	0,00	1
Powidz		80	36,22	-1

				Podział względem średniej dla sołectwa Powidz równiej 1,64
29 Grudnia	18	15,11		-1
Baldwina	2	1,68		0
Bolesława Chrobrego	0	0,00		1
Dąbrówki	0	0,00		1
Dolina	9	7,56		-1
Henryka Pobożnego	0	0,00		1
Jeziorna	0	0,00		1
Józefa Bilskiego	2	1,68		0
Kazimierza Jagiellończyka	0	0,00		1
Kazimierza Wielkiego	0	0,00		1
Klonowa	0	0,00		1
Kolejowa	2	1,68		0
Kościelna	7	5,88		-1
ks. Ignacego Gepperta	0	0,00		1
ks. Infulata Kazimierza Dorszewskiego	0	0,00		1
Krótka	1	0,84		1
Królowej Jadwigi	0	0,00		1
Księżycowa	0	0,00		1
Lokacji Powidza 1243 r.	0	0,00		1
Mielżyńskiego	2	1,68		0
Mieszka I	0	0,00		1
Nowa	0	0,00		1
Oгородowa	0	0,00		1
Park Powstańców Wlkp.	4	3,36		-1
Piaski	0	0,00		1
Plac Piaskowy	0	0,00		1
Polna	5	4,20		-1
Radońskiego	0	0,00		1
Skośna	0	0,00		1
Słoneczna	0	0,00		1
Strzałkowska	12	10,08		-1
Topolowa	0	0,00		1
Warszawska	3	2,52		-1
Wąska	0	0,00		1
Widokowa	0	0,00		1
Witkowska	3	2,52		-1
Władysława Łokietka	0	0,00		1
Wodna	4	3,36		-1
Wojska Polskiego	3	2,52		-1
Wojskowa	3	2,52		-1

	Wybudowanie	0	0,00	1
Powidz-Osiedle		4	1,81	1
Przybrodzin		9	4,07	1
Smolniki Powidzkie		0	0,00	1
Wylatkowo		11	4,98	0

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 8. Rozkład przestrzenny największej liczby bezrobotnych w gminie Powidz

Źródło: opracowanie własne

UBÓSTWO

Wskaźnik ubóstwa obejmuje liczbę osób pobierających zasiłki z pomocy społecznej w 2016 roku w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy. Pozwala on na dokonanie przybliżonej oceny stopnia zubożenia ludności oraz skali występowania problemów społecznych na danym obszarze. W gminie Powidz najwyższym wskaźnikiem ubóstwa charakteryzują się obszary sołectw: Powidz, Charbin, Powidz-Osiedle, Ostrowo i Wylatkowo.

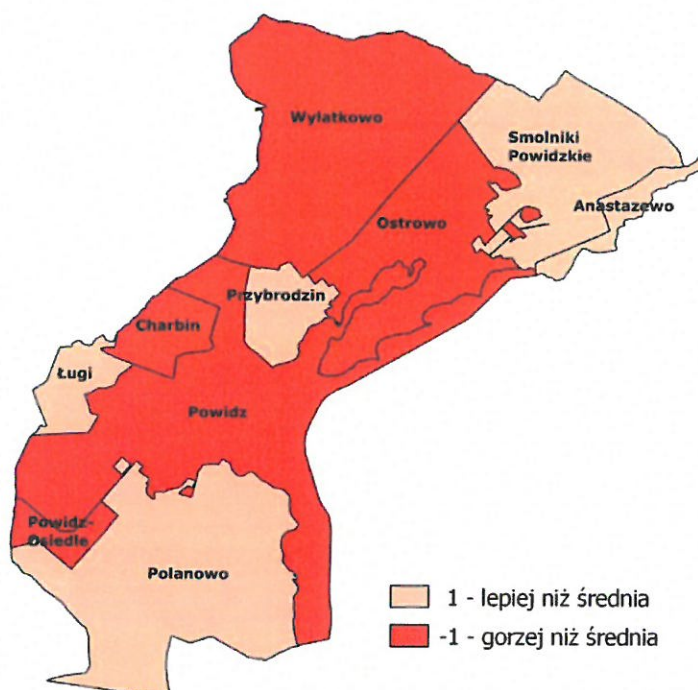
Jednak w sołectwie Powidz liczba osób pobierających pomoc w formie zasiłków w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy jest najwyższa. Największa liczba osób korzystająca z zasiłków zamieszkuje przy ul. 29 Grudnia, Kościelnej, Strzałkowskiej, Witkowskiej i Wodnej.

Tabela 6. Liczba osób pobierających zasiłki w gminie Powidz w 2016 roku

Sołectwo	Ulica	Liczba osób	Liczba osób na 1000 mieszkańców	Podział względem średniej równej 5,93
Anastazewo		3	1,36	1
Charbin		9	4,07	1
Ługi		4	1,81	1
Ostrowo		16	7,24	-1
Polanowo		8	3,62	1
Powidz		48	21,73	-1
				Podział względem średniej dla sołectwa Powidz równej 0,57
	29 Grudnia	7	5,88	-1
	Baldwina	0	0,00	1
	Bolesława Chrobrego	0	0,00	1
	Dąbrówki	0	0,00	1
	Dolina	0	0,00	1
	Henryka Pobożnego	0	0,00	1
	Jeziorna	0	0,00	1
	Józefa Bilskiego	0	0,00	1
	Kazimierza Jagiellończyka	0	0,00	1
	Kazimierza Wielkiego	0	0,00	1
	Klonowa	0	0,00	1
	Kolejowa	0	0,00	1
	Kościelna	6	5,04	-1
	ks. Ignacego Gepperta	0	0,00	1
	ks. Infulata Kazimierza Dorszewskiego	0	0,00	1
	Krótką	2	1,68	-1
	Królowej Jadwigi	0	0,00	1
	Księżycowa	0	0,00	1
	Lokacji Powidza 1243 r.	0	0,00	1
	Mielżyńskiego	3	2,52	-1
	Mieszka I	0	0,00	1
	Nowa	0	0,00	1
	Ogrodowa	0	0,00	1
	Park Powstańców Wlkp.	6	5,04	-1
	Piaski	0	0,00	1
	Plac Piaskowy	0	0,00	1
	Polna	0	0,00	1
	Radońskiego	2	1,68	-1
	Skośna	0	0,00	1
	Słoneczna	0	0,00	1
	Strzałkowska	5	4,20	-1
	Topolowa	0	0,00	1
	Warszawska	3	2,52	-1
	Wąska	0	0,00	1
	Widokowa	0	0,00	1
	Witkowska	7	5,88	-1
	Władysława Łokietka	0	0,00	1

	Wodna	3	2,52	-1
	Wojska Polskiego	0	0,00	1
	Wojskowa	0	0,00	1
	Wybudowanie	4	3,36	-1
	Powidz-Osiedle	22	9,96	-1
	Przybrodzin	6	2,72	1
	Smolniki Powidzkie	3	1,36	1
	Wylatkowo	12	5,43	1

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 9. Rozkład przestrzenny problemu ubóstwa w gminie Powidz

Źródło: opracowanie własne

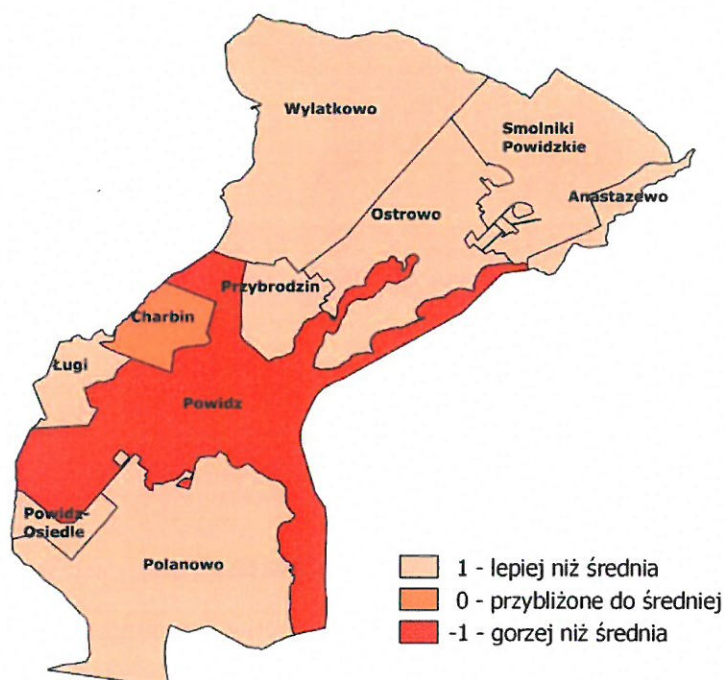
UZALEŻNIENIA

Wskaźnik uzależnień wyraża się liczbą osób z problemem alkoholowym w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Przy pomocy tego wskaźnika określa się najbardziej zagrożone części gminy, które zwykle są skorelowane z występowaniem patologii społecznych. Obszarami o najwyższym poziomie uzależnień w gminie Powidz jest sołectwo Powidz oraz sołectwa: Anastazewo i Charbin.

Tabela 7. Uzależnienia w gminie Powidz według sołectw w 2016 roku

Sołectwo	Liczba osób z problemem alkoholowym	Liczba osób z problemem alkoholowym na 1000 mieszkańców	Podział względem średniej równej 2,04
Anastazewo	4	1,81	1
Charbin	5	2,26	0
Ługi	2	0,91	1
Ostrowo	1	0,45	1
Polanowo	1	0,45	1
Powidz	23	10,41	-1
Powidz-Osiedle	3	1,36	1
Przybrodzin	4	1,81	1
Smolniki Powidzkie	1	0,45	1
Wylatkowo	1	0,45	1

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 10. Rozkład przestrzenny problemu alkoholizmu w gminie Powidz

Źródło: opracowanie własne

PRZESTĘPCZOŚĆ

Wskaźnik przestępczości został wyrażony jako liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy. Przy pomocy tego wskaźnika określa się najbardziej niebezpieczne części gminy, które zwykle są skorelowane z występowaniem patologii społecznych. Obszarami o najwyższym poziomie przestępczości w gminie Powidz są

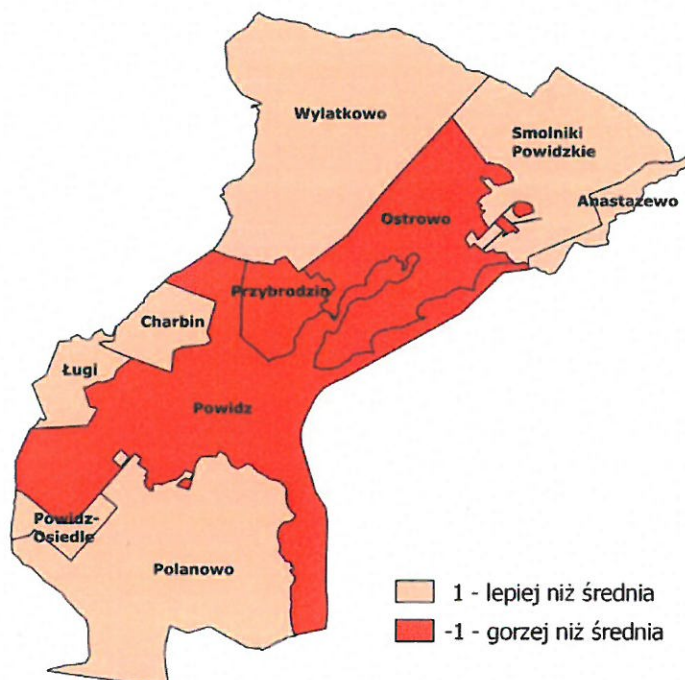
sołectwo Ostrowo i Powidz. W samym sołectwie Powidz najwięcej przestępstw i wykroczeń odnotowano na ul. 29 Grudnia, Strzałkowskiej i Witkowskiej.

Tabela 8. Przestępstwa i wykroczenia w gminie Powidz według sołectw (dane z 2016 roku)

Sołectwo	Ulica	Liczba łącznie	łącznie na 1000 mieszkańców	Podział względem średniej równej 2,04
Anastazewo		1	0,45	1
Charbin		1	0,45	1
Ługi		2	0,91	1
Ostrowo		12	5,43	-1
Polanowo		1	0,45	1
Powidz		19	8,60	-1
				Podział względem średniej dla sołectwa Powidz równej 0,39
	29 Grudnia	4	3,36	-1
	Baldwina	0	0,00	1
	Bolesława Chrobrego	0	0,00	1
	Dąbrówki	0	0,00	1
	Dolina	0	0,00	1
	Henryka Pobożnego	0	0,00	1
	Jeziorna	1	0,84	-1
	Józefa Bilskiego	1	0,84	-1
	Kazimierza Jagiellończyka	1	0,84	-1
	Kazimierza Wielkiego	0	0,00	1
	Klonowa	0	0,00	1
	Kolejowa	1	0,84	-1
	Kościelna	0	0,00	1
	ks. Ignacego Gepperta	0	0,00	1
	ks. Infułata Kazimierza Dorszewskiego	0	0,00	1
	Krótką	0	0,00	1
	Królowej Jadwigi	0	0,00	1
	Księżycowa	0	0,00	1
	Lokacji Powidza 1243 r.	0	0,00	1
	Mielżyńskiego	0	0,00	1
	Mieszka I	0	0,00	1
	Nowa	0	0,00	1
	Ogrodowa	0	0,00	1
	Park			
	Powstańców Wlkp.	1	0,84	-1
	Piaski	0	0,00	1
	Plac Piaskowy	0	0,00	1
	Polna	0	0,00	1
	Radońskiego	0	0,00	1
	Skośna	0	0,00	1
	Słoneczna	0	0,00	1
	Strzałkowska	5	4,20	-1

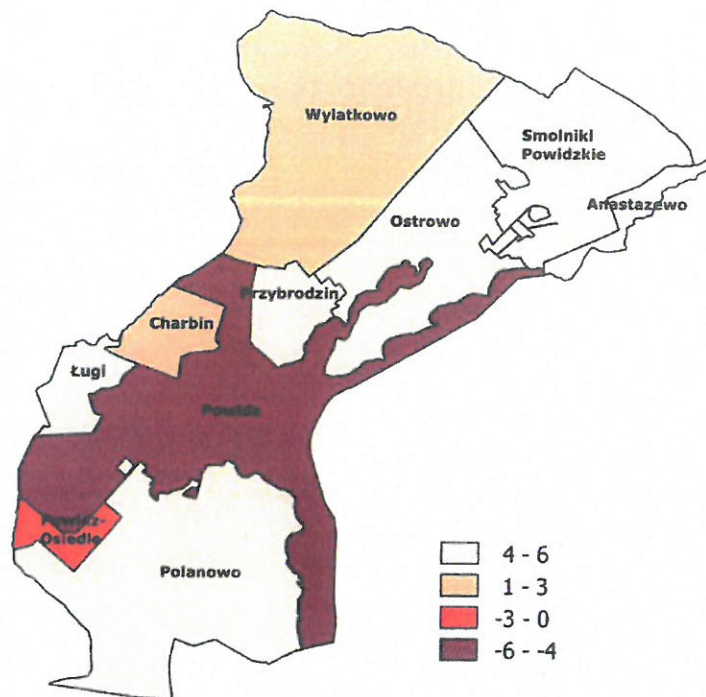
	Topolowa	0	0,00	1
	Warszawska	0	0,00	1
	Wąska	0	0,00	1
	Widokowa	0	0,00	1
	Witkowska	5	4,20	-1
	Władysława Łokietka	0	0,00	1
	Wodna	0	0,00	1
	Wojska Polskiego	0	0,00	1
	Wojskowa	0	0,00	1
	Wybudowanie	0	0,00	1
	Powidz-Osiedle	1	0,45	1
	Przybrodzin	6	2,72	-1
	Smolniki Powidzkie	1	0,45	1
	Wylatkowo	1	0,45	1

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 11. Rozkład przestrzenny problemu przestępstw i wykroczeń w gminie Powidz

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 12. Rozkład przestrzenny problemów sfery społecznej wg sołectw gminy Powidz
Źródło: opracowanie własne

NISKI STOPIEŃ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Niski poziom przedsiębiorczości został scharakteryzowany poprzez trzy wskaźniki. Pierwszy z nich wyrażony jest liczbą firm przypadających na 1000 mieszkańców. Kolejny wskaźnik to liczba zawieszonych firm na 1000 mieszkańców. Ostatni wskaźnik wyrażony został w postaci wykreślonych firm przypadających na 1000 mieszkańców. Wybrane wskaźniki świadczą o aktywności gospodarczej mieszkańców. Jej brak charakteryzuje zwykle obszary zdegradowane. Najniższym poziomem przedsiębiorczości pod względem liczby zarejestrowanych firm, charakteryzują się obszary sołectw: Ługi, Charbin, Powidz-Osiedle, Polanowo i Smolniki Powidzkie. Największą liczbę zawieszonych firm odnotowano w sołectwie Powidz. Najniższym poziomem przedsiębiorczości biorąc pod uwagę liczbę wykreślonych firm wykazuje również Powidz, Anastazewo, Ostrowo, Przybrodzin i Wylatkowo. Najwięcej wykreślonych podmiotów gospodarczych w Powidzu odnotowano przy ul. 29 Grudnia, Baldwina, Parku Powstańców Wlkp. i Strzałkowskiej.

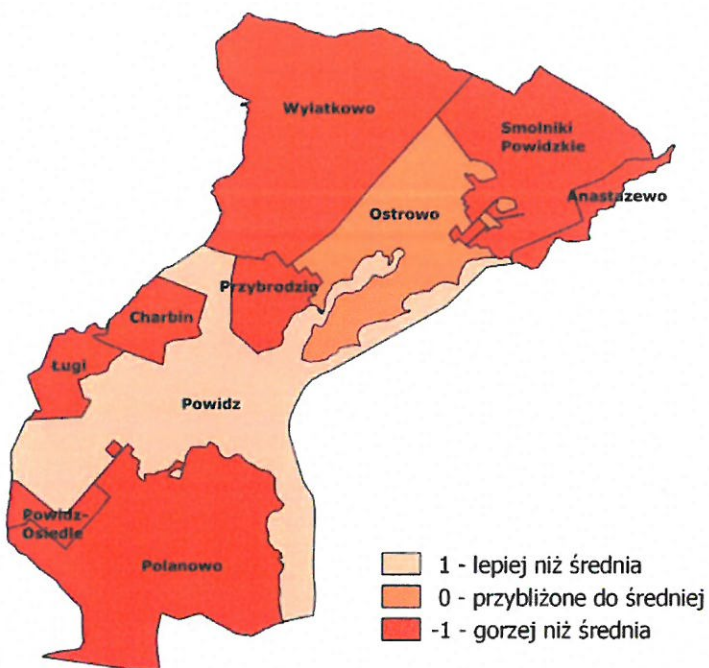
Tabela 9. Liczba zarejestrowanych, zawieszonych i wykreślonych podmiotów gospodarczych w gminie Powidz (dane z 2016 roku)

Sołectwo	Ulica	Liczba podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Podział względem średniej równej 4,71	Liczba zawieszonych podmiotów gospodarczych	Liczba zawieszonych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Podział względem średniej równej 0,59	Liczba wykreślonych podmiotów gospodarczych	Liczba wykreślonych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Początek względem średniej równej 4,67
Anastazewo		6	2,72	-1	1	0,45	0	6	2,72	1
Chałbin		2	0,91	-1	0	0,00	1	1	0,45	1
Ługi		0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Ostrowo		11	4,98	0	3	1,36	-1	17	7,70	-1
Polanowo		2	0,91	-1	0	0,00	1	2	0,91	1
Powidz		63	28,52	1	6	2,72	-1	52	23,54	-1
				Podział względem średniej dla sołectwa Powidz równej 1,29			Podział względem średniej dla sołectwa Powidz równej 0,12			Podział względem średniej dla sołectwa Powidz równej 1,07
	29 Grudnia	8	6,72	1	1	0,84	-1	13	10,92	-1
	Baldwina	2	1,68	1	0	0,00	1	3	2,52	-1
	Bolestawa	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
	Chrobrego	0	0,00	-1	1	0,84	-1	0	0,00	1
	Dąbrowki	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
	Dolina	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
	Henryka	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
	Pobożnego	1	0,84	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
	Jeziorna	1	0,84	-1	0	0,00	1	2	1,68	-1
	Józefa Biłskiego	0	0,00	-1	0	0,00	1	1	0,84	1
	Kazimierza	0	0,00	-1	0	0,00	1	1	0,84	1
	Jagiellończyka	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
	Kazimierza	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
	Wielkiego	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
	Klonowa	1	0,84	-1	0	0,00	1	1	0,84	1
	Kolejowa	2	1,68	1	1	0,84	-1	2	1,68	-1
	Kościelna	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
	ks. Ignacego Gepperta	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1

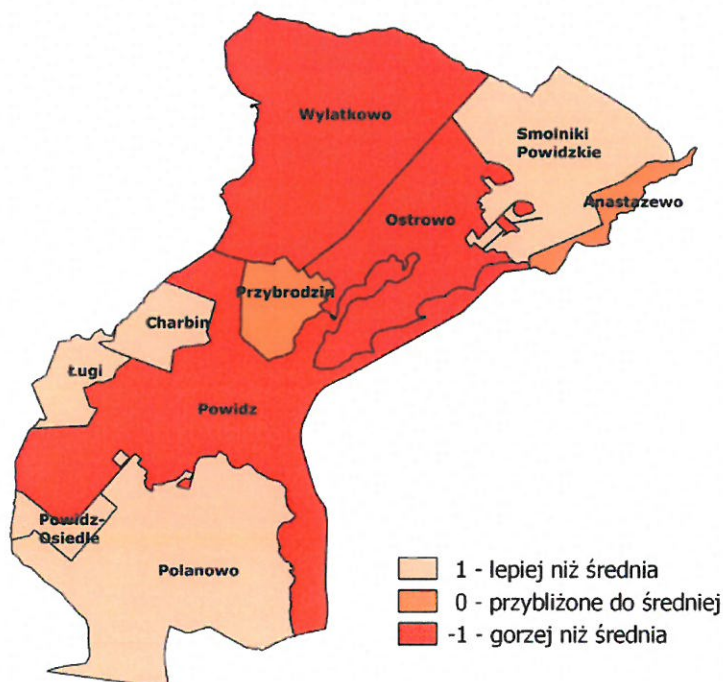
ks. Infufata	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Kazimierza	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Dorszewskiego	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Krótką	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Królowej Jadwigi	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Księżycowa	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Lokacji Powidza	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
1243 r.	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Mielżyńskiego	2	1,68	1	0	0,00	1	1	0,84	-1
Mieszka I	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Nowa	4	3,36	1	0	0,00	1	0	0,00	1
Ogrodowa	2	1,68	1	0	0,00	1	2	1,68	-1
Park	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	1
Powstańców	12	10,08	1	1	0,84	-1	7	5,88	-1
Włkp.	0	0,00	-1	0	0,00	1	1	0,84	1
Piaski	4	3,36	1	1	0,84	-1	0	0,00	1
Plac Piaskowy	2	1,68	1	0	0,00	1	0	0,00	1
Polna	2	1,68	1	0	0,00	1	0	0,00	1
Radońskiego	0	0,00	-1	0	0,00	1	3	2,52	-1
Skośna	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Słoneczna	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Strzałkowska	6	5,04	1	1	0,84	-1	7	5,88	-1
Topolowa	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Warszawska	2	1,68	1	0	0,00	1	3	2,52	-1
Wąska	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Widokowa	1	0,84	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Witkowska	2	1,68	1	0	0,00	1	2	1,68	-1
Władysława	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Łokietka	3	2,52	1	0	0,00	1	3	2,52	-1
Wodna	3	2,52	1	0	0,00	1	1	0,84	1
Wojska	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Polskiego	3	2,52	1	0	0,00	1	0	0,00	1
Wojskowa	0	0,00	-1	0	0,00	1	0	0,00	1
Wybudowanie	3	2,52	1	0	0,00	1	0	0,00	1
Powidz-	1	0,45	-1	0	0,00	1	1	0,45	1
Ostiedle	9	4,07	-1	1	0,45	0	13	5,89	-1
Przybrodziej									

Smołniki	2	0,91	-1	0	0,00	1	1	0,45	1
Powidzkie	8	3,62	-1	2	0,91	-1	10	4,53	0

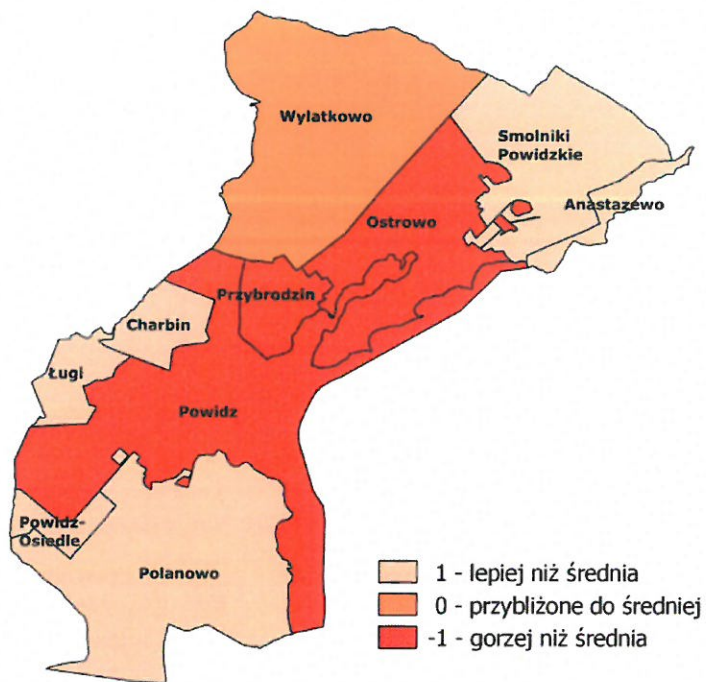
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Powidz

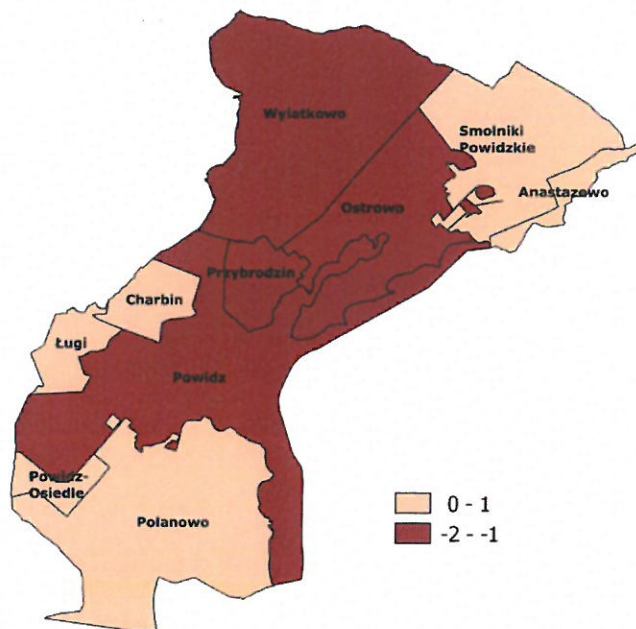
Rysunek 13. Rozkład przestrzenny problemu niskiej aktywności gospodarczej w gminie Powidz – liczba aktywnych firm
 Źródło: opracowanie własne

Rysunek 14. Rozkład przestrzenny problemu niskiej aktywności gospodarczej w gminie Powidz – zawieszono firmy
 Źródło: opracowanie własne

Rysunek 15. Rozkład przestrzenny problemu niskiej aktywności gospodarczej w gminie Powidz – wykreślone firmy
 Źródło: opracowanie własne

Rysunek 16. Rozkład przestrzenny problemów sfery gospodarczej wg sołectw gminy Powidz
 Źródło: opracowanie własne

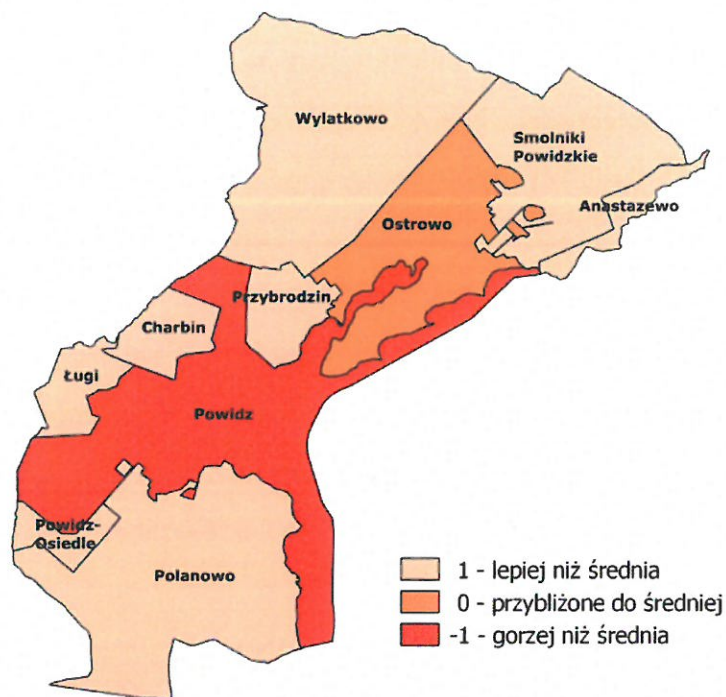
NAGROMADZENIE OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH

Wskaźnik nagromadzenia obiektów zabytkowych został wyrażony liczbą zabytków w poszczególnych sołectwach gminy Powidz. Analiza liczby zabytków stanowi zwykle uzupełnienie dla wskaźników społeczno-gospodarczych i świadczy o konieczności objęcia danego obszaru rewitalizacją w celu ochrony zabytków. Niektóre z zabytków są w stanie wymagającym renowacji, a co za tym idzie mają znaczenie jako wskaźnik. Mimo iż obecność obiektów zabytkowych na danym terenie świadczy o jego potencjale historycznym/kulturowym to powoduje ona również konieczność zwiększenia nakładów finansowych na utrzymanie należytego stanu technicznego tych obiektów, ale także ogranicza realizację pewnych inwestycji. Nagromadzenie obiektów zabytkowych najsilniej widoczne jest w sołectwie Powidz, Ostrowo i Wylatkowo.

Tabela 10. Liczba zabytków w gminie Powidz

Sołectwo	Liczba zabytków	Podział względem średniej równej 6,6
Anastazewo	4	1
Charbin	1	1
Ługi	0	1
Ostrowo	6	0
Polanowo	2	1
Powidz	44	-1
Powidz-Osiedle	2	1
Przybrodzin	0	1
Smolniki Powidzkie	2	1
Wylatkowo	5	1

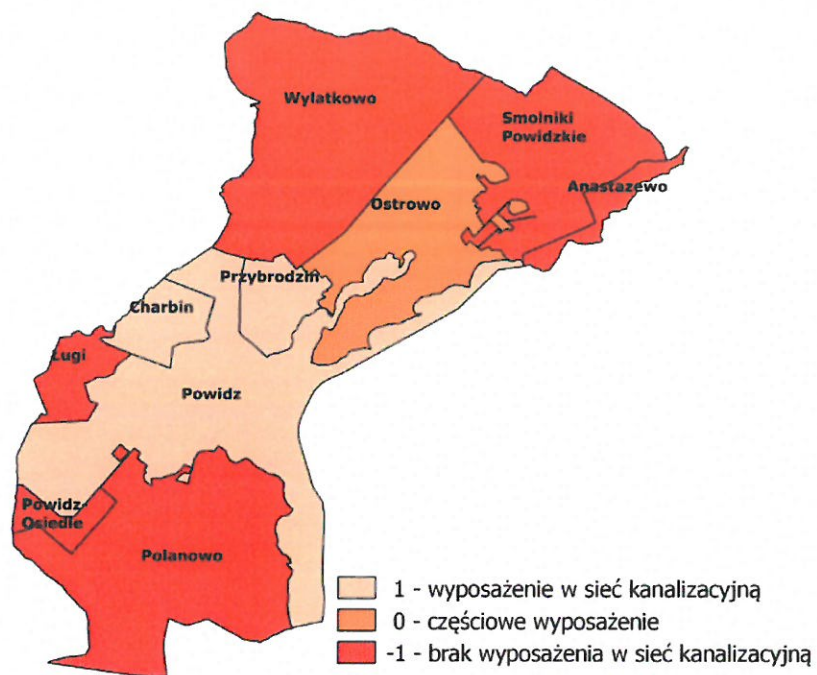
Źródło: opracowanie własne

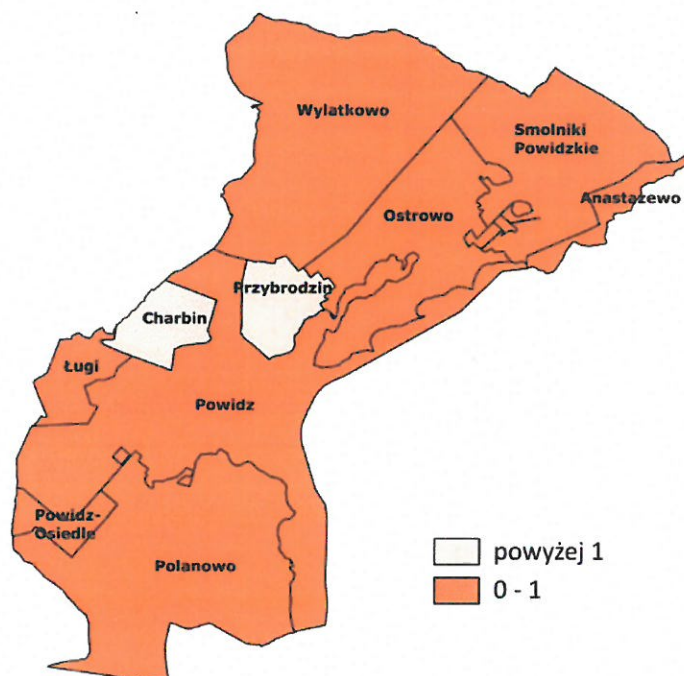
Rysunek 17. Rozkład przestrzenny liczby zabytków w gminie Powidz
Źródło: opracowanie własne

INFRASTRUKTURA KANALIZACYJNA

Wskaźnik wyposażenia w infrastrukturę kanalizacyjną został wyrażony podziałem na miejsca wyposażone i niewyposażone w infrastrukturę kanalizacyjną w 2016 roku. Analiza warunków mieszkaniowych stanowi zwykle uzupełnienie dla wskaźników społeczno-gospodarczych i świadczy o poziomie degradacji przestrzennej. W gminie Powidz skanalizowane są jedynie sołectwa: Charbin, Powidz, Przybrodzin i Ostrowo (częściowo).

Rysunek 18. Rozkład przestrzenny wyposażenia w sieć kanalizacyjną na terenie gminy Powidz
 Źródło: opracowanie własne

Rysunek 19. Rozkład przestrzenny problemów sfery funkcjonalno-przestrzennej wg sołectw gminy Powidz
 Źródło: opracowanie własne

DEGRADACJA STANU TECHNICZNEGO OBIEKTÓW BUDOWLANYCH

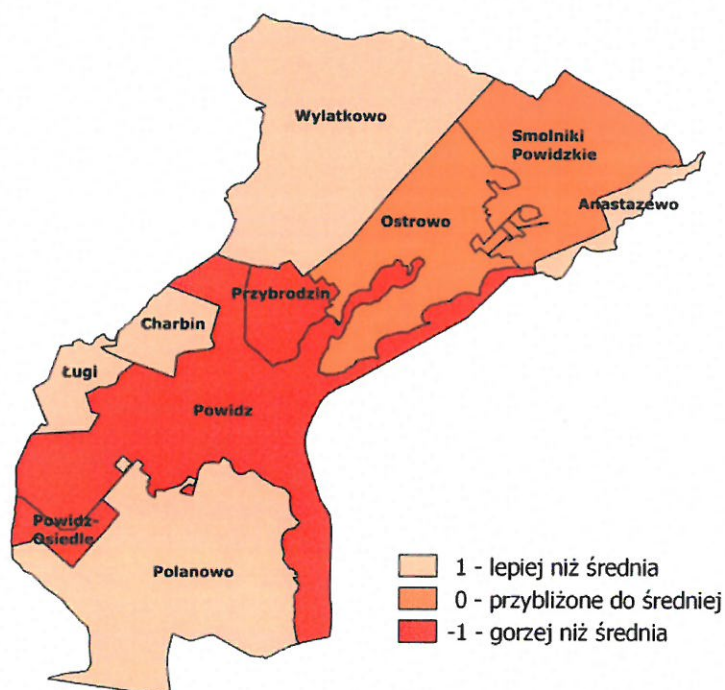
Degradacja stanu technicznego budynku zaprezentowana została poprzez wskaźnik liczby budynków mieszkalnych komunalnych wybudowanych przed 1989 rokiem. Analiza warunków mieszkaniowych stanowi zwykle uzupełnienie dla wskaźników społeczno-gospodarczych i świadczy o poziomie degradacji przestrzennej. Najstarszymi budynkami w gminie charakteryzuje się Powidz, w szczególności najwięcej obiektów znajduje się przy ul. Parku Powstańców Wlkp.

Tabela 11. Liczba budynków mieszkalnych komunalnych wybudowanych przed 1989 rokiem w gminie Powidz

Sołectwo	Ulica	Liczba budynków	
		mieszkalnych komunalnych wybudowanych przed 1989 rokiem	Podział względem średniej równej 1,5
Anastazewo		0	1
Charbin		0	1
Ługi		0	1
Ostrowo		1	0
Polanowo		0	1
Powidz		6	-1
			Podział względem średniej dla sołectwa Powidz równej 0,15
	29 Grudnia	1	-1
	Baldwina	0	1
	Bolesława Chrobrego	0	1
	Dąbrówki	0	1
	Dolina	0	1
	Henryka Pobożnego	0	1
	Jeziorna	0	1
	Józefa Bilskiego	0	1
	Kazimierza Jagiellończyka	0	1
	Kazimierza Wielkiego	0	1
	Klonowa	0	1
	Kolejowa	1	-1
	Kościelna	0	1
	ks. Ignacego Gepperta	0	1
	ks. Infulata Kazimierza Dorszewskiego	0	1
	Krótką	0	1
	Królowej Jadwigi	0	1
	Księżycowa	0	1
	Lokacji Powidza 1243 r.	0	1
	Mielżyńskiego	0	1
	Mieszka I	0	1
	Nowa	0	1
	Ogrodowa	0	1
	Park Powstańców Wlkp.	4	-1
	Piaski	0	1
	Plac Piaskowy	0	1
	Polna	0	1
	Radońskiego	0	1

	Skośna	0	1
	Słoneczna	0	1
	Strzałkowska	0	1
	Topolowa	0	1
	Warszawska	0	1
	Wąska	0	1
	Widokowa	0	1
	Witkowska	0	1
	Władysława Łokietka	0	1
	Wodna	0	1
	Wojska Polskiego	0	1
	Wojskowa	0	1
	Wybudowanie	0	1
	Powidz-Osiedle	5	-1
	Przybrodzin	2	-1
	Smolniki Powidzkie	1	0
	Wylatkowo	0	1

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 20. Rozkład przestrzenny wskaźnika degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych w gminie Powidz

Źródło: opracowanie własne

NAGROMADZENIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

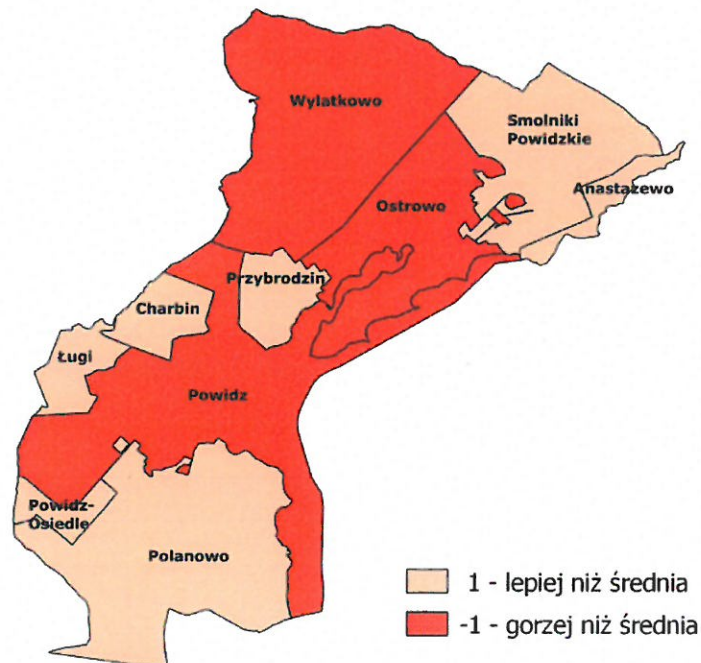
Jednym z równie ważnych aspektów diagnozy obszarów zdegradowanych jest sfera środowiskowa. Współcześnie nacisk kładzie się na optymalizowanie sytuacji środowiskowej,

gdyż ma ona wpływ na jakość życia mieszkańców gminy oraz stanowi o atrakcyjności i potencjale danego obszaru. Zatem identyfikacja kondycji środowiska w gminie staje się niezwykle potrzebne w celu wyznaczenia obszarów kryzysowych wymagających działań interwencyjnych w ramach procesu rewitalizacji. Wskaźnikiem dotyczącym sfery środowiskowej jest powierzchnia wyrobów zawierających azbest na danym terenie. W gminie Powidz najwięcej wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych jest w sołectwie Powidz oraz sołectwach Ostrowo, Przybrodzin i Wylatkowo.

Tabela 12. Powierzchnia zinwentaryzowanych pokryć azbestowych w gminie Powidz

Sołectwo	Powierzchnia zinwentaryzowanych pokryć azbestowych [m ²]	Podział względem średniej równej 8 704
Anastazewo	7 305	1
Charbin	3 124	1
Ługi	2 995	1
Ostrowo	10 982	-1
Polanowo	7 550	1
Powidz	26 257	-1
Powidz-Osiedle	370	1
Przybrodzin	8 392	1
Smolniki Powidzkie	3 729	1
Wylatkowo	16 331	-1

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 21. Rozkład przestrzenny występowania wyrobów zawierających azbest w gminie Powidz

Źródło: opracowanie własne

6.1. POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

Obszary zdegradowane wyznaczone zostały na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej w pięciu sferach. Za obszar zdegradowany należy uznać sołectwo lub ulicę, które w sferze społecznej odznaczają się największą ilością negatywnych zjawisk (powyżej lub poniżej średniej w zależności od wskaźnika) i co najmniej jednym wskaźnikiem gorszym od średniej w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej).

Tabela 13. Zestawienie problemów w gminie Powidz

Sołectwo	Ulice	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa	Suma
Anastazewo		5	0	0	1	1	7
Charbin		2	1	2	1	1	7
Ługi		6	1	0	1	1	9
Ostrowo		4	-2	0	0	-1	1
Polanowo		6	1	0	1	1	9
Powidz		-6	-1	0	-1	-1	-9
	29 Grudnia	-4	-1	0	-1	-1	-7
	Baldwina	1	1	0	1	-1	2
	Bolesława Chrobrego	4	1	0	1	-1	5
	Dąbrówki	4	1	0	1	-1	5
	Dolina	0	-1	0	1	-1	-1
	Henryka Pobożnego	4	1	0	1	-1	5
	Jeziorna	4	1	0	1	-1	5
	Józefa Bilskiego	3	-1	0	1	-1	2
	Kazimierza Jagiellończyka	4	1	0	1	-1	5
	Kazimierza Wielkiego	4	1	0	1	-1	5
	Klonowa	4	1	0	1	-1	5
	Kolejowa	-3	1	0	-1	-1	-4
	Kościelna	-4	-1	0	1	-1	-5
	ks. Ignacego Gepperta	4	1	0	1	-1	5
	ks. Infulata Kazimierza Dorszewskiego	4	1	0	1	-1	5
	Krótką	2	1	0	1	-1	3
	Królowej Jadwigi	4	1	0	1	-1	5
	Księżycowa	4	1	0	1	-1	5
	Lokacji Powidza 1243 r.	4	1	0	1	-1	5
	Mielżyńskiego	0	1	0	1	-1	1
	Mieszka I	2	1	0	1	-1	3
	Nowa	2	1	0	1	-1	3
	Ogrodowa	2	3	0	1	-1	5

	Park Powstańców Wlkp.	-2	-1	0	-1	-1	-5
	Piaski	0	1	0	1	-1	1
	Plac Piaskowy	2	1	0	1	-1	3
	Polna	2	3	0	1	-1	5
	Radońskiego	2	1	0	1	-1	3
	Skośna	4	1	0	1	-1	5
	Słoneczna	4	1	0	1	-1	5
	Strzałkowska	-4	-1	0	1	-1	-5
	Topolowa	4	1	0	1	-1	5
	Warszawska	-2	1	0	1	-1	-1
	Wąska	4	1	0	1	-1	5
	Widokowa	4	1	0	1	-1	5
	Witkowska	-2	1	0	1	-1	-1
	Władysława Łokietka	4	1	0	1	-1	5
	Wodna	-2	1	0	1	-1	-1
	Wojska Polskiego	2	3	0	1	-1	5
	Wojskowa	2	1	0	1	-1	3
	Wybudowanie	0	3	0	1	-1	3
	Powidz-Osiedle	0	1	0	1	1	3
	Przybrodzin	4	-2	2	1	1	6
	Smolniki Powidzkie	5	1	0	1	1	8
	Wylatkowo	2	-2	0	-1	-1	-2

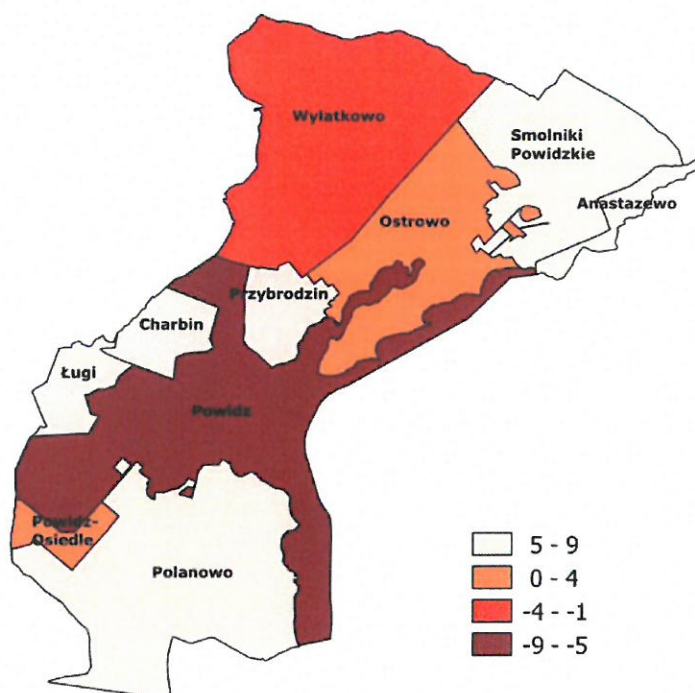
Źródło: opracowanie własne

W gminie Powidz obszarem zdegradowanym, który cechuje się nagromadzeniem negatywnych zjawisk społecznych jest sołectwo Powidz. Sołectwo charakteryzuje się najwyższymi poziomami negatywnych wskaźników w sferze społecznej (największa liczba zgonów, wymeldowań, osób w wieku poprodukcyjnym, wysoki wskaźnik bezrobocia, największa liczba osób pobierających zasiłki). Znajduje się tam również większa niż w pozostałych sołectwach liczba zabytków (wskaźnik sfery przestrzenno-funkcjonalnej). W sołectwie występują także znaczne problemy w sferze technicznej (degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych – budynki mieszkalne wybudowane przed 1989 rokiem) oraz środowiskowej (nagromadzenie wyrobów zawierających azbest).

Do obszaru zdegradowanego zostało włączone także sołectwo Wylatkowo. Na jego terenie zauważalne są problemy sfery gospodarczej (znaczna liczba wykreślonych firm), a także problemy sfery społecznej (znaczna liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych oraz niezarejestrowanych, liczba osób korzystających z pomocy społecznej). W sołectwie Wylatkowo nie ma również poprowadzonej sieci kanalizacyjnej. Problemem sfery środowiskowej jest nagromadzenie wyrobów zawierających azbest.

Obszarem zdegradowanym w gminie, który został poddany rewitalizacji jest także sołectwo Powidz-Osiedle, również wskazane przez mieszkańców w badaniu ankietowym. Na terenie sołectwa występują budynki komunalne, których stan techniczny określa się jako zły. Budynki i ich najbliższe otoczenie stanowią miejsce koncentracji negatywnych zjawisk. Wskazują na nie zarówno ankietowani, jak i dane ukryte zebrane przez Urząd Gminy w Powidzu. Ponadto, na terenie sołectwa występuje znaczna na tle gminy liczba osób korzystająca z pomocy społecznej. W sołectwie tym prowadzone są również postępowania związane z procedurą Niebieskich Kart. Podobnie jak Anastazewo, Powidz-Osiedle nie jest wyposażony w sieć kanalizacyjną.

Rysunek 22. Rozkład przestrzenny natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych sołectwach gminy Powidz
Źródło: opracowanie własne

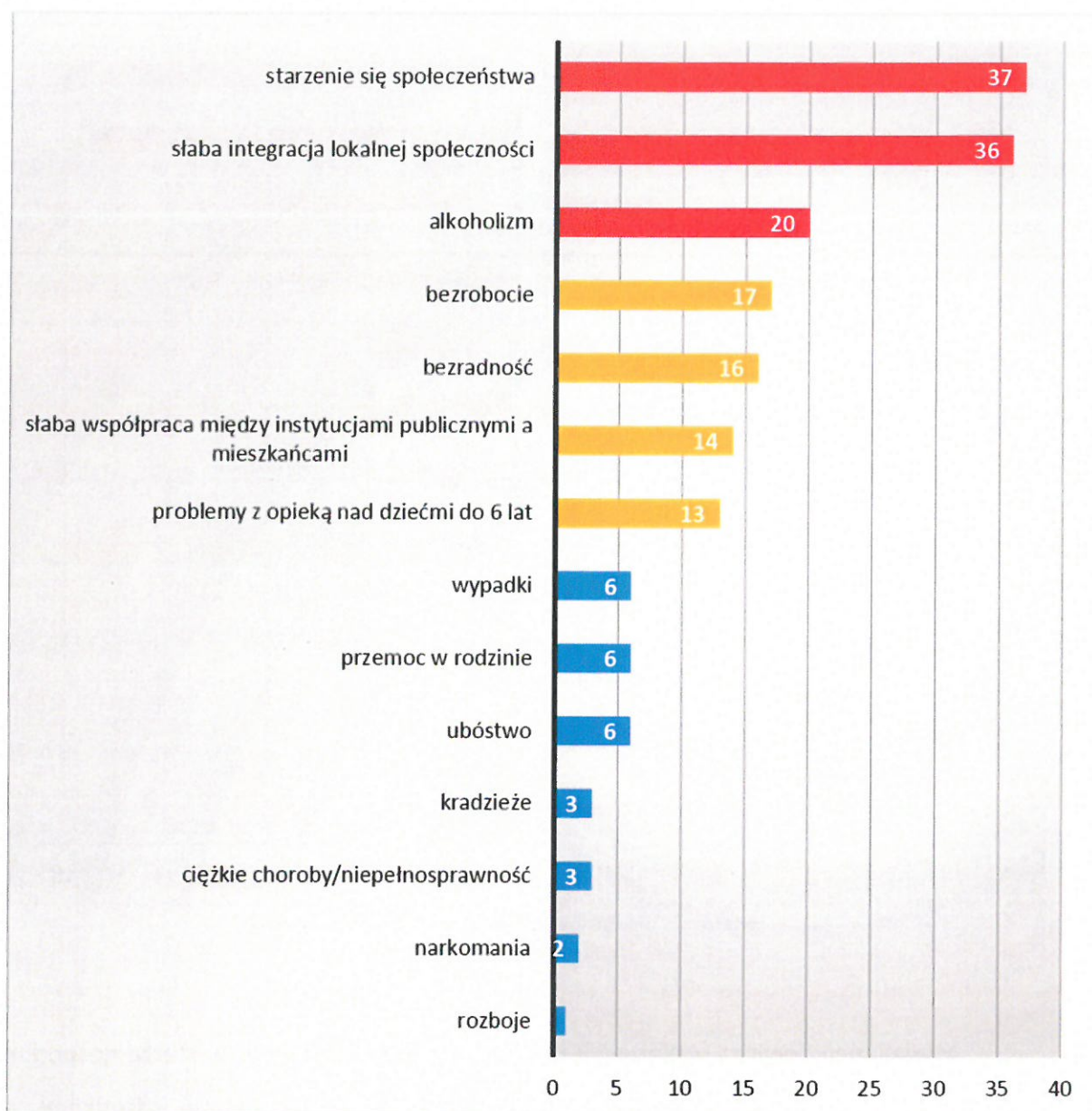
Na wskazane poniżej obszary zwracali również uwagę mieszkańcy w przeprowadzonym badaniu ankietowym, wskazując na nie jako na miejsca, które powinny zostać objęte Programem Rewitalizacji.

Badanie zostało przeprowadzone w czerwcu i lipcu 2017 roku wśród mieszkańców gminy Powidz i dotyczyło potrzeb rewitalizacyjnych. Szczególną uwagę kładziono na wypowiedzi osób młodych oraz seniorów. Miało ono na celu wskazanie przestrzeni, które

zdaniem mieszkańców powinno zostać zrewitalizowane. Zadaniem ankiety było również pozyskanie opinii mieszkańców na temat problemów występujących na obszarze, który zamieszkują.

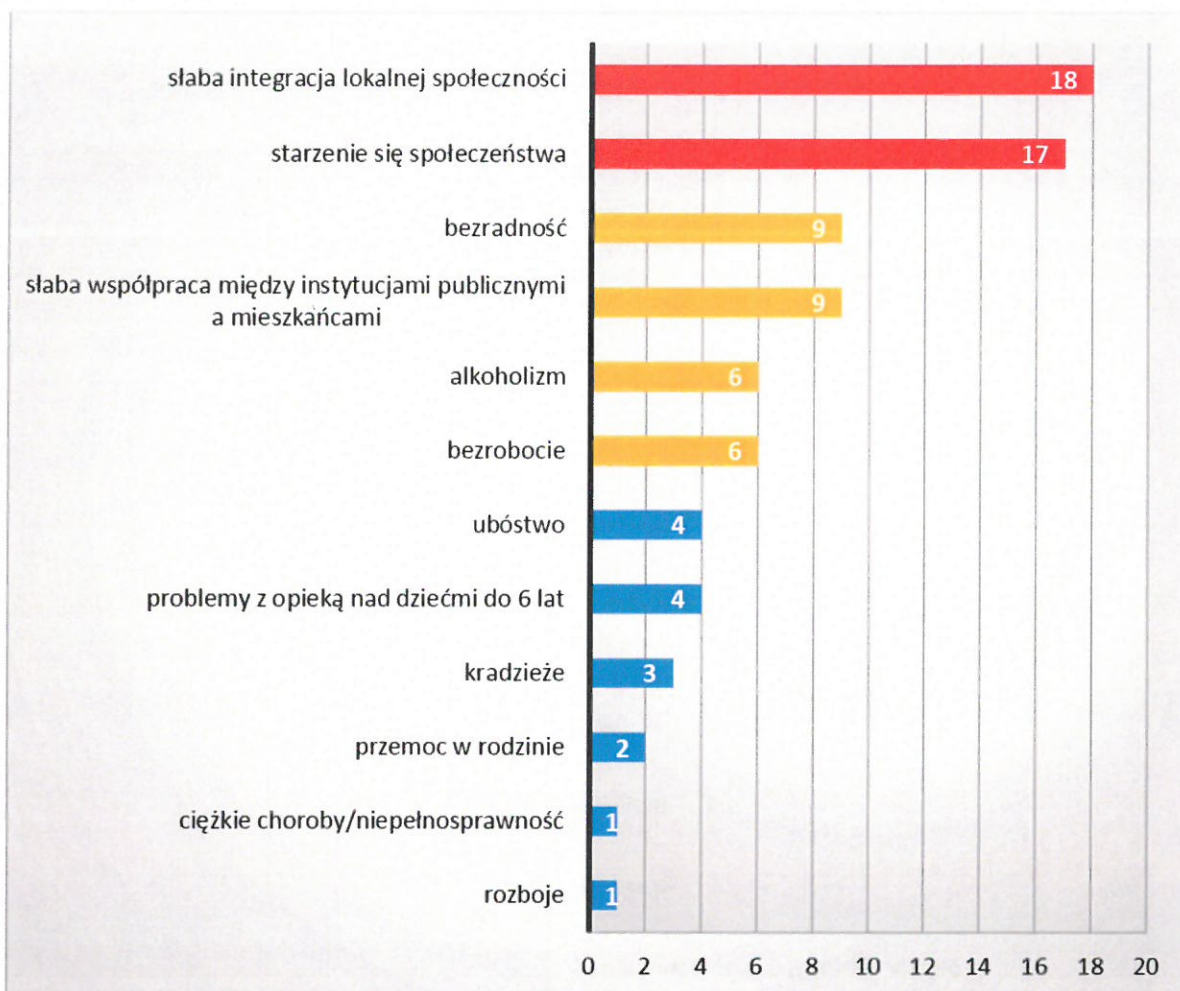
Wyniki badania wykazały, że największą uwagę zwraca się na zdegradowane sołectwa Powidz (44%), a także Anastazewo (19%) czy Powidz-Osiedle (18%) oraz w mniejszym stopniu na Wylatkowo (8%). Mniej osób zauważało problemy w Ostrowie i Przybrodzinie.

Zdaniem ankietowanych w Powidzu występują następujące problemy społeczne: starzenie się społeczeństwa, słaba integracja lokalnej społeczności oraz alkoholizm. Rzadziej wymieniane były: bezrobocie, bezradność, słaba współpraca między instytucjami publicznymi a mieszkańcami, a także problemy z opieką nad dziećmi do 6 lat. Pojedyncze odpowiedzi dotyczyły też wypadków, przemocy w rodzinie, ubóstwa, kradzieży, ciężkich chorób/niepełnosprawności, narkomanii i rozbojów.

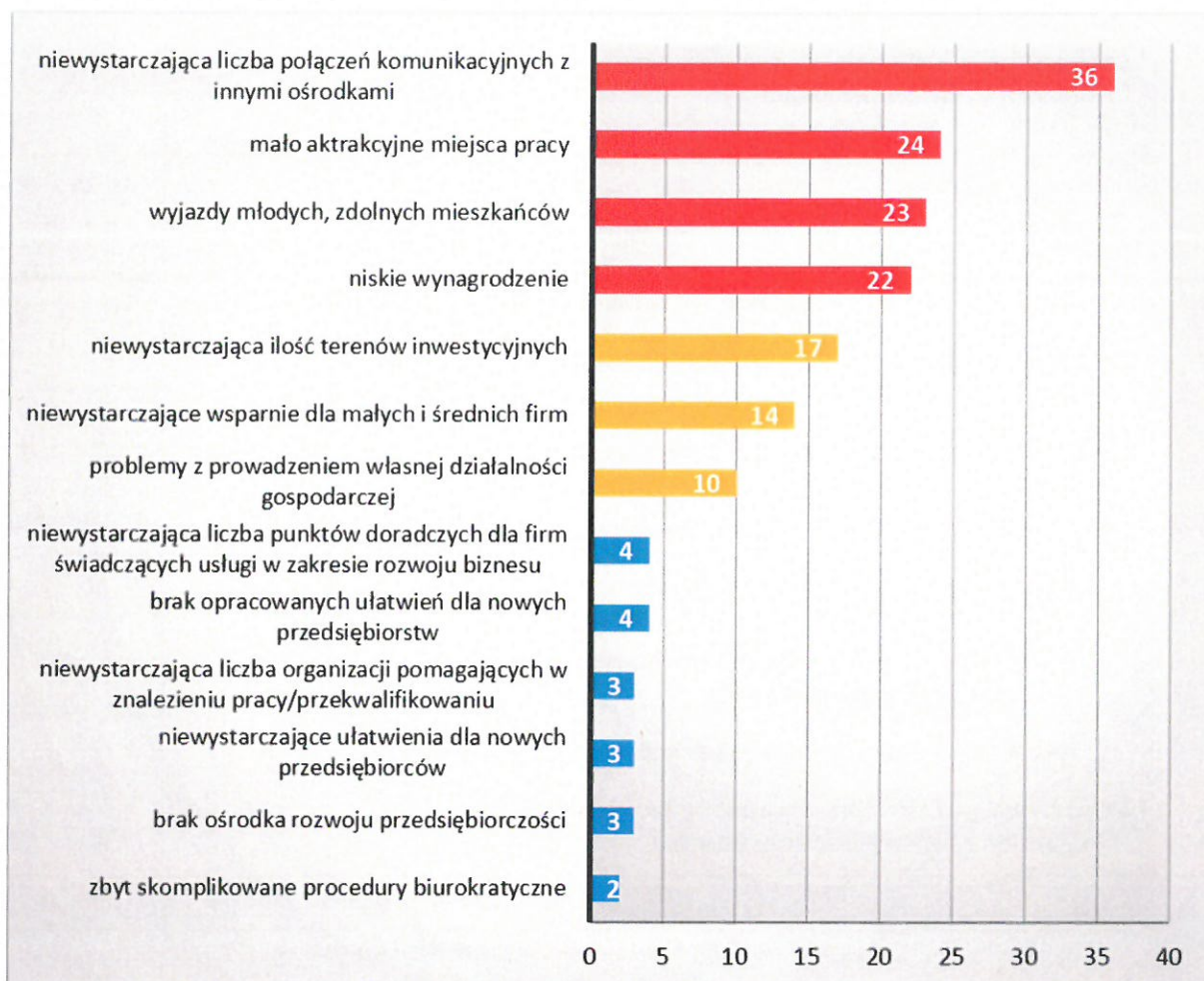
Wykres 1. Problemy społeczne w Powidzu
 Źródło: Opracowanie własne

W Powidzu-Osiedle zdaniem ankietowanych występują następujące problemy społeczne: słaba integracja lokalnej społeczności i starzenie się społeczeństwa. Rzadziej były wymieniane problemy związane z bezzadnością, słabą współpracą między instytucjami publicznymi a mieszkańcami, alkoholizmem i bezrobociem. Pojedyncze odpowiedzi dotyczyły także ubóstwa, problemów z opieką nad dziećmi do 6 lat, kradzieży, przemocy w rodzinie, ciężkich chorób/nieppełnosprawności oraz rozbojów. Całość obrazuje wykres poniżej.

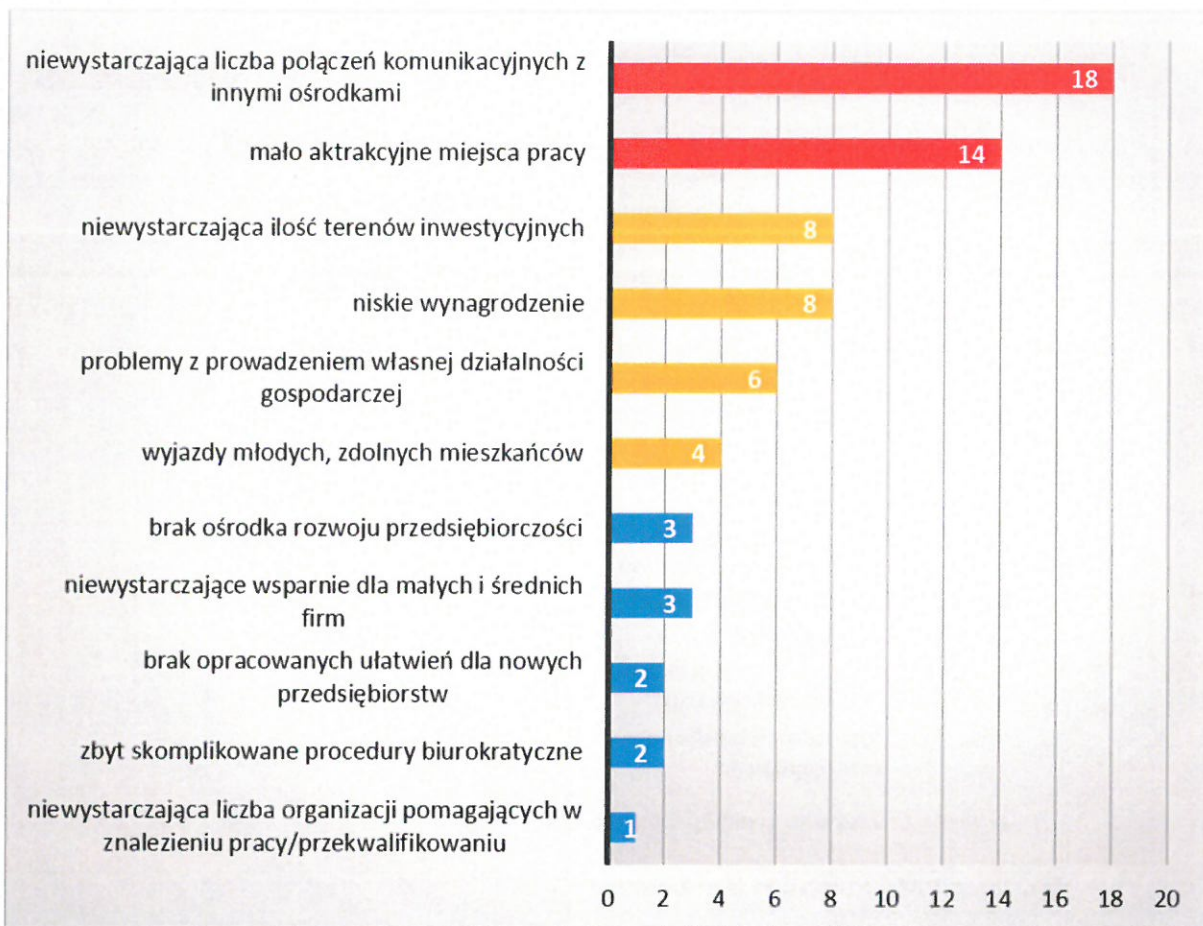
Wykres 2. Problemy gospodarcze w Powidzu-Osiedle
 Źródło: Opracowanie własne

Mieszkańcy Powidza wskazywali również na liczne problemy w sferze gospodarczej. Były to: niewystarczająca liczba połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami, mało atrakcyjne miejsca pracy, wyjazdy młodych, zdolnych mieszkańców oraz niskie wynagrodzenie. Następnie wymieniane były: niewystarczająca ilość terenów inwestycyjnych, niewystarczające wsparcie dla małych i średnich firm, a także problemy z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej.

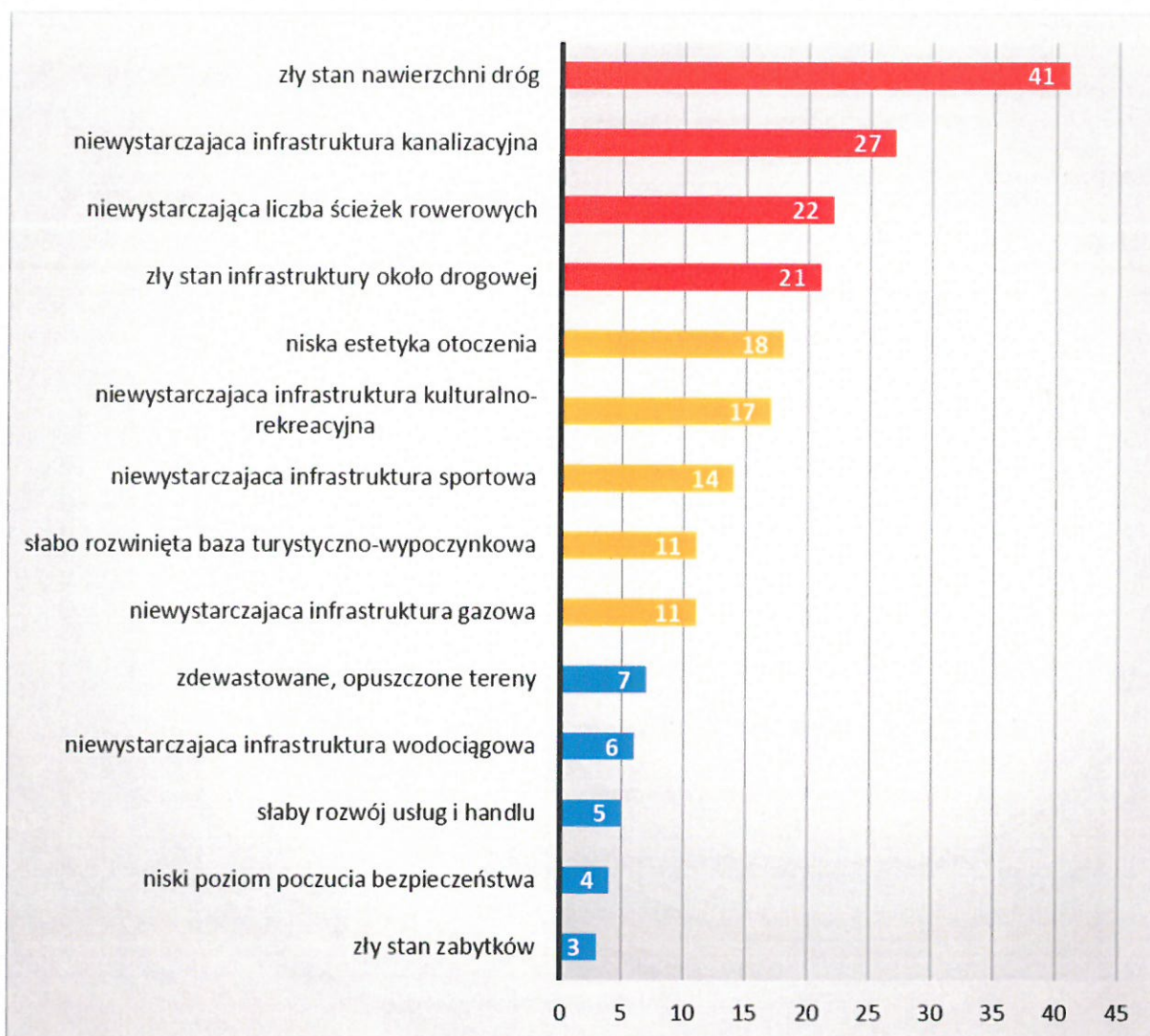
Wykres 3. Problemy gospodarcze w Powidzu
 Źródło: Opracowanie własne

W Powidzu-Osiedle zwrócono szczególną uwagę na następujące problemy gospodarcze: niewystarczająca liczba połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami i mało atrakcyjne miejsca pracy. Następnie wymieniane były: niewystarczająca ilość terenów inwestycyjnych, niskie wynagrodzenie, problemy z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej oraz wyjazdy młodych, zdolnych mieszkańców. Odpowiedzi udzielane przez respondentów obrazuje wykres poniżej.

Wykres 4. Problemy gospodarcze w Powidzu-Osiedle
Źródło: opracowanie własne

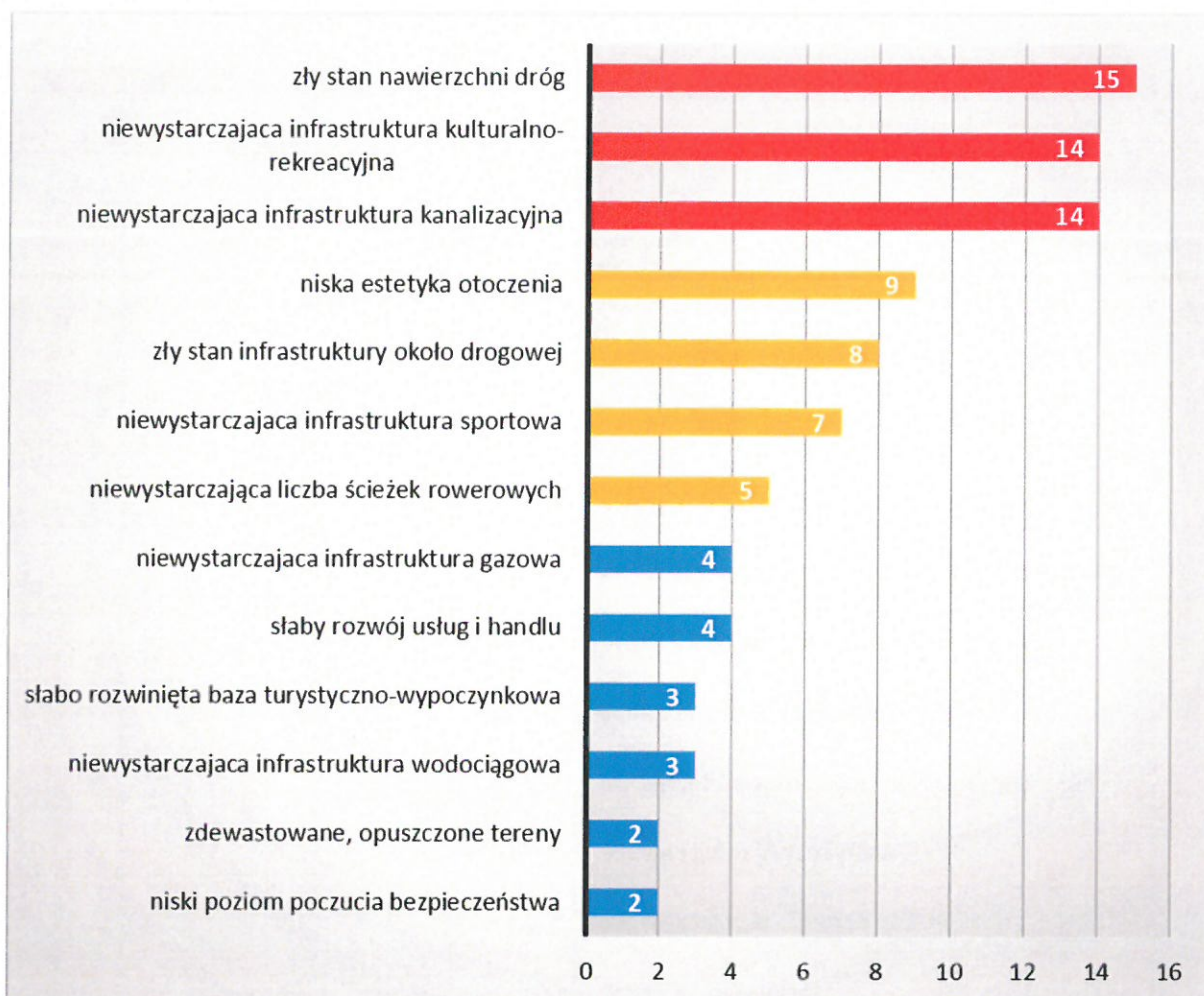
W sołectwie Powidz mieszkańcy zauważają następujące problemy przestrzenno-funkcjonalne: zły stan nawierzchni dróg, niewystarczająca infrastruktura kanalizacyjna, niewystarczająca liczba ścieżek rowerowych oraz zły stan infrastruktury około drogowej. Równie ważne okazały się problemy związane z niską estetyką otoczenia, niewystarczającą infrastrukturą kulturalno-rekreacyjną, niewystarczającą infrastrukturą sportową, słabo rozwiniętą bazą turystyczno-wypoczynkową oraz niewystarczającą infrastrukturą gazową.

Wykres 5. Problemy przestrzenno-funkcjonalne w Powidzu

Źródło: opracowanie własne

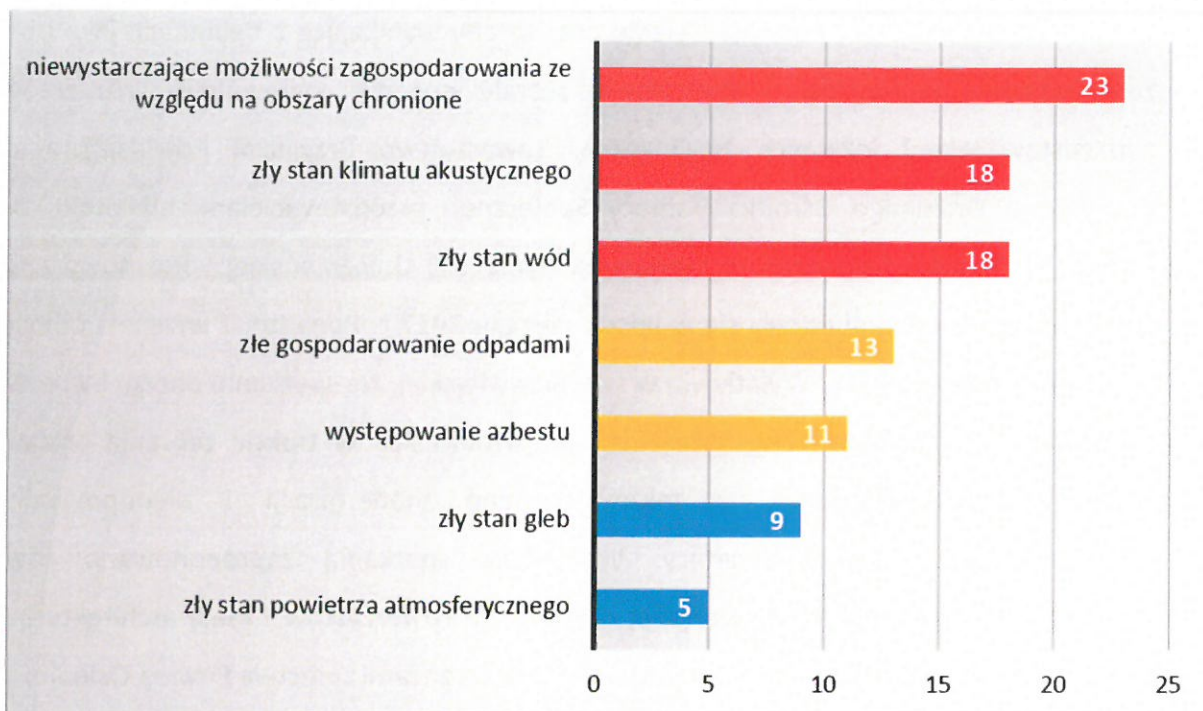
Natomiast w sołectwie Powidz-Osiedle największą uwagę mieszkańców zwróciły następujące problemy: zły stan nawierzchni dróg, niewystarczająca infrastruktura kulturalno-rekreacyjna oraz niewystarczająca infrastruktura kanalizacyjna. Rzadziej wskazywano na: niską estetykę otoczenia, zły stan infrastruktury około drogowej, niewystarczającą infrastrukturę sportową oraz niewystarczającą liczbę ścieżek rowerowych.

Wykres 6. Problemy techniczne w Powidzu-Osiedle
Źródło: opracowanie własne

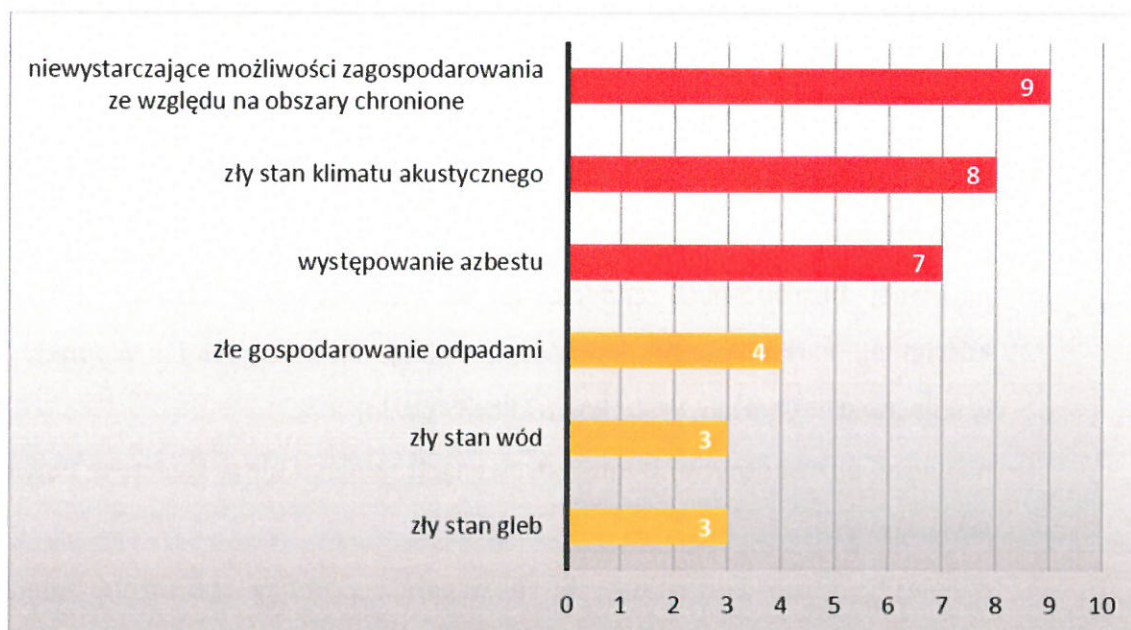
Wyniki badania wykazały, że w Powidzu występują następujące problemy w sferze środowiskowej: niewystarczające możliwości zagospodarowania ze względu na obszary chronione, zły stan klimatu akustycznego oraz zły stan wód. Źle oceniane były również: gospodarowanie odpadami oraz występowanie azbestu. W mniejszym stopniu mieszkańcy zwracali uwagę na: zły stan gleb oraz zły stan powietrza atmosferycznego. Problemy środowiskowe przedstawia wykres poniżej.

Wykres 7. Problemy środowiskowe w Powidzu
Źródło: opracowanie własne

Natomiast w Powidzu-Osiedle według badań ankietowych największymi problemami dla mieszkańców są przede wszystkim: niewystarczające możliwości zagospodarowania ze względu na obszary chronione, zły stan klimatu akustycznego oraz występowanie azbestu. W mniejszym stopniu wskazywano na: złe gospodarowanie odpadami, zły stan wód oraz zły stan gleb. Problemy środowiskowe przedstawia wykres poniżej.

Wykres 8. Problemy środowiskowe w Powidzu-Osiedle
Źródło: opracowanie własne

Wskazany obszar Powidza-Osiedle oraz tereny wynikające z delimitacji jako obszary zdegradowane w Powidzu i Wylatkowie zostały ponadto wymienione w rozmowach z przedstawicielami lokalnych NGO (m.in. Towarzystwo Przyjaciół Powidza), a także dyrektorem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawicielami biblioteki, Domu Kultury w Powidzu i dyrektorem Caritasu Archidiecezji Gnieźnieńskiej. Rozmowy z wyżej wymienionymi osobami odbyły się w lipcu i sierpniu 2017 r. Ponadto, 7 września odbyło się spotkanie z mieszkańcami Wylatkowa w świetlicy wiejskiej. Na spotkaniu obecni byli również przedstawiciele Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości. W trakcie zebrania omówiono problem braku kanalizacji, a także potrzebę modernizacji i nieodpowiedniego zagospodarowania wokół świetlicy. W trakcie spotkania zaproponowano również uzupełnienie infrastruktury turystycznej o wiatę dla rowerzystów i małą architekturę przy jeziorze. 11 września miało miejsce spotkanie z mieszkańcami sołectwa Powidz-Osiedle, kiedy to również wskazywano na problem przestarzałej infrastruktury kanalizacyjnej oraz brak ładu przestrzennego i potrzebę aktywizacji mieszkańców, zarówno w sferze społeczno-gospodarczej, jak i kulturowej. Ponadto, mieszkańcy zgłaszali konieczność usunięcia wilgoci w budynkach mieszkalnych, budowy wspólnej kotłowni oraz zwiększenia bezpieczeństwa na osiedlu poprzez m.in. zainstalowanie elementów oświetleniowych.

Na obszarach zdegradowanych zaobserwowano następujące problemy:

- w porównaniu do ogółu mieszkańców najwięcej osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkuje sołectwo Anastazewo, Powidz i Wylatkowo. W Powidzu najwięcej osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkuje ulice: 29 Grudnia, Kolejową, Park Powstańców Wlkp., Piaski, Strzałkowską, Warszawską i Witkowską;
- najwięcej wymeldowań nastąpiło w sołectwie Powidz, Powidz-Osiedle i Przybrodzin;
- najwięcej bezrobotnych zamieszkuje w Powidzu przy ulicach: 29 Grudnia, Kościelnej, Parku Powstańców Wlkp., Polnej, Strzałkowskiej i Wodnej, a także w sołectwach: Charbin, Wylatkowo i Przybrodzin;
- najwięcej bezrobotnych niezarejestrowanych zamieszkuje w sołectwie Powidz oraz Wylatkowo;
- najwięcej rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej zamieszkuje w sołectwach: Powidz, Charbin, Powidz-Osiedle, Ostrowo i Wylatkowo. W Powidzu

problem ten uwidacznia się najbardziej przy ulicach: 29 Grudnia, Kościelnej, Strzałkowskiej, Witkowskiej i Wodnej;

- najwięcej rodzin z problemem alkoholowym i osób współuzależnionych zamieszkuje w sołectwach: Powidz, Anastazewo oraz Charbin;
- wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w gminie Powidz wskazują, że w Powidzu głównymi problemami społecznymi są: starzenie się społeczeństwa, słaba integracja lokalnej społeczności oraz alkoholizm. W Anastazewie najczęściej wskazywano na słabą integrację lokalnej społeczności, starzenie się społeczeństwa oraz słabą współpracę między instytucjami publicznymi a mieszkańcami. Natomiast w sołectwie Powidz-Osiedle zdaniem ankietowanych do głównych problemów społecznych należą: słaba integracja lokalnej społeczności i starzenie się społeczeństwa;
- najwięcej zawieszonych podmiotów gospodarczych zlokalizowanych jest w sołectwie Powidz;
- w sołectwach Anastazewo, Ostrowo, Powidz, Przybrodzin i Wylatkowo odnotowano najwięcej wykreślonych podmiotów gospodarczych; w Powidzu najwięcej przy ul. 29 Grudnia, Baldwina, parku Powstańców Wlkp. I Strzałkowskiej;
- według przeprowadzonej ankiety w Powidzu głównymi problemami gospodarczymi są: niewystarczająca liczba połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami, mało atrakcyjne miejsca pracy, wyjazdy młodych, zdolnych mieszkańców oraz niskie wynagrodzenie. W przypadku sołectwa Anastazewo najczęściej wskazywano na takie problemy jak: niewystarczająca liczba połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami i mało atrakcyjne miejsc pracy, identycznie jak w sołectwie Powidz-Osiedle;
- nagromadzenie obiektów zabytkowych najsilniej widoczne jest w sołectwach: Powidz, Ostrowo i Wylatkowo;
- na terenie gminy skanalizowane są tylko cztery sołectwa (Charbin, Powidz, Przybrodzin i Ostrowo – częściowo);
- wyniki badań ankietowych mieszkańców gminy Powidz wskazują, że do głównych problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej należą: zły stan nawierzchni dróg, niewystarczająca infrastruktura kanalizacyjna, niewystarczająca liczba ścieżek

rowerowych oraz zły stan infrastruktury około drogowej. W sołectwie Anastazewo są to: niewystarczająca infrastruktura kanalizacyjna, zły stan nawierzchni dróg, niewystarczająca infrastruktura kulturalno-rekreacyjna i niewystarczająca infrastruktura sportowa, natomiast w sołectwie Powidz-Osiedle: zły stan nawierzchni dróg, niewystarczająca infrastruktura kulturalno-rekreacyjna oraz niewystarczająca infrastruktura kanalizacyjna.

Rysunek 23. Obszar do rewitalizacji na tle gminy Powidz
Źródło: opracowanie własne

W związku z powyższym fragmenty sołectw Powidz, Wylatkowo i Powidz-Osiedle zostały wybrane obszarami przeznaczonymi do rewitalizacji. Projekty realizowane na tych obszarach służyć będą bezpośrednio mieszkańcom tych terenów, a pośrednio także pozostałym mieszkańcom gminy oraz turystom odwiedzającym gminę. Powierzchnia wyznaczonych obszarów to **155,9 ha, czyli 1,8%** powierzchni całej gminy, a więc obszary rewitalizacji nie przekraczają 20% powierzchni gminy Powidz. Liczba mieszkańców wyznaczonych obszarów w sołectwach: Powidz, Powidz-Osiedle i Wylatkowo to **878 osób, czyli 11,6%** mieszkańców całej gminy. Wg wytycznych Ministerstwa Rozwoju, obszar rewitalizacyjny nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej

niż 30% liczby mieszkańców gminy, a więc obszary rewitalizacji w gminie Powidz wpisują się w wyżej wymienione Wytyczne.

Obszary wskazane do rewitalizacji przedstawiają mapy poniżej.

*Rysunek 24. Obszar rewitalizacji w Powidzu
Źródło: opracowanie własne*

*Rysunek 25. Obszar rewitalizacji w Powidzu-Osiedle
Źródło: opracowanie własne*

Rysunek 26. Obszar rewitalizacji w Wylatkowie
 Źródło: opracowanie własne

Poniższa tabela przedstawia powierzchnię oraz liczbę mieszkańców poszczególnych obszarów rewitalizacji w gminie Powidz.

Tabela 14. Obszary objęte rewitalizacją – ludność i powierzchnia

Obszar rewitalizacji	Ludność objęta procesami rewitalizacyjnymi	Powierzchnia terenu rewitalizowanego w ha
Powidz	656	17,85
Powidz-Osiedle	122	155,9
Wylatkowo	100	103
SUMA	878	253,2

Źródło: opracowanie własne

7. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

7.1. WIZJA I MISJA PROGRAMU REWITALIZACJI

Wizja to zobrazowanie stanu docelowego, opis przyszłego kompleksowego wizerunku społecznego, gospodarczego i przestrzennego obszaru rewitalizowanego stanowiący uzasadnienie doboru zasadności przyjętych zintegrowanych celów strategicznych, które chce się osiągnąć realizując program rewitalizacji.

Przeprowadzona diagnoza uzupełniona konsultacjami społecznymi wskazuje, że gmina Powidz posiada potencjał, dzięki któremu można będzie poniższą wizję rewitalizacji i wynikające z niej cele zrealizować.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy obszaru rewitalizacji określono następującą wizję:

„Tereny zrewitalizowane w sołectwie Powidz oraz sołectwach Powidz-Osiedle i Wylatkowo obszarami zapewniającym możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego, sprzyjającym aktywizacji i integracji społeczeństwa, w pełni wykorzystującym walory zabytkowe, historyczne i kulturowe, stwarzające mieszkańcom dogodne warunki życia. Obszary zrewitalizowane cechują się wysoką estetyką przestrzeni publicznych, zwiększoną dostępnością do form aktywnego spędzania czasu, oferują możliwości rozwoju najmłodszym mieszkańcom, dbając również o osoby wykluczone społecznie oraz grupę seniorów”.

Misja Programu Rewitalizacji to realistyczne sformułowanie filozofii, celów i zasad rozwoju. Uwzględniając zmieniającą się sytuację w otoczeniu, możliwości rozwojowe i oczekiwania mieszkańców, misję Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 sformułowano następująco:

Misją programu rewitalizacji jest kompleksowa odnowa przestrzenna, techniczna, gospodarcza i społeczna wyznaczonego do rewitalizacji obszaru gminy Powidz. Wprowadzenie nowych funkcji, wzmocnienie spójności przestrzennej, ożywienie relacji międzyludzkich, poprawa ładu przestrzennego istotnie wpłynie na jakość życia mieszkańców.

7.2. CELE PROGRAMU REWITALIZACJI

Cele rewitalizacji są odpowiedzią na potrzeby zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji. Aby wyznaczona wizja została zrealizowana w jak najdokładniejszym zakresie wyznaczone zostały cele rewitalizacji i kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk. Cele rewitalizacji będą niezmiennie do końca obowiązywania Programu. Istotą Programu Rewitalizacji jest zaplanowanie i wdrożenie działań, których realizacja ma na celu usuwanie przyczyn degradacji obszaru gminy oraz tworzenie warunków do jej zrównoważonego rozwoju. Poniżej przedstawiono cel główny oraz cele szczegółowe i kierunki działań, wyznaczone w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023, które wpłyną na rozwiązanie problemów wskazanych na obszarze rewitalizacji.

CEL GŁÓWNY: Ożywienie obszaru rewitalizacji w sołectwie Powidz oraz w sołectwach Powidz-Osiedle i Wylatkowo poprzez działania prowadzone w sposób zintegrowany w sferze społecznej, przestrzennej, gospodarczej i środowiskowej, zmierzające do zrównoważonego rozwoju gminy Powidz.

7.2.1. CELE SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej (MIESZKAŃCY)

- 1.1. Integracja mieszkańców i włączenie społeczne
- 1.2. Aktywizacja młodzieży
- 1.3. Aktywizacja osób starszych

Cel 2. Kształtowanie przestrzeni publicznych przyjaznych mieszkańcom poprzez podniesienie atrakcyjności, estetyki i funkcjonalności (PRZESTRZEŃ)

- 2.1. Rewitalizacja przestrzeni publicznych
- 2.2. Rewaloryzacja terenów zabytkowych
- 2.3. Rewitalizacja terenów zielonych

Cel 3. Zmiana lub nadanie nowych funkcji budynkom i obiektom lub ich modernizacja (BUDYNKI)

- 3.1. Modernizacja budynków i obiektów użyteczności publicznej
- 3.2. Renowacja budynków zabytkowych

8. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE I POZOSTAŁE

Założenia Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 określone w poprzednim rozdziale zmierzają do poprawy warunków życia mieszkańców gminy, nadania nowych funkcji społecznych i gospodarczych istniejącym obiektom, poprawy funkcjonalności przestrzeni publicznej i ulepszonych wizerunku gminy. Będą one realizowane poprzez system wzajemnie wzmacniających się przedsięwzięć.

FISZKA PROJEKTOWA I

Nazwa przedsięwzięcia	BADANIA ARCHEOLOGICZNE I ZABEZPIECZANIE OBIEKTU ZABYTKOWEGO GÓRY ZAMKOWEJ WRAZ Z BUDOWĄ PUNKTU WIDOKOWEGO Z ZAPEWNIENIEM DOSTĘPU DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
Podmiot zgłaszający i realizujący projekt	Gmina Powidz Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Lokalizacja	ul. Park Powstańców Wielkopolskich, 62-430 Powidz, dz. nr 438, 439
Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> – przeprowadzenie kompleksowych badań archeologicznych Góry Zamkowej; – zabezpieczenie obiektu przed dalszą degradacją (zabezpieczenie przed rozdeptywaniem i osuwaniem zboczy i skarpy); – budowa punktu widokowego nawiązującego formą do budowli istniejącej na wzniesieniu w przeszłości; – utworzenie ekspozycji znalezisk archeologicznych z terenu gminy Powidz zlokalizowanej na punkcie widokowym; – stworzenie przestrzeni użytkowej przeznaczonej na rozwój działalności gospodarczej (pod wynajem); – likwidacja barier architektonicznych, budowa podjazdów pod wózki, winda na punkt widokowy.
Opis stanu istniejącego	<p>Teren Góry Zamkowej jest niezagospodarowany oraz zdewastowany przez odwiedzających to miejsce turystów oraz mieszkańców. Na terenie Góry Zamkowej podjęte dawniej prace archeologiczne objęły tylko częściowo omawiany obszar. Nie były one do tej pory prowadzone w sposób kompleksowy. Niewłaściwe zagospodarowanie terenu wynika również z nieprzemyślanych prac podejmowanych na tym terenie. Ponadto występuje ograniczona dostępność Góry Zamkowej jako potencjalnie atrakcyjnego miejsca dla osób niepełnosprawnych.</p>

Szacowana wartość	300 000,00 zł
Źródła finansowania	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny, Działanie 4.4. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego Środki krajowe będące w dyspozycji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Środki własne Gminy Powidz
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – budowa tożsamości lokalnej; – poprawa estetyki i atrakcyjności miejsca zamieszkania; – wzbogacenie oferty skierowanej do potencjalnych turystów; – wzrost dbałości wśród mieszkańców o otoczenie poprzez stworzenie przestrzeni publicznej o wysokich walorach użytkowych; – stworzenie miejsca będącego jedną z wizytówek gminy; – zwiększenie atrakcyjności zabytkowego obiektu; – zwiększenie dostępności obiektu dla osób niepełnosprawnych; – dbałość o dziedzictwo kulturowe i historyczne.
Sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia zrewitalizowanego obiektu i terenu – m²; – protokół z realizacji projektu; – liczba odwiedzających ekspozycję archeologiczną – liczba osób; – długość wybudowanych podjazdów dla osób niepełnosprawnych – m.
Zakres czasowy	2017-2023

FISZKA PROJEKTOWA II

Nazwa przedsięwzięcia	REWITALIZACJA RYNKU W POWIDZU
Podmiot zgłaszający i realizujący projekt	Gmina Powidz
Lokalizacja	ul. Park Powstańców Wielkopolskich, 62-430 Powidz
Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> – budowa stylizowanego oświetlenia; – wykonanie spójnego systemu elementów małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery, stacjonarne leżaki, stacjonarne stoły do gier planszowych); – uporządkowanie przestrzeni publicznej (m.in. przeniesienie istniejących czterech figur świętych w narożniki rynku, w miejsce ich pierwotnego posadowienia) oraz poprawa funkcjonowania ruchu pieszego; – ograniczenie przestrzeni na działalność targową z jednoczesnym wydzieleniem kilku stałych wiat dla osób handlujących, w szczególności produktami lokalnymi; – budowa fontanny z oświetleniem; – wymiana zniszczonej nawierzchni asfaltowej na kostkę kamienną (o długości: droga powiatowa 83 mb, droga gminna 250 mb); – przebudowa sieci wodociągowej rozdzielczej (długość 330 mb, przyłącza 250 mb); – zmiana organizacji ruchu w rejonie ul. Park Powstańców Wielkopolskich i sąsiednich (wprowadzenie ruchu jednokierunkowego; przeniesienie przystanku autobusowego; wydzielenie miejsc parkingowego); – rynek jako miejsce integracji i miejsce spokojnego wypoczynku.
Opis stanu istniejącego	Ulice wokół Rynku w Powidzu charakteryzują się złymi parametrami technicznymi, podobnie jak infrastruktura oświetlenia ulicznego. Ponadto, teren ten wyposażony jest w sieć wodociągową, którą jest

	<p>w złym stanie. W obszarze Rynku występuje również problem z organizacją funkcjonalnego ruchu drogowego. Ze względu na atrakcyjne położenie Powidza nad jeziorem, Rynek został zaniedbany i nie jest odwiedzany zarówno przez turystów, jak i mieszkańców. Centralnym punktem kultury i rozrywki stała się wyłącznie przestrzeń nad jeziorem, a Rynek stracił swoje pierwotne funkcje miejsca organizacji imprez kulturalno-rozrywkowych, stąd potrzeba ożywienia przestrzeni rynkowej. Rynek wyposażony jest w niespójną i zniszczoną małą architekturę, a w jego otoczeniu występuje mała liczba punktów usługowych.</p>
Szacowana wartość	1 000 000,00 zł
Źródła finansowania	<p>Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych</p> <p>Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny, Działanie 4.4. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, Poddziałanie: Inwestycje w tworzenie, ulepszenie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury i powiązanej infrastruktury (kształtowanie przestrzeni publicznej, inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów)</p> <p>Środki własne Gminy Powidz</p>
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – odbudowa ładu przestrzennego, estetyki i pozytywnego wizerunku centrum miejscowości; – budowa tożsamości lokalnej; – ożywienie funkcji społecznej i gospodarczej; – promocja lokalnych produktów;

	<ul style="list-style-type: none"> – podniesienie komfortu użytkowania przebudowanych ulic; – dbałość o zachowanie dziedzictwa kulturowego; – poprawa jakości życia mieszkańców; – odnowiona przestrzeń publiczna miejscem rekreacji i integracji mieszkańców; – poprawa stanu infrastruktury technicznej; – wzbogacenie oferty turystycznej gminy; – rynek jako jedna z wizytówek gminy dla przejeżdżających; – stworzenie miejsca umożliwiającego organizację wydarzeń kulturalnych i imprez.
<p>Sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia zrewitalizowanego obiektu i terenu – m²; – protokół z wykonania projektu; – liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych – sztuka; – liczba uczestników organizowanych przedsięwzięć (imprez) – liczba osób; – liczba elementów małej architektury – sztuka.
<p>Zakres czasowy</p>	<p>2017-2023</p>

FISZKA PROJEKTOWA III

Nazwa przedsięwzięcia	REMONT BUDYNKÓW KOMUNALNYCH I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ WOKÓŁ BUDYNKÓW W POWIDZU-OSIEDLE
Podmiot zgłaszający i realizujący projekt	Gmina Powidz
Lokalizacja	Powidz-Osiedle, 62-430 Powidz
Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> – naprawa i odnowienie elewacji; – docieplenie ścian i dachu budynku; – usunięcie wilgoci w budynkach mieszkalnych; – budowa wspólnej kotłowni; – montaż nowej stolarki okiennej i drzwiowej o niskim współczynniku przenikania ciepła; – przebudowa układu komunikacyjnego (w szczególności dróg wewnętrznych) o łącznej długości 500 mb; – remont sieci kanalizacyjnej o długości 480 m; – stworzenie miejsca integracji, rekreacji i sportu (plac zabaw, siłownia zewnętrzna itp.); – wydzielenie miejsca pod budynki gospodarcze mieszkańców oraz na podjęcie potencjalnej działalności gospodarczej; – wykonanie spójnego systemu elementów małej architektury; – budowa stylizowanego oświetlenia; – prace porządkowe i przygotowawcze oraz stworzenie układu roślinnego poprzez nowe nasadzenia.
Opis stanu istniejącego	<p>W miejscowości Powidz-Osiedle zlokalizowane są budynki komunalne o złym stanie technicznym. Ich wygląd zewnętrzny oraz nieodpowiednie parametry techniczne powodują, że miejscowość ta charakteryzuje się niskim poziomem estetyki i jest negatywnie postrzegana na tle całej gminy. W najbliższym otoczeniu uwidacznia</p>

	<p>się chaotyczne nagromadzenie budynków gospodarczych społeczności lokalnej. Ponadto, stan dróg wewnętrznych wymaga podjęcia prac remontowych. Na terenie miejscowości Powidz-Osiedle brak jest uporządkowanego miejsca integracji, rekreacji i sportu, stąd wśród mieszkańców występuje problem z aktywną integracją.</p>
<p>Szacowana wartość</p>	<p>700 000,00 zł</p>
<p>Źródła finansowania</p>	<p>Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych</p> <p>Środki krajowe</p> <p>Środki własne Gminy Powidz</p>
<p>Prognozowane rezultaty</p>	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa wyglądu i estetyki miejscowości; – poprawa jakości życia; – podniesienie komfortu użytkowania przebudowanych dróg; – kształtowanie pożądanych zjawisk społecznych tj. aktywizacji społecznej i kulturalnej społeczeństwa, integracja mieszkańców; – wzmocnienie poczucia tożsamości i przynależności do miejsca zamieszkania; – organizacja miejsca spotkań mieszkańców poprzez utworzenie otoczenia przyjaznego dla wypoczynku, rekreacji i integracji mieszkańców; – generowanie oszczędności z tytułu poprawy stanu technicznego budynków.
<p>Sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia przebudowanych dróg – m²; – powierzchnia zrewitalizowanych budynków – m²; – protokół z realizacji projektu; – dokumentacja fotograficzna; – liczba elementów małej architektury – sztuka; – liczba elementów oświetlenia – sztuka; – liczba osób, które podjęły działalność gospodarczą – liczba osób.

Zakres czasowy	2017-2023
-----------------------	-----------

FISZKA PROJEKTOWA IV

Nazwa przedsięwzięcia	BUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ W WYLATKOWIE
Podmiot zgłaszający i realizujący projekt	Gmina Powidz
Lokalizacja	Wylatkowo, 62-430 Powidz
Zakres realizowanych zadań	– budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami ścieków o długości 10 km.
Opis stanu istniejącego	Obecnie wieś Wylatkowo nie posiada sieci kanalizacji sanitarnej. Zarówno mieszkańcy, jak i właściciele działek letniskowych korzystają ze zbiorników bezodpływowych. Realizacja zadania ma na celu polepszenie warunków życia oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miejscowości. Nie tylko przyczyni się do ochrony środowiska, ale również do poprawy wizerunku miejscowości jako miejsca, w którym odpowiada się aktywnie na potrzeby mieszkańców, poprawiając ich komfort życia.
Szacowana wartość	4 000 000,00 zł
Źródła finansowania	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny Działanie 4.3. Gospodarka wodno-ściekowa Wielkopolski Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

	<p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, Poddziałanie: Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii obejmującego dwa typy operacji (gospodarka wodno-ściekowa)</p> <p>Środki własne Gminy Powidz</p>
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa warunków życia i pracy; – zwiększenie atrakcyjności miejscowości; – poprawa estetyki miejscowości; – zaspokojenie potrzeb społecznych; – ochrona środowiska naturalnego obszaru NATURA 2000 oraz Powidzkiego Parku Krajobrazowego; – rozbudowa i poprawa jakości infrastruktury technicznej w gminie.
Sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – km; – protokół z realizacji projektu; – liczba osób korzystająca z wybudowanej sieci – liczba umów.
Zakres czasowy	2017-2023

FISZKA PROJEKTOWA V

Nazwa przedsięwzięcia	ROZBUDOWA STRAŻNICY OSP W POWIDZU NA CELE SZKOLENIOWO-EDUKACYJNE I INTEGRACYJNE
Podmiot zgłaszający i realizujący projekt	Ochotnicza Straż Pożarna w Powidzu
Lokalizacja	ul. Strzałkowska 16B, 62-430 Powidz
Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> – rozbudowa istniejącego obiektu remizy OSP Powidz (powierzchnia rozbudowy – 200 m²) – sala szkoleniowa z zapleczem socjalnym i sanitarnym; – wyposażenie sali szkoleniowej; – budowa kortów tenisowych; – budowa boiska do piłki siatkowej i koszykowej oraz jego wyposażenie; – utworzenie spójnej małej architektury; – wiedza dla wszystkich – ogólnodostępne szkolenia (w tym dedykowane dzieciom i młodzieży) na temat bezpieczeństwa pożarowego oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej; – montaż instalacji OZE na potrzeby OSP (instalacja fotowoltaiczna o mocy do 25 kWp oraz kolektory słoneczne na ciepłą wodę użytkową).
Opis stanu istniejącego	<p>Obecnie obiekt OSP składa się z części: bojowej obejmującej 4 stanowiska garażowe oraz miejsce na przechowywanie sprzętu i wyposażenia będącego własnością OSP, części socjalnej w postaci kuchni wyposażonej w sprzęt i wyposażenie techniczne spełniające podstawowe funkcje. Ponadto, w obiekcie znajdują się sanitariaty damskie i męskie oraz szatnia dla strażaków z toaletą i prysznicem. Właścicielem obiektu OSP jest Gmina Powidz.</p>

<p>Szacowana wartość</p>	<p>1 100 000,00 zł</p>
<p>Źródła finansowania</p>	<p>Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych Europejski Fundusz Społeczny, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny Działanie 8.2. Uczenie się przez całe życie Środki własne Gminy Powidz</p>
<p>Prognozowane rezultaty</p>	<ul style="list-style-type: none"> – dobudowana część szkoleniowa na potrzeby organizacji szkoleń bazą dla działalności edukacyjno-wychowawczej OSP; – nowopowstała sala w OSP miejscem spotkań edukacyjnych i integracyjno-poznawczych dla mieszkańców; – podniesienie świadomości mieszkańców gminy, w tym dzieci i młodzieży na sprawy szeroko pojętego bezpieczeństwa; – nowe kadry strażaków o wysokich kompetencjach; – stworzenie atrakcyjnej przestrzeni służącej utrzymywaniu kondycji, zdrowia i rozwoju fizycznego strażaków, kondycji zdrowotnej i fizycznej ludności miejscowej oraz napływowej w tym żołnierzy amerykańskich stacjonujących w Powidzu; – stworzenie miejsca integracji mieszkańców; – wzrost poziomu zadowolenia społeczności lokalnej; – budowa infrastruktury społecznej pobudzającej do działania oraz utworzenie warunków do rozwoju społecznego; – zmniejszenia emisji ciepła do atmosfery i efektu ekonomicznego w postaci samowystarczalności budynku i obiektu pod względem energetycznym (instalacje OZE).
<p>Sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do</p>	<ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia zrewitalizowanego obiektu – m²; – protokół z wykonania projektu; – liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów – sztuka; – liczba osób biorących udział w szkoleniach – liczba osób;

celów rewitalizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – dokumentacja fotograficzna; – liczba elementów małej architektury – sztuka.
Zakres czasowy	2017-2023

FISZKA PROJEKTOWA VI

Nazwa przedsięwzięcia	CENTRUM EDUKACYJNO-CHARYTATYWNE
Podmiot zgłaszający i realizujący projekt	Spółdzielnia Socjalna „Na Winiarach” w partnerstwie z Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej
Lokalizacja	ul. Park Powstańców Wielkopolskich 9, 62-430 Powidz
Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> – podjęcie działań integracyjnych – międzypokoleniowych ze szczególnym uwzględnieniem seniorów; – utworzenie Dziennego Domu Pobytu Seniora; – organizacja zajęć, warsztatów dla młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych; – działania integracyjne społeczności lokalnej z żołnierzami zwłaszcza wojsk amerykańskich pracujących i mieszkających w koszarach w Powidzu; – organizacja turnusów rehabilitacyjnych (dedykowanych szczególnie dla osób po udarach oraz ich rodzinom); – turnusy samoobsługi dla osób niepełnosprawnych; – wczasy zdrowotne z uwzględnieniem szkoleń dietetycznych; – organizacja obozów sprawnościowych dla dzieci i młodzieży; – utworzenie nowych miejsc pracy (obsługa osób potrzebujących wsparcia, przy organizacji warsztatów itp.); – modernizacja i rozbudowa istniejącego budynku dawnego domu Sióstr Elżbietanek.
Opis stanu istniejącego	Na terenie gminy i w jej najbliższym otoczeniu odnotowuje się znaczny deficyt w podejmowaniu działań dla szczególnie potrzebujących grup społecznych. Potencjał miejscowości Powidz oraz jego istniejąca infrastruktura jest znaczący i powinien być wykorzystany w odpowiedzi na potrzeby różnych grup społecznych nie tylko z terenu gminy Powidz, ale i całego województwa

	<p>i województwa sąsiednich. W gminie nie funkcjonują miejsca świadczące pomoc osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom (pomoc w formie rehabilitacji, terapii, wsparcie w obsłudze i samoobsłudze).</p> <p>Budynek wykonany jest z cegły i gliny, powstał około 120 lat temu. Obecnie nie pełni żadnych funkcji i ulega stopniowej degradacji. Występują problemy z ogrzewaniem, niszczenie ścian (osuwanie), zniszczona elewacja zewnętrzna, awarie sieci wewnętrznej. Obiekt posiada niewykorzystany potencjał związany z jego dogodną lokalizacją.</p>
Szacowana wartość	2 500 000,00 zł
Źródła finansowania	<p>Europejski Fundusz Społeczny, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ Poddziałanie 7.1.2. Aktywna integracja</p> <p>Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ Działanie 9.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych</p>
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – walka z lokalnym bezrobociem – zatrudnienie pracowników przez spółdzielnię socjalną/Caritas; – utworzenia ośrodka oferującego wsparcie najbardziej potrzebującym grupom społecznym; – stworzenie komfortowych warunków pobytu; – wzrost poczucia dbałości o grupę społeczną; – poprawa wizerunku gminy na tle regionu; – poprawa jakości życia rodzin osób niepełnosprawnych/chorych; – przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, poprawa jakości życia mieszkańców, stworzenie warunków integracji i odbudowy więzi społecznych; – zwiększenie świadomości na temat zdrowego trybu życia – turnusy zdrowego żywienia.

<p>Sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób uczestniczących w różnych formach turnusów/wczasów/zajęć – liczba osób; – ankiety oceniające; – lista obecności – liczba osób; – liczba zorganizowanych przedsięwzięć – sztuka; – liczba nowopowstałych miejsc pracy – sztuka.
<p>Zakres czasowy</p>	<p>2017-2023</p>

FISZKA PROJEKTOWA VII

Nazwa przedsięwzięcia	AKTYWIZACJA SPOŁECZEŃSTWA I DOPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W WYLATKOWIE
Podmiot zgłaszający i realizujący projekt	Gmina Powidz
Lokalizacja	Wylatkowo, dz. 46/5, 62-430 Powidz
Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> – podjęcie działań integracyjnych – międzypokoleniowych w tym organizacja cyklicznych zajęć integracyjnych o zróżnicowanej tematyce dla mieszkańców sołectwa; – wyposażenie świetlicy wiejskiej w sprzęt kuchenny; – zakup nagłośnienia; – zagospodarowanie terenu wokół świetlicy (instalacja elementów małej architektury – altanka, grill, urządzenia placu zabaw i świetlicy wiejskiej, ławki oraz kosze); – wykonanie drogi dojazdowej do świetlicy o długości 170 m i szerokości 4,5 m z kostki brukowej; – montaż OZE na potrzeby świetlicy (instalacja fotowoltaiczna o mocy do 15 kWp).
Opis stanu istniejącego	<p>Sołectwo Wylatkowo jest drugim pod względem wielkości sołectwem w gminie Powidz. Dotychczas w sołectwie nie były organizowane żadne regularne zajęcia i spotkania integracyjne dla mieszkańców, a sołectwo się charakteryzuje oddalaniem od Domu Kultury w Powidzu i innych instytucji w siedzibie gminy, które proponują taką ofertę. Świetlica jest wyposażona szczątkowa, brakuje pełnego wyposażenia kuchni, które umożliwiłoby organizację w/w spotkań. Przestrzeń wokół świetlicy charakteryzuje się słabym wykorzystaniem i słabą estetyką. Obecnie świetlica ogrzewana jest energią elektryczną pochodzącą z tradycyjnych źródeł, co jest kosztochłonne.</p>

<p>Szacowana wartość</p>	<p>250 000 zł</p>
<p>Źródła finansowania</p>	<p>Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ Działanie 9.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojaskowych Program Rozwoju Obszarów Wiejskich M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, Poddziałanie: Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury i powiązanej infrastruktury (kształtowanie przestrzeni publicznej) Środki własne Gminy Powidz Środki samorządu województwa Wielkopolskiego (Wielkopolska Odnowa Wsi) Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p>
<p>Prognozowane rezultaty</p>	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa wyglądu i estetyki miejscowości; – poprawa jakości życia; – kształtowanie pożądanych zjawisk społecznych tj. aktywizacji społecznej i kulturalnej społeczeństwa, integracja mieszkańców; – wzmocnienie poczucia tożsamości i przynależności do miejsca zamieszkania; – organizacja miejsca spotkań mieszkańców poprzez utworzenie otoczenia przyjaznego dla wypoczynku, rekreacji i integracji mieszkańców; – generowanie oszczędności z tytułu montażu OZE.
<p>Sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – protokół z realizacji projektu; – dokumentacja fotograficzna; – liczba elementów małej architektury – sztuka; – liczba osób uczestniczących w różnych formach zajęć/spotkań – liczba osób; – liczba zorganizowanych zajęć – sztuka.

Zakres czasowy	2017-2023
-----------------------	-----------

FISZKA PROJEKTOWA VIII

Nazwa przedsięwzięcia	UTWORZENIE MIEJSCA ODPOCZYNKU DLA ROWERZYSTÓW WE WSI WYLATKOWO
Podmiot zgłaszający i realizujący projekt	Gmina Powidz
Lokalizacja	Wylatkowo, dz. 26, 62-430 Powidz – teren nad Jeziorem Niedzięgiel
Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> – posadowienie wiaty do 35m² z wyposażonej w ławki; – zamontowanie stojaków dla rowerów; – wykonanie oświetlenia (lampa solarna).
Opis stanu istniejącego	Przez teren Wylatkowa przebiegają trzy trasy rowerowe, natomiast brak jest wyznaczonego miejsca, gdzie rowerzyści mogliby odpocząć. Ponadto, teren nad Jeziorem Niedzięgiel nie jest wystarczająco zagospodarowany (istnieje tylko boisko do piłki siatkowej). Teren ten należy ożywić biorąc pod uwagę wzrastającą liczbę turystów, jak i też liczbę osób (także mieszkańców), która coraz częściej wybiera aktywny wypoczynek, w tym właśnie turystykę rowerową. Z potrzebą stworzenia takiego miejsca wystąpili mieszkańcy sołectwa oraz osoby reprezentujące Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości we wsi Wylatkowo na zebraniu wiejskim.
Szacowana wartość	50 000 zł
Źródła finansowania	Środki własne Gminy Powidz (w tym fundusz sołecki) Środki Samorządu Województwa Wielkopolskiego (program Wielkopolska Odnowa Wsi) Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – ożywienie terenu nad jeziorem; – wzbogacenie oferty turystycznej gminy; – zaspokojenie potrzeb społecznych; – pobudzenie do aktywności fizycznej mieszkańców.

Sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – dokumentacja fotograficzna; – liczba elementów małej architektury – sztuka; – protokół z wykonania projektu.
Zakres czasowy	2017-2023

FISZKA PROJEKTOWA IX

Nazwa przedsięwzięcia	AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW WYLATKOWA I POWIDZA W SFERZE SPOŁECZNO-KULTUROWEJ I GOSPODARCZEJ
Podmiot zgłaszający i realizujący projekt	Gmina Powidz
Lokalizacja	ul. Strzałkowska 16B, 62-430 Powidz Wylatkowo, dz. 46/5, 62-430 Powidz
Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> – warsztaty hobbistyczne dla młodzieży; – podjęcie działań integracyjnych – międzypokoleniowych, w tym organizacja cyklicznych zajęć integracyjnych o zróżnicowanej tematyce dla seniorów; – cykliczne wydarzenia kulturalne (m.in. Dożynki, Dzień Dziecka); – warsztaty pozwalające odkryć i poszerzyć kompetencje zawodowe mieszkańców, szczególnie bezrobotnych oraz osób młodych; – warsztaty służące odkrywaniu dziedzictwa kulturowego i historii terenu jako elementów integrujących i promujących społeczność; – organizowanie spotkań z trenerami służącymi pomocą w zakresie planowania i rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej, oferujących wsparcie merytoryczne.
Opis stanu istniejącego	Istniejący budynek Strażnicy OSP w Powidzu oraz świetlica wiejskiej w Wylatkowie posiadają niewykorzystany potencjał. Społeczeństwo zamieszkujące obszary zdegradowane charakteryzuje się niską aktywnością społeczną oraz niskim poziomem integracji.
Szacowana wartość	120 000 zł
Źródła finansowania	Europejski Fundusz Społeczny Środki własne Gminy Powidz Środki Domu Kultury w Powidzu

<p>Prognozowane rezultaty</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na terenie rewitalizacji; – stworzenie miejsca integracji mieszkańców; – wzrost poziomu zadowolenia społeczności lokalnej; – budowa infrastruktury społecznej, która pobudza do działania i sprzyja rozwojowi społecznemu; – poszerzenie świadomości i wiedzy na temat własnych predyspozycji i kompetencji zawodowych.
<p>Sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych na terenie rewitalizacji – sztuka; – dokumentacja zdjęciowa; – liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów – sztuka; – liczba osób biorących udział w szkoleniach – liczba osób; – liczba organizowanych wydarzeń – sztuka.
<p>Zakres czasowy</p>	<p>2017-2023</p>

FISZKA PROJEKTOWA X

Nazwa przedsięwzięcia	ORGANIZACJA NIEODPŁATNYCH ZAJĘĆ DODATKOWYCH Z JĘZYKÓW OBCYCH DLA DZIECI ORAZ NAUKA JĘZYKA OBCEGO I ZAJĘCIA Z OBSŁUGI KOMPUTERA I KORZYSTANIA Z INTERNETU ORAZ URZĄDZEŃ MOBILNYCH DLA SENIORÓW Z TERENU GMINY POWIDZ
Podmiot zgłaszający i realizujący projekt	Gmina Powidz
Lokalizacja	Dom Kultury Powidz, ul. Park Powstańców Wielkopolskich 25, 62-430 Powidz Świetlica Wiejska Wylatkowo – dz. 46/5, 62-430 Powidz
Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> – zajęcia dodatkowe/wyrównawcze dla dzieci chętnych do nauki języka obcego oraz dla tych mających problemy z nauką; – zajęcia nauki języka obcego dla dorosłych; – poszerzanie wiedzy związanej z językiem obcym; – poszerzenie kompetencji cyfrowych seniorów – zajęcia z obsługi komputera i korzystanie z Internetu oraz urządzeń mobilnych dla seniorów.
Opis stanu istniejącego	<p>Liczba godzin języka obcego w programie szkolnym wydaje się być niewystarczająca. Obecnie uczniowie w celu skorzystania z zajęć dodatkowych z języka obcego muszą uczęszczać na dodatkowe, odpłatne lekcje (w szkołach językowych bądź prowadzone przez prywatnych korepetytorów). Osoby dorosłe mają utrudniony dostęp do nauki języka obcego, a w okresie ich edukacji szkolnej, zajęcia z języków nie były powszechne. Nabycie umiejętności korzystania z języka obcego będzie istotne ze względu na fakt stacjonowania na terenie gminy Powidz żołnierzy z innych krajów, którzy również będą mogli korzystać z oferty gospodarczej i społecznej gminy i jej mieszkańców, a także w związku z turystycznym charakterem gminy i pojawianiem się zagranicznych turystów.</p>

	Seniorzy na terenie gminy Powidz posiadają niedostateczne umiejętności cyfrowe związane z korzystaniem z komputera i Internetu. Indywidualny zakup i dostęp do tych sprzętów i usług dla dużej części społeczeństwa jest zbyt kosztowny.
Szacowana wartość	150 000,00 zł
Źródła finansowania	Europejski Fundusz Społeczny Środki własne Gminy Powidz
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – zachęcenie najmłodszych mieszkańców do nauki języka obcego; – zdobycie umiejętności w zakresie języków obcych; – zdobycie umiejętności cyfrowych w zakresie obsługi komputera, korzystania z Internetu i obsługi urządzeń mobilnych; – poprawa jakości życia; – wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców; – pomoc dla dzieci z rodzin o niższym poziomie dochodu; – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
Sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – dokumentacja zdjęciowa; – liczba zorganizowanych zajęć – sztuka; – liczba osób biorących udział w zajęciach – liczba osób.
Zakres czasowy	2017-2023

Listę Projektów Uzupełniających tworzą działania, którym przypisano mniejszą skalę oddziaływania bądź brak jest szczegółów ich realizacji, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji.

FISZKA PROJEKTOWA XI – projekt uzupełniający

Nazwa przedsięwzięcia	URUCHOMIENIE GMINNYCH PRZEWOZÓW PASAŻERSKICH
Podmiot zgłaszający i realizujący projekt	Gmina Powidz, operator wybrany zgodnie z ustawą o publicznym transporcie zbiorowym
Lokalizacja	Obszar gminy, sołectwa Gminy Powidz
Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> – modernizacja istniejących (17 sztuk) i wyznaczenie nowych przystanków (3 sztuk); – sfinansowanie kursów łączących sołectwa gminy z siedzibą gminy, umożliwiających dotarcie do punktów handlowych, usługowych, instytucji publicznych, kulturalnych oraz skorzystanie z komunikacji ponadgminnej odjeżdżającej z Powidza.
Opis stanu istniejącego	Teren gminy Powidz charakteryzuje się znaczną rozległością terytorialną. W obszarze gminy uwidacznia się brak połączeń komunikacji publicznej, która umożliwiłaby swobodne poruszanie się mieszkańców pomiędzy poszczególnymi sołectwami a np. siedzibą gminy. Ponadto, istniejące przystanki charakteryzują się niską estetyką, a ich liczba jest niewystarczająca przy założeniu rozwoju sieci komunikacji publicznej.
Szacowana wartość	400 000 zł
Źródła finansowania	Środki własne Gminy Powidz Środki krajowe

<p>Prognozowane rezultaty</p>	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa jakości życia mieszkańców; – poczucie dbałości potrzeby o mieszkańców; – umożliwienie dojazdu do punktów handlowych, usługowych, instytucji publicznych, kulturalnych; – ułatwienie w korzystania z komunikacji międzygminnej.
<p>Sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób korzystających z przewozów – liczba osób; – liczba nowopowstałych przystanków – sztuka; – liczba połączeń komunikacyjnych w ciągu dnia z danego sołectwa – sztuka.
<p>Zakres czasowy</p>	<p>2017-2023</p>

FISZKA PROJEKTOWA XII – projekt uzupełniający

Nazwa przedsięwzięcia	UTWORZENIE I FUNKCJONOWANIE SPÓŁDZIELNI SOCJALNEJ
Podmiot zgłaszający i realizujący projekt	Gmina Powidz
Lokalizacja	Dom Katolicki w Powidzu, 62-430 Powidz
Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> – spółdzielnię socjalną mogą założyć osoby zaliczające się do przynajmniej jednej z następujących kategorii: bezrobotni, niepełnosprawni, uzależnieni od alkoholu lub innych środków odurzających po zakończeniu leczenia a także bezdomni czy opuszczający więzienia; – spółdzielnia funkcjonowałaby na rzecz społecznej reintegracji jej członków, przez co należy rozumieć działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu oraz zawodowej reintegracji jej członków przez co należy rozumieć działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy; – celem Spółdzielni będzie prowadzenie przedsiębiorstwa w oparciu o wspólną pracę w zakresie działalności społecznej, kulturalno-oświatowej oraz społecznie użytecznej – zarówno na rzecz swoich członków jak również środowiska lokalnego. Może to być także utrzymanie zieleni, prace porządkowe, odśnieżanie, przeprowadzki, przewóz rzeczy, usługi remontowo-budowlane, serwisowe, usługi opiekuńcze w tym opieka nad osobami starszymi, prowadzenie punktu informacji turystycznej, pośrednictwo w sprzedaży bazy noclegowej/wycieczek, sprzedaż

	<p>pamiętek, map etc., prowadzenie wypożyczalni rowerów, usługi gastronomiczne w tym prowadzenie baru mlecznego, sprzątanie i obsługa parkingów itp.;</p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie pracowników do spółdzielni socjalnej; – wsparcie w zakresie zakładania działalności gospodarczej w tym tworzenie spółdzielni socjalnych; – kompleksowe wsparcie aktywizacyjne w zakresie: wsparcia psychologiczno-doradczego; doradztwa zawodowego; szkolenia kompetencyjne, dotyczące nabycia poszukiwanych na rynku pracy umiejętności, spotkania grupowe i indywidualne motywujące do działania i przywracające objęte pomocą osoby dla społeczeństwa; – wsparcie aktywizacyjne – staże, subsydiowane zatrudnienie.
Opis stanu istniejącego	<p>Na terenie gminy Powidz nie działa obecnie żadna spółdzielnia socjalna, która mogłaby być szansą na aktywizację osób bezrobotnych i osób o niższych dochodach pozostających pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a także osób wykluczonych społecznie.</p>
Szacowana wartość	<p>200 000 zł</p>
Źródła finansowania	<p>Europejski Fundusz Społeczny, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ Działanie 7.1.2 Aktywna integracja Środki własne Gminy Powidz</p>
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa jakości życia mieszkańców; – profesjonalne rozwiązywanie problemów rozwojowych; – malejące bezrobocie; – zaangażowanie mieszkańców dla inicjatyw lokalnych; – aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych; – zdobycie nowych kompetencji mieszkańców dzięki kursom zawodowym; – aktywność poprzez zajęcia i prace społecznie użyteczne; – szansa na aktywizację osób wykluczonych społecznie.

<p>Sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rejestr działalności spółdzielni socjalnych; – liczba nowopowstałych miejsc pracy – sztuka; – liczba korzystających z usług spółdzielni socjalnej – liczba osób; – liczba osób korzystających ze wsparcia psychologiczno-doradczego i doradztwa zawodowego – liczba osób.
<p>Zakres czasowy</p>	<p>2017-2023</p>

FISZKA PROJEKTOWA XIII– PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY

Nazwa przedsięwzięcia	USUWANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z OBSZARU REWITALIZACJI
Podmiot zgłaszający i realizujący projekt	Gmina Powidz
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	– usuwanie azbestu z obszarów i budynków należących do osób fizycznych, gminy oraz jednostek organizacyjnych gminy, wspólnot mieszkaniowych, użytkowników rodzinnych ogródków działkowych zrzeszonych w stowarzyszeniach ogrodowych, osób prawnych.
Opis stanu istniejącego	Przeprowadzona w roku 2013 inwentaryzacja wyrobów cementowo-azbestowych w ramach opracowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Powidz” wykazała, iż na terenie gminy znajduje się 87 035 m ² płyt azbestowo-cementowych.
Szacowana wartość	250 000 zł
Źródła finansowania	Środki własne Gminy Powidz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ Poddziałanie 4.2.2 Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest
Prognozowane rezultaty	Zmniejszenie liczby wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Powidz.

Sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacyjnych	– powierzchnia usuniętych płyt azbestowo-cementowych – m ² .
Zakres czasowy	2017-2023

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 zawiera projekty zintegrowane, czyli takie, które powiązane są ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji, których wybór do dofinansowania lub realizacja jest koordynowana przez właściwe instytucje. Wśród przedsięwzięć proponowanych dla obszarów zdegradowanych gminy Powidz wyłaniają się dwa projekty: Aktywizacja społeczeństwa i doposażenie świetlicy wiejskiej w Wylatkowie oraz Aktywizacja mieszkańców Wylatkowa i Powidza w sferze społeczno-kulturowej i gospodarczej, które są ze sobą ściśle powiązane. Odpowiednie wyposażenie świetlicy wiejskiej w Wylatkowie i jego modernizacja pozwoli na przeprowadzanie w komfortowych warunkach spotkań, warsztatów, a także treningów rozwoju osobistego, pozwalających poznać m.in. swoje predyspozycje zawodowe.

Zakłada się, że potencjalne finansowanie dla projektów: Rozbudowa strażnicy OSP w Powidzu na cele szkoleniowo-edukacyjne i integracyjne oraz Centrum edukacyjno-charytatywne finansowane będą z Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zauważa się bowiem w tych projektach również wspólne cele, które mają wymiar zarówno społeczny (finansowany z EFS), jak i poprawę warunków technicznych (dofinansowanie z EFRR).

Ponadto inne projekty, które zostały zaplanowane do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 z założenia będą finansowane w następujący sposób:

- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – Badania archeologiczne i zabezpieczanie obiektu zabytkowego Góry Zamkowej wraz z budową punktu widokowego z zapewnieniem dostępu dla osób niepełnosprawnych, Remont budynków komunalnych i zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynków

- w Powidzu-Osiedle, Rewitalizacja rynku w Powidzu, Budowa kanalizacji sanitarnej w Wylatkowie, Aktywizacja społeczeństwa i doposażenie świetlicy wiejskiej w Wylatkowie;
- Europejskiego Funduszu Społecznego – Utworzenie i funkcjonowanie spółdzielni socjalnej, Organizacja nieodpłatnych zajęć dodatkowych z języków obcych dla dzieci oraz nauka języka obcego i zajęcia z obsługi komputera i korzystania z Internetu oraz urządzeń mobilnych dla seniorów z terenu gminy Powidz;
  - Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – Rewitalizacja rynku w Powidzu, Budowa kanalizacji sanitarnej w Wylatkowie, Aktywizacja społeczeństwa i doposażenie świetlicy wiejskiej w Wylatkowie;
  - środków własnych gminy Powidz – Badania archeologiczne i zabezpieczanie obiektu zabytkowego Góry Zamkowej wraz z budową punktu widokowego z zapewnieniem dostępu dla osób niepełnosprawnych, Rewitalizacja rynku w Powidzu, Remont budynków komunalnych i zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynków w Powidzu-Osiedle, Budowa kanalizacji sanitarnej w Wylatkowie, Rozbudowa strażnicy OSP w Powidzu na cele szkoleniowo-edukacyjne i integracyjne, Aktywizacja społeczeństwa i doposażenie świetlicy wiejskiej w Wylatkowie, Uruchomienie gminnych przewozów pasażerskich, Utworzenie i funkcjonowanie spółdzielni socjalnej, Usuwanie wyrobów zawierających azbest z obszaru rewitalizacji, Organizacja nieodpłatnych zajęć dodatkowych z języków obcych dla dzieci oraz nauka języka obcego i zajęcia z obsługi komputera i korzystania z Internetu oraz urządzeń mobilnych dla seniorów z terenu gminy Powidz;
  - środków finansowych Samorządu Województwa Wielkopolskiego Wielkopolska Odnowa Wsi – Aktywizacja społeczeństwa i doposażenie świetlicy wiejskiej w Wylatkowie;
  - środki krajowe – Badania archeologiczne i zabezpieczanie obiektu zabytkowego Góry Zamkowej wraz z budową punktu widokowego z zapewnieniem dostępu dla osób niepełnosprawnych, Aktywizacja społeczeństwa i doposażenie świetlicy wiejskiej w Wylatkowie, Remont Budynków Komunalnych I Zagospodarowanie Przestrzeni Publicznej wokół budynków w Powidzu-Osiedle, Uruchomienie gminnych przewozów pasażerskich, Usuwanie wyrobów zawierających azbest z obszaru rewitalizacji.

Ponadto realizacja wymienionych przedsięwzięć pozwoli znacznie podnieść jakość i poziom życia mieszkańców, ograniczając mechanizm reprodukcji biedy i związany z nią bierny styl życia. Wszystkie projekty i przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji są odpowiedzią na główne problemy rewitalizowanych obszarów. Część z nich dotyczy działań podejmowanych dla przestrzeni lub obiektów użyteczności publicznej, co znacznie poszerza grupę odbiorców działań. Będą to w pierwszej kolejności mieszkańcy obszaru, ale również mieszkańcy całej gminy, regionu. Realizacja zaplanowanych działań zapobiegnie przenoszeniu się istniejących problemów na inne obszary gminy.

Wszystkie projekty i przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w Programie Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 są ze sobą wzajemnie powiązane i wzajemnie się dopełniają tematycznie. Głównym problemem na obszarze rewitalizowanym jest niska jakość życia mieszkańców w dużej mierze będąca wynikiem niskiego kapitału społecznego i ludzkiego, stąd postępująca przez lata degradacja infrastruktury technicznej. Dlatego zaplanowane zadania infrastrukturalne dotyczą przede wszystkim renowacji, przebudowy i adaptacji budynków ze zmianą lub rozszerzeniem funkcji i rewitalizacji przestrzeni użyteczności publicznej, przestrzeni zielonych, które mają służyć przede wszystkim mieszkańcom danego obszaru. Zaplanowane działania w tych obiektach i przestrzeniach mają charakter społeczny (w tym integracyjny, aktywizujący mieszkańców, edukacyjny i kulturalny). Adaptacja pomieszczeń na cele społeczne – organizacja warsztatów, działań aktywizujących, spotkań tematycznych etc.) przyczyni się do pobudzenia mieszkańców, podnosząc jednocześnie ich poziom zadowolenia i poczucia zainteresowania ich potrzebami. Projekty zostały zaplanowane w taki sposób, by równocześnie przeciwdziałały problemom w różnych sferach. Remont, modernizacja infrastruktury technicznej (termomodernizacja, adaptacja pomieszczeń etc.) posłużą zarówno podniesieniu jakości życia mieszkańców, zwiększeniu ładu przestrzennego i estetyki przestrzeni i przyczynią się również do poprawy jakości środowiska naturalnego.

9. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE

Zabezpieczenia finansowe działań związanych z realizacją Programu Rewitalizacji stanowią przede wszystkim środki budżetowe gminy. Jednakże środki własne gminy wspomagane będą środkami zewnętrznymi pochodzącymi m.in. ze środków Unii Europejskiej. Podstawowe źródła pozabudżetowe wykorzystywane do realizacji Programu Rewitalizacji obejmują:

- środki Unii Europejskiej – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- środki finansowe Samorządu Województwa Wielkopolskiego – Wielkopolska Odnowa Wsi;
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jak i jako niezależne źródło finansowania.

Tabela 15. Indyktywne ramy finansowe

Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres czasowy	Szacunkowy koszt	Planowane źródło finansowania
Badania archeologiczne i zabezpieczanie obiektu zabytkowego Góry Zamkowej wraz z budową punktu widokowego z zapewnieniem dostępu dla osób niepełnosprawnych	Gmina Powidz	2017-2023	300 000,00 zł	Europejski Fundusz Regionalny, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojskowych; Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny, Działanie 4.4. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego; Środki krajowe będące w dyspozycji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego; Środki własne Gminy Powidz
Rewitalizacja rynku w Powidzu	Gmina Powidz	2017-2023	1 000 000,00 zł	Europejski Fundusz Regionalny, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojskowych;

				<p>Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny, Działanie 4.4. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego;</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, Poddziałanie: Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury i powiązanej infrastruktury (kształtowanie przestrzeni publicznej, inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów);</p> <p>Środki własne Gminy Powidz</p>
<p>Remont budynków komunalnych i zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynków w Powidzu-Osiedle</p>	<p>Gmina Powidz</p>	<p>2017-2023</p>	<p>700 000,00 zł</p>	<p>Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny, Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojaskowych;</p> <p>Środki krajowe;</p> <p>Środki własne Gminy Powidz</p>

<p>Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny Działanie 4.3. Gospodarka wodno-ściekowa;</p> <p>Wielkopolski Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich M07 –</p> <p>Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, Poddziałanie: Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszeniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii obejmującego dwa typy operacji (gospodarka wodno-ściekowa);</p> <p>Środki własne Gminy Powidz</p>			<p>Gmina Powidz</p> <p>2017-2023</p> <p>4 000 000,00 zł</p>	<p>Budowa kanalizacji sanitarnej w Wylatkowie</p>
<p>Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojskowych;</p>			<p>Gmina Powidz</p> <p>2017-2023</p> <p>1 100 000,00 zł</p>	<p>Rozbudowa strażnicy OSP w Powidzu na cele szkoleniowo-edukacyjne i integracyjne</p>

	Europejski Fundusz Społeczny, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny Działanie 8.2. Uczenie się przez całe życie; Środki własne Gminy Powidz		
Centrum edukacyjno-charytatywne	Europejski Fundusz Społeczny, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ Poddziałanie 7.1.2. Aktywna integracja; Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ Działanie 9.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojaskowych	2017-2023	2 500 000,00 zł
Aktywizacja społeczeństwa i doposażenie świetlicy wiejskiej w Wylatkowie	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ Działanie 9.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojaskowych; Program Rozwoju Obszarów Wiejskich M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, Poddziałanie: Inwestycje w tworzenie,	2017-2023	250 000,00 zł

				<p>ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury i powiązanej infrastruktury (kształtowanie przestrzeni publicznej;</p> <p>Środki własne Gminy Powidz;</p> <p>Środki samorządu województwa Wielkopolskiego (Wielkopolska Odnowa Wsi);</p> <p>Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p>
Utworzenie miejsca odpoczynku dla rowerzystów we wsi Wylatkowo	Gmina Powidz	2017-2023	50 000,00 zł	<p>Środki własne Gminy Powidz (w tym fundusz sołectki);</p> <p>Środki Samorządu Województwa Wielkopolskiego (program Wielkopolska Odnowa Wsi);</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</p>
Aktywizacja mieszkańców Wylatkowa i Powidza w sferze społeczno-kulturowej i gospodarczej	Gmina Powidz	2017-2023	120 000,00 zł	<p>Europejski Fundusz Społeczny;</p> <p>Środki własne Gminy Powidz;</p> <p>Środki Domu Kultury w Powidzu</p>

Uruchomienie gminnych przewozów pasażerskich	Gmina Powidz	2017-2023	400 000 zł	Środki własne Gminy Powidz; Środki krajowe
Utworzenie i funkcjonowanie spółdzielni socjalnej	Gmina Powidz	2017-2023	200 000 zł	Europejski Fundusz Społeczny, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ Działanie 7.1.2 Aktywna integracja; Środki własne Gminy Powidz
Usuwanie wyrobów zawierających azbest z obszaru rewitalizacji	Gmina Powidz	2017-2023	250 000 zł	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu; Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ Poddziałanie 4.2.2 Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest; Środki własne Gminy Powidz
Organizacja nieodpłatnych zajęć dodatkowych z języków obcych dla dzieci oraz nauka języka obcego i zajęcia z obsługi komputera i korzystania z Internetu oraz urządzeń	Gmina Powidz	2017-2023	150 000 zł	Europejski Fundusz Społeczny Środki własne Gminy Powidz

mobilnych dla seniorów z

terenu gminy Powidz

Źródło: opracowanie własne

Tabela 16. Szacunkowy podział kosztów

Nazwa przedsięwzięcia	Europejski Fundusz						SUMA
	Europejski Fundusz Społeczny	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	Wielkopolska Odnowa Wsi	Środki budżetu państwa	Środki własne Gminy Powidz	
Badania archeologiczne i zabezpieczanie obiektu zabytkowego Góry Zamkowej wraz z budową punktu widokowego z zapewnieniem dostępu dla osób niepełnosprawnych	-	-	-	-	240 000,00 zł	60 000,00 zł	300 000,00 zł
Rewitalizacja rynku w Powidzu	-	670 000,00 zł	100 000,00 zł	30 000,00 zł	-	200 000,00 zł	1 000 000,00 zł
Remont budynków komunalnych i zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynków w Powidzu-Osiedle	-	416 500,00 zł	-	60 000,00 zł	150 000,00 zł	73 500,00 zł	700 000,00 zł
Budowa kanalizacji sanitarnej w Wylatkowie	-	-	2 000 000,00 zł	-	400 000,00 zł	1 600 000,00 zł	4 000 000,00 zł
Rozbudowa strażnicy OSP w Powidzu na cele szkoleniowo-edukacyjne i integracyjne	100 000,00 zł	637 000,00 zł	-	100 000,00 zł	150 000,00 zł	113 000,00 zł	1 100 000,00 zł
Centrum edukacyjno-charytatywne	100 000,00 zł	2 000 000,00 zł	-	-	-	400 000,00 zł	2 500 000,00 zł
Aktywizacja społeczeństwa i doposażenie świetlicy wiejskiej w Wylatkowie	20 000,00 zł	-	130 000,00 zł	30 000,00 zł	40 000,00 zł	30 000,00 zł	250 000,00 zł

Utworzenie miejsca odpoczynku dla rowerzystów we wsi Wylatkowo	-	-	30 000,00 zł	-	20 000,00 zł	-	50 000,00 zł
Aktywizacja mieszkańców Wylatkowa i Powidza w sferze społeczno-kulturowej i gospodarczej	100 000,00 zł	-	-	-	20 000,00 zł	-	120 000,00 zł
Uruchomienie gminnych przewozów pasażerskich	-	100 000,00 zł	-	150 000,00 zł	150 000,00 zł	-	400 000,00 zł
Utworzenie i funkcjonowanie spółdzielni socjalnej	150 000,00 zł	-	-	-	50 000,00 zł	-	200 000,00 zł
Usuwanie wyrobów zawierających azbest z obszaru rewitalizacji	-	-	250 000,00 zł	-	-	-	250 000,00 zł
Organizacja nieodpłatnych zajęć dodatkowych z języków obcych dla dzieci oraz nauka języka obcego i zajęcia z obsługi komputera i korzystania z Internetu oraz urządzeń mobilnych dla seniorów z terenu gminy Powidz	120 000,00 zł	-	-	-	30 000,00 zł	-	150 000,00 zł
SUMA	590 000,00 zł	3 823 500,00 zł	2 230 000,00 zł	250 000,00 zł	2 346 500,00 zł	400 000,00 zł	11 020 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne

10. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI

Głównym celem zapewnienia powiązań pomiędzy poszczególnymi zadaniami, projektami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi jest efektywniejsze wykorzystanie potencjału przestrzeni rewitalizowanej oraz przede wszystkim potencjału społeczności, mieszkańców, którzy są użytkownikami tej przestrzeni. Komplementarność ma doprowadzić do efektu synergii również w wymiarze proceduralno-instytucjonalnym tj. zarządzania wdrażaniem programu rewitalizacji oraz w wymiarze finansowym tj. lepszym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

Komplementarność przestrzenna

Wymóg zachowania komplementarności przestrzennej w Programie Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 został spełniony poprzez skoncentrowanie projektów i działań rewitalizacyjnych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar do rewitalizacji zostały wyznaczone na podstawie pogłębionej analizy wskaźnikowej oraz po zasięgnięciu opinii przedstawicieli władz lokalnych i zainteresowanych środowisk, w tym mieszkańców gminy. Wszystkie projekty zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu skupiają się na obszarze rewitalizowanym i zostały tak zaplanowane, by kompleksowo poprawiać stan całego obszaru rewitalizowanego, a także wpływać korzystnie na sytuację społeczno-gospodarczą gminy. Cały obszar rewitalizacji składa się z trzech odrębnych części zlokalizowanych w trzech sołectwach gminy Powidz. Głównym obszarem rewitalizacji w gminie jest obszar miejscowości Powidz – tereny położone przede wszystkim w centrum miejscowości. Poza tym w obszar rewitalizacji zaliczone zostały tereny w sołectwie Powidz-Osiedle i Wylatkowo. Wymienione obszary wymagają intensywnych działań rewitalizacyjnych, przede wszystkim z uwagi na niską jakość życia mieszkańców obszaru i postępującą degradację społeczną. Skoncentrowanie działań na tym obszarze pozwoli znacznie podnieść jakość i poziom życia w całej gminie, przede wszystkim ucinając mechanizm reprodukcji biedy i związanego z nią biernego stylu życia. Wszystkie projekty i przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji są odpowiedzią na główne problemy rewitalizowanych obszarów. Część z nich dotyczy działań podejmowanych dla przestrzeni lub

obiektów użyteczności publicznej, co znacznie poszerza grupę odbiorców działań. Będą to w pierwszej kolejności mieszkańcy obszaru, ale również mieszkańcy całej gminy, regionu.

Realizacja zaplanowanych działań zapobiegnie przenoszeniu się istniejących problemów na inne obszary gminy. Cykliczna analiza uwarunkowań życia mieszkańców gminy pozwoli monitorować skuteczność i efektywność zaplanowanego procesu rewitalizacyjnego oraz sprawdzać czy pozostałe obszary gminy nie są zagrożone degradacją.

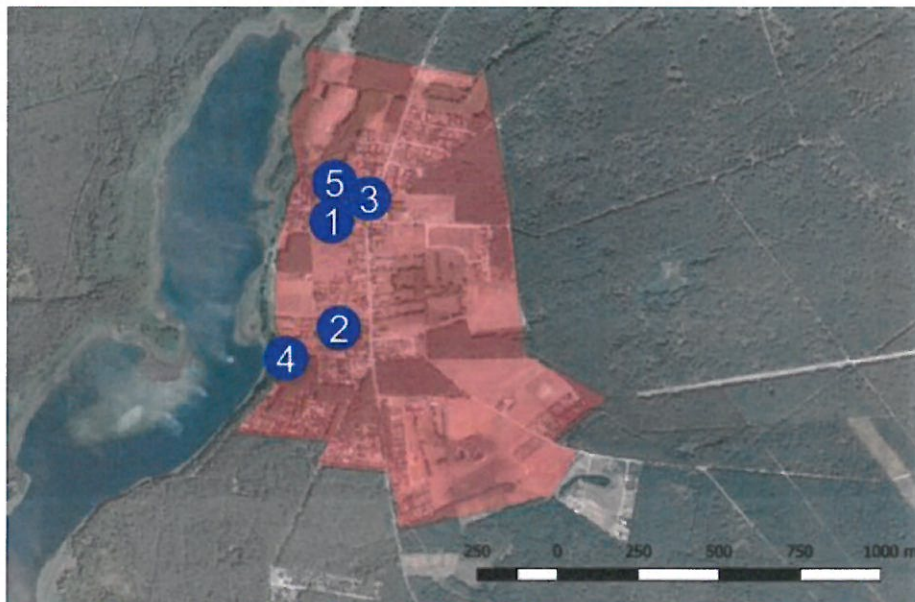
- 1 BADANIA ARCHEOLOGICZNE I ZABEZPIECZANIE OBIEKTU ZABYTKOWEGO GÓRY ZAMKOWEJ WRAZ Z BUDOWĄ PUNKTU WIDOKOWEGO Z ZAPEWNIENIEM DOSTĘPU DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
- 2 REWITALIZACJA RYNKU W POWIDZU
- 3 ROZBUDOWA STRAŻNICY OSP W POWIDZU NA CELE SZKOLENIOWO-EDUKACYJNE I INTEGRACYJNE
- 4 CENTRUM EDUKACYJNO-CHARYTATYWNE
- 5 UTWORZENIE I FUNKCJONOWANIE SPÓŁDZIELNI SOCJALNEJ
- 6 AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW WYLATKOWA I POWIDZA W SFERZE SPOŁECZNO-KULTUROWEJ I GOSPODARCZEJ
- 7 ORGANIZACJA NIEODPŁATNYCH ZAJĘĆ DODATKOWYCH Z JĘZYKÓW OBCYCH DLA DZIECI ORAZ NAUKA JĘZYKA OBCEGO I ZAJĘCIA Z OBSŁUGI KOMPUTERA I KORZYSTANIA Z INTERNETU ORAZ URZĄDZEŃ MOBILNYCH DLA SIENIORÓW Z TERENU GMINY POWIDZ

*Rysunek 27. Komplementarność przestrzenna – Powidz
Źródło: opracowanie własne*

- 1 REMONT BUDYNKÓW KOMUNALNYCH I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ WOKÓŁ BUDYNKÓW W POWIDZU-OSIEDLE

Rysunek 28. Komplementarność przestrzenna – Powidz-Osiedle
Źródło: opracowanie własne

- 1 AKTYWIZACJA SPOŁECZEŃSTWA I DOPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W WYŁATKOWIE
2 BUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ W WYŁATKOWIE
3 AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW WYŁATKOWA I POWIDZA W SFERZE SPOŁECZNO-KULTUROWEJ I GOSPODARCZEJ
4 UTWORZENIE MIEJSCA ODPOCZYNKU DLA ROWERZYSTÓW WE WSI WYŁATKOWO
5 ORGANIZACJA NIEODPŁATNYCH ZAJĘĆ DODATKOWYCH Z JĘZYKÓW OBCYCH DLA DZIECI ORAZ NAUKA JĘZYKA OBCEGO I ZAJĘCIA Z OBSŁUGI KOMPUTERA I KORZYSTANIA Z INTERNETU ORAZ URZĄDZEŃ MOBILNYCH DLA SIENIORÓW Z TERENU GMINY POWIDZ

Rysunek 29. Komplementarność przestrzenna – Wylatkowo
Źródło: opracowanie własne

Komplementarność problemowa

Wszystkie projekty i przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w Programie Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 są ze sobą wzajemnie powiązane i wzajemnie się dopełniają tematycznie. Głównym problemem na obszarze rewitalizowanym jest niska jakość życia mieszkańców w dużej mierze będąca wynikiem niskiego kapitału społecznego i ludzkiego, stąd postępująca przez lata degradacja infrastruktury technicznej. Dlatego zaplanowane zadania infrastrukturalne dotyczą przede wszystkim renowacji, przebudowy i adaptacji zniszczonych budynków, a także ożywienia przestrzeni użyteczności publicznej, które mają służyć przede wszystkim mieszkańcom obszaru. Planuje się bowiem prowadzenie w tych obiektach i przestrzeniach działań o charakterze społecznym (w tym integracyjnym, aktywizującym mieszkańców, edukacyjnym i kulturalnym) oraz działań pozwalających stworzyć przestrzeń dla usług, dając szansę rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Projekty zostały zaplanowane w taki sposób, by równocześnie przeciwdziałały problemom w różnych sferach. Remont, modernizacja infrastruktury technicznej posłużą zarówno podniesieniu jakości życia mieszkańców, zwiększeniu ładu przestrzennego i estetyki przestrzeni i przyczynią się również do poprawy jakości środowiska naturalnego. W projektach zapisano również spodziewane efekty oraz określono, jak ma wyglądać obszar po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych. Zakładane cele uspojono ze strategicznymi decyzjami władz gminy. Działania rewitalizacyjne powiązane są również z innymi strategicznymi kierunkami rozwojowymi gminy Powidz, m.in. poprzez wykazanie zbieżności celów Programu Rewitalizacji z kluczowymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi. Zatem warunek komplementarności problemowej został spełniony.

Tabela 17. Komplementarność problemowa

PROJEKTY	SFERA SPOŁECZNA	SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA	SFERA TECHNICZNA	SFERA GOSPODARCZA	SFERA ŚRODOWISKOWA
BADANIA ARCHEOLOGICZNE I ZABEZPIECZANIE OBIEKTU ZABYTKOWEGO GÓRY ZAMKOWEJ WRAZ Z BUDOWĄ PUNKTU WIDOKOWEGO Z ZAPEWNIENIEM DOSTĘPU DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH					
REWITALIZACJA RYNKU W POWIDZU					
REMONT BUDYNKÓW KOMUNALNYCH I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ WOKÓŁ BUDYNKÓW W POWIDZU-OSIEDLE					
BUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ W WYLATKOWIE					
ROZBUDOWA STRAŻNICZY OSP W POWIDZU NA CELE SZKOLENIOWO-EDUKACYJNE I INTEGRACYJNE					
CENTRUM EDUKACYJNO-CHARYTATYWNE					
AKTYWIZACJA SPOŁECZEŃSTWA I DOPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W WYLATKOWIE					
UTWORZENIE MIEJSCA ODPOCZYNKU DLA ROWERZYSTÓW WE WSI WYLATKOWO					
AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW WYLATKOWA I POWIDZA W SFERZE SPOŁECZNO-KULTUROWEJ I GOSPODARCZEJ					
URUCHOMIENIE GMINNYCH PRZEWOZÓW PASAŻERSKICH					
UTWORZENIE I FUNKCJONOWANIE SPÓŁDZIELNI SOCJALNEJ					

<p>USUWANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z OBSZARU REWITALIZACJI</p>					
<p>ORGANIZACJA NIEODPŁATNYCH ZAJĘĆ DODATKOWYCH Z JĘZYKÓW OBCYCH DLA DZIECI ORAZ NAUKA JĘZYKA OBCEGO I ZAJĘCIA Z OBSŁUGI KOMPUTERA I KORZYSTANIA Z INTERNETU ORAZ URZĄDZEŃ MOBILNYCH DLA SENIORÓW Z TERENU GMINY POWIDZ</p>					

Źródło: opracowanie własne

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zapisów Programu Rewitalizacji jest Urząd Gminy Powidz a bezpośrednio Wójt Powidza, który nadzoruje prace i wdrażanie zadań przez merytoryczne i organizacyjne jednostki Urzędu. Za wdrażanie Programu Rewitalizacji odpowiada również powołany do działania Zespół ds. Rewitalizacji. W zespole zasiadają przedstawiciele organu wykonawczego, stanowiącego, przedstawiciele kluczowych jednostek organizacyjnych gminy, jednostek pomocniczych oraz przedstawiciele strony społecznej – reprezentanci organizacji społecznych i przedsiębiorcy. Taki skład Zespołu zapewni skuteczne zarządzanie wprowadzeniem Programu Rewitalizacji oraz pozwoli na zintegrowanie i uspołnienie procesu planowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji lokalnych polityk publicznych w gminie. Udział strony społecznej wzmocni na etapie zarządczym element partycypacji procesu. W system zarządzania będą zaangażowani również lokalni partnerzy z sektorów: publicznych, społecznych i gospodarczych.

Zespół ds. Rewitalizacji w sprawach istotnych będzie komunikował się z interesariuszami, mając na uwadze całościowy system realizacji procesu rewitalizacji. Będzie również odpowiedzialny za opracowanie i składanie wniosków o dofinansowanie dla projektów rewitalizacyjnych będących w gestii gminy. Dla uzyskania jak największej efektywności poszczególnych projektów i przedsięwzięć ich realizacja oraz koordynowanie ich wdrażaniem zostanie zlecane merytorycznym jednostkom i podmiotom, które posiadają ku temu jak najlepsze kompetencje, np. zadania inwestycyjne będą realizowane przy współpracy z Wydziałem Inwestycji infrastrukturalnych, obronnych i obrony cywilnej , zadania społeczne będą realizowane przy współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Szczegółowy opis zadań wdrażania i monitoringu został zawarty w rozdziale 11. System wdrażania i monitoringu (str. 154-162).

Komplementarność międzyokresowa

Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 zachowuje ciągłość programową procesu rewitalizacji. Projekty i przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich okresach programowych mają swoją kontynuację w obecnym dokumencie. Wcześniej w gminie Powidz realizowane były następujące projekty:

- Budowa zbiorników retencyjnych w Wylatkowie i Ostrowie wraz z optymalizacją układów technologicznych stacji uzdatniania wody w Powidzu i Anastazewie oraz budowa sieci wodociągowych wraz z przyłączami w m. Powidz (Powidz Osiedle, Ługi, Charbin), Polanowo, Smolniki, Wylatkowo, Ostrowo. Projekt dofinansowany był ze środków z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013. Realizacja projektu miała miejsce w 2010 r.
- Termomodernizacja budynków Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Powidzu oraz budynku Urzędu Gminy, dofinansowana ze środków Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 (Priorytet III. Środowisko przyrodnicze 3.2 Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku). Projekt realizowany był w 2011 r. Celem było podniesienie jakości użytkowania oraz poprawa parametrów technicznych obiektów;
- Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w m. Ostrowo, dofinansowana ze środków z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013. Projekt realizowany był w 2012 r. Celem było utworzenie infrastruktury technicznej podnoszącej komfort życia mieszkańców. W ramach projektu budowano ok. 7 km sieci sanitarnej;
- Budowa kompleksu boisk sportowych „Moje boisko – Orlik 2012” dofinansowana ze środków przekazanych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego. Projekt realizowany był w 2012 r. Celem było utworzenie infrastruktury sportowej dla mieszkańców oraz miejsca wypoczynku i rekreacji. Wykonano boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne oraz zaplecze sanitarno-szatniowe;
- Rozbudowa budynku Domu Kultury wraz z przebudową części istniejącej – II etap. Projekt dofinansowany środkami Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju

Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 oraz środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa narodowego. Realizacja projektu miała miejsce w 2011 r. W przebudowanym fragmencie Domu Kultury wykonano: salę widowiskową wraz z pomieszczeniem towarzyszącym (garderoba magazyn), zaplecze sanitarne, szatnię, pomieszczenie do przygotowania posiłków wraz ze zmywalnią naczyń stołowych, podjazd dla niepełnosprawnych. Dodatkowo w ramach dofinansowania ze środków budżetu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zakupiono sprzęt multimedialny: ekran elektryczny, ekran ręczny, rzutnik multimedialny;

- Budowa miejsca pamięci upamiętniającego granice zaborów, budowa placu zabaw oraz zakup kontenerów sanitarnych na pole namiotowe w Anastazewie. Projekt dofinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013. Wykonanie miało miejsce w 2015 r. W ramach projektu utworzono miejsce rekreacji dla najmłodszych mieszkańców oraz zagospodarowano w należyty sposób miejsce pamięci;
- Budowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej na terenie OW "Łazienki" w Powidzu dofinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013. Realizacja projektu miała miejsce w 2014 r. W ramach zadania wybudowano dwa boiska do piłki siatkowej plażowej oraz dwie altany piknikowe na terenie plaży ośrodka wypoczynkowego Łazienki.

W Programie Rewitalizacji zakłada się dalsze ożywienie przestrzeni ważnych dla mieszkańców, które zostały zmodernizowane w poprzednich latach oraz dalszą modernizację wraz z integracją i aktywizacją społeczną mieszkańców oraz ożywieniem gospodarczym obszaru z zachowaniem dziedzictwa kulturowego. Zamierzenia te są ścisłą kontynuacją procesu rewitalizacji z lat poprzednich. Doświadczenie i wnioski z realizacji poprzednich działań rewitalizacyjnych pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej.

Tabela 18. Komplementarność międzykresowa

PROJEKTY PLANOWANE NA LATA 2017-2023												
PROJEKTY ZREALIZOWANE W OSTATNICH LATACH	BADANIA ARCHEOLOGICZNE I ZABEZPIECZANIE OBIEKTU ZAMKOWEGO GÓRY ZAMKOWEJ WRAZ Z BUDOWĄ PUNKTU WIDOKOWEGO Z ZAPEWNIENIEM DOSTĘPU DLA OSÓB NIEPEŁOSPRAWNYCH	REWITALIZACJA STANOWISKA WYWIĘSZA	REMONT BUDYNKÓW KOMUNALNYCH I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ WOKÓŁ BUDYNKÓW W POWIDZLU-OSIEDLE	BUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ W WYŁATKOWIE-OSIEDLE	ROZBUDOWA STRAŻNICY OSP W POWIDZLU NA CELE SZKOLENIOWO-EDUKACYJNE I INTEGRACYJNE	CENTRUM EDUKACYJNO-CHARYTATYWNE	AKTYWIZACJA SPOŁECZEŃSTWA I DOPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W WYŁATKOWIE	UTWORZENIE MIEJSCA ODPOCZYŃKU DLA ROWERZYSTÓW WE WSI WYŁATKOWO	AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW WYŁATKOWA I POWIDZA W SFERZE SPOŁECZNO-KULTUROWEJ I GOSPODARCZEJ	URUCHOMIENIE GMINNYCH PRZEWOZÓW PASAŻERSKICH	UTWORZENIE I FUNKCJONOWANIE SPÓŁDZIELNI SOCIALNEJ	USUJANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z OBSZARU REWITALIZACJI
ROZBUDOWA BUDYNKU DOMU KULTURY WRAZ Z PRZEBUDOWĄ CZĘŚCI ISTNIEJĄCEJ												
BUDOWA ZBIORNIKÓW RETENCYJNYCH W WYŁATKOWIE I OSTROWIE WRAZ Z OPTYMALIZACJĄ UKŁADÓW TECHNOLOGICZNYCH STACJI UZDATNIANIA WODY W POWIDZLU I ANASTAZEWIE ORAZ BUDOWA SIECI WODOCIĄGOWYCH WRAZ Z PRZYŁĄCZAMI W M. POWIDZ												

TERMO-MODERNIZACJA BUDYNKÓW ZESPÓŁU SZKOLNO-PRZEDSZKOLNEGO W POWIDZU ORAZ BUDYNKU URZĘDU GMINY				
BUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ WRAZ Z PRZYKANALIKAMI W M. OSTROWO				
BUDOWA KOMPLEKSU BOISK SPORTOWYCH „MÓJE BOISKO – ORLIK 2012”				
BUDOWA MIEJSCA PAMIĘCI UPAMIĘTNIAJĄCEGO GRANICE ZABORÓW, BUDOWA PLACU ZABAW ORAZ ZAKUP KONTENERÓW SANITARNYCH NA POLE NAMIOTOWE W ANASTAZEWIE				

<p>BUDOWA INFRASTRUKTURY REKREACYJNO- SPORTOWEJ NA TERENIE OW "LAZIENKI" W POWIDZU</p>								
<p>ORGANIZACJA NIEDOPŁATNYCH ZAJĘĆ DODATKOWYCH Z JEZYKÓW OBCYCH DLA DZIECI ORAZ NAUKA JEZYKA OBCEGO I ZAJĘCIA Z OBSŁUGI KOMPUTERA I KORZYSTANIA Z INTERNETU ORAZ URZĄDZEŃ MOBILNYCH DLA SENIORÓW Z TERENU GMINY POWIDZ</p>								

Źródło: opracowanie własne

Komplementarność źródeł finansowania

Projekty, które zostały zaplanowane do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 będą finansowane z różnych źródeł:

- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – Badania archeologiczne i zabezpieczanie obiektu zabytkowego Góry Zamkowej wraz z budową punktu widokowego z zapewnieniem dostępu dla osób niepełnosprawnych, Rewitalizacja rynku w Powidzu, Remont budynków komunalnych i zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynków w Powidzu-Osiedle, Budowa kanalizacji sanitarnej w Wylatkowie, Rozbudowa strażnicy OSP w Powidzu na cele szkoleniowo-edukacyjne i integracyjne, Centrum edukacyjno-charytatywne, Aktywizacja społeczeństwa i doposażenie świetlicy wiejskiej w Wylatkowie;
- Europejskiego Funduszu Społecznego – Rozbudowa strażnicy OSP w Powidzu na cele szkoleniowo-edukacyjne i integracyjne, Centrum edukacyjno-charytatywne, Utworzenie i funkcjonowanie spółdzielni socjalnej, Aktywizacja mieszkańców Wylatkowa i Powidza w sferze społeczno-kulturowej i gospodarczej, Organizacja nieodpłatnych zajęć dodatkowych z języków obcych dla dzieci oraz nauka języka obcego i zajęcia z obsługi komputera i korzystania z Internetu oraz urządzeń mobilnych dla seniorów z terenu gminy Powidz;
- Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – Rewitalizacja rynku w Powidzu, Budowa kanalizacji sanitarnej w Wylatkowie, Aktywizacja społeczeństwa i doposażenie świetlicy wiejskiej w Wylatkowie; Utworzenie miejsca odpoczynku dla rowerzystów we wsi Wylatkowo;
- środków własnych gminy Powidz – Badania archeologiczne i zabezpieczanie obiektu zabytkowego Góry Zamkowej wraz z budową punktu widokowego z zapewnieniem dostępu dla osób niepełnosprawnych, Rewitalizacja rynku w Powidzu, Remont budynków komunalnych i zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynków w Powidzu-Osiedle, Budowa kanalizacji sanitarnej w Wylatkowie, Rozbudowa strażnicy OSP w Powidzu na cele szkoleniowo-edukacyjne i integracyjne, Aktywizacja społeczeństwa i doposażenie świetlicy wiejskiej w Wylatkowie, Uruchomienie gminnych przewozów pasażerskich, Utworzenie i funkcjonowanie spółdzielni socjalnej, Usuwanie wyrobów zawierających azbest z obszaru rewitalizacji, Utworzenie miejsca

odpoczynku dla rowerzystów we wsi Wylatkowo, Aktywizacja mieszkańców Wylatkowa i Powidza w sferze społeczno-kulturowej i gospodarczej;

- środków finansowych Samorządu Województwa Wielkopolskiego Wielkopolska Odnowa Wsi – Aktywizacja społeczeństwa i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Wylatkowie, Utworzenie miejsca odpoczynku dla rowerzystów we wsi Wylatkowo;
- środki własne Caritas – Centrum edukacyjno-charytatywne;
- środki krajowe – Badania archeologiczne i zabezpieczanie obiektu zabytkowego Góry Zamkowej wraz z budową punktu widokowego z zapewnieniem dostępu dla osób niepełnosprawnych, Aktywizacja społeczeństwa i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Wylatkowie, Uruchomienie gminnych przewozów pasażerskich, Usuwanie wyrobów zawierających azbest z obszaru rewitalizacji, Organizacja nieodpłatnych zajęć dodatkowych z języków obcych dla dzieci oraz nauka języka obcego i zajęcia z obsługi komputera i korzystania z Internetu oraz urządzeń mobilnych dla seniorów z terenu gminy Powidz.

W szczególności nacisk kładziony będzie na Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014-2020, Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych. Projekty, które zostały wskazane w fischkach projektowych wzajemnie się uzupełniają i łączą, stąd konieczne jest finansowanie ich z różnych źródeł – biorąc pod uwagę części inwestycyjne, jak i części nastawione bezpośrednio na wsparcie mieszkańców. Wykluczone zostało przy tym ryzyko podwójnego dofinansowania. Taki sposób finansowania gwarantuje możliwie najkorzystniejsze uzyskanie efektów dla obszaru rewitalizacji. Ponadto projekty zapisane w dokumencie dają także możliwość stymulowania endogenicznych (lokalnych) źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, szczególnie przy założeniu wzmocnienia lokalnej przedsiębiorczości oraz organizacji społecznych.

Tabela 19. Komplementarność źródeł finansowania

		ŹRÓDŁA FINANSOWANIA						
		Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	Europejski Fundusz Społeczny	Wielkopolska Odnowa Wsi – „Pięknieje Wielkopolska Wieś”	Środki krajowe	Środki własne Caritas	Środki własne gminy Powidz
PROJEKTY PLANOWANE NA LATA 2017-2023								
BADANIA ARCHEOLOGICZNE I ZABEZPIECZANIE OBIEKTU ZABYTKOWEGO GÓRY ZAMKOWEJ WRĄZ Z BUDOWĄ PUNKTU WIDOKOWEGO Z ZAPEWNIENIEM DOSTĘPU DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH								
REWITALIZACJA RYNKU W POWIDZU								
REMONT BUDYNKÓW KOMUNALNYCH I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ WOKÓŁ BUDYNKÓW W POWIDZU-OSIEDLE								

BUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ W WYLATKOWIE										
ROZBUDOWA STRAŻNICY OSP W POWIDZU NA CELE SZKOLENIOWO- EDUKACYJNE I INTEGRACYJNE										
CENTRUM EDUKACYJNO- CHARYTATYWNE										
AKTYWIZACJA SPOŁECZEŃSTWA I DOPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W WYLATKOWIE										
UTWORZENIE MIEJSCA ODPOCZYNKU DLA ROWERZYSTÓW WE WSI WYLATKOWO										
AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW WYLATKOWA I POWIDZA W SFERZE SPOŁECZNO-KULTUROWEJ I GOSPODARZEJ										
URUCHOMIENIE GMINNYCH PRZEWOZÓW PASAŻERSKICH										
UTWORZENIE I FUNKCJONOWANIE SPÓŁDZIELNI SOCJALNEJ										

USUWANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z OBSZARU REWITALIZACJI							
ORGANIZACJA NIEODPŁATNYCH ZAJĘĆ DODATKOWYCH Z JĘZYKÓW OBCYCH DLA DZIECI ORAZ NAUKA JĘZYKA OBCEGO I ZAJĘCIA Z OBSŁUGI KOMPUTERA I KORZYSTANIA Z INTERNETU ORAZ URZĄDZEŃ MOBILNYCH DLA SENIORÓW Z TERENU GMINY POWIDZ							

Źródło: opracowanie własne

11. USPOŁECZNIENIE

Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze strategicznym, którego skutki wdrożenia obejmują praktycznie wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym. Powoduje to konieczność zaangażowania do prac w przygotowaniu i wdrażaniu szerokiego spektrum przedstawicieli sektora samorządowego, pozarządowego i biznesowego. Gmina Powidz starała się, aby wszelkie działania, ustalenia i decyzje oparte były na dialogu społecznym i partycypacji. W celu zaangażowania w planowanie i realizację jak największej grupy mieszkańców reprezentujących sektor gospodarczy, samorządowy i organizacji pozarządowych założono ustalenie stałego systemu komunikacji Gminnego Zespołu ds. Rewitalizacji z mieszkańcami. Zaangażowani oni byli w następujące działania:

- przygotowanie diagnozy i jej opiniowanie,
- spotkania konsultacyjno-informacyjne,
- szkolenie dla pracowników,
- zgłaszanie projektów, które ich zdaniem powinny zostać włączone w Program Rewitalizacji.

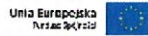
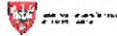

GMINA POWIDZ
realizuje projekt dofinansowany
z Funduszy Europejskich pn.
„Przygotowanie i opracowanie programu
rewitalizacji dla gminy Powidz”

Celem projektu jest opracowanie programu
rewitalizacji dla gminy Powidz .

Dofinansowanie projektu z UE: 46 301,40 zł
Wartość całkowita projektu: 52 200,00 zł

www.mapadotacji.gov.pl

Źródło: powidz.pl

W czerwcu i lipcu 2017 roku zostało przeprowadzone badanie ankietowe wśród mieszkańców gminy Powidz, które dotyczyło potrzeb rewitalizacyjnych. Szczególną uwagę kładziono na wypowiedzi osób młodych oraz seniorów. Wyniki badań ankietowych zostały ujęte w diagnozie zjawisk kryzysowych w gminie Powidz.

9 czerwca 2017 roku od godziny 12.30 – 18:00 odbyły się spotkania informacyjno-konsultacyjne z uczniami szkół gimnazjalnych, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi oraz mieszkańcami. Spotkania te miały na celu zaangażowanie lokalnej społeczności, zapewnienie partycypacji społecznej w projekcie, a także wsłuchanie się w potrzeby mieszkańców. Podczas spotkania omówiono diagnozę stanu istniejącego gminy, przedstawiono wnioski i zebrano uwagi mieszkańców na temat problemów w Gminie Powidz, które później uwzględniono w Programie Rewitalizacji.

Źródło: Urząd Gminy w Powidzu

18 lipca 2017 roku odbyło się pierwsze spotkanie warsztatowe z członkami Gminnego Zespołu ds. Rewitalizacji. Podczas spotkania przedstawiono koncepcję i ogólne założenia Programu Rewitalizacji oraz omówiono diagnozę stanu istniejącego gminy.

Źródło: Urząd Gminy w Powidzu

22 sierpnia miało miejsce drugie spotkanie warsztatowe, na którym przedstawiono koncepcje projektów rewitalizacyjnych oraz poruszono najważniejsze problemy występujące na terenie gminy Powidz, ze skupieniem się w szczególności na niekorzystnej sytuacji obszarów zdegradowanych. W trakcie spotkania dyskutowano m.in. na temat problemu dostępności komunikacji publicznej w wielu miejscowościach sołeckich. Poruszano również

kwestie: problemów społecznych w sołectwie Powidz-Osiedle (brak integracji mieszkańców, brak przyjaznej przestrzeni publicznej), niewykorzystanego potencjału zabytkowej Góry Zamkowej oraz turystycznego potencjału sołectwa Wylatkowo. Zwracano również uwagę na konieczność oragnizowania warsztatów, zajęć i spotkań skierowanych m.in. do grupy seniorów oraz osób biernych zawodowo.

Ogłoszenie - zgłaszanie projektów rewitalizacyjnych

Zgłoś swój pomysł na projekt rewitalizacyjny

W związku z realizacją przez Gminę Powidz projektu „Przygotowanie i opracowanie programu rewitalizacji dla gminy Powidz” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa, serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych do zgłaszania swoich propozycji projektów rewitalizacyjnych do dnia 29 sierpnia br.

W wyniku przeprowadzonej analizy problemów społecznych i innych negatywnych zjawisk gospodarczych oraz funkcjonalno – przestrzennych wyznaczony został tzw. **obszar rewitalizacji** obejmujący swym zasięgiem następujące jednostki:

- Powidz – Rynek i główne ulice Powidza (ul. 29 Grudnia, ul. Kolejowa, ul. Kościelna, ul. Strzałkowska, ul. Wodna, ul. Warszawska),

- Wylatkowo,

- Powidz – Osiedle.

Jakie projekty/pomysły można zgłaszać?

Zgłaszać można pomysły na działania niwelujące niekorzystne zjawiska w wybranym obszarze, projekty przyczyniające się do ożywienia społeczno-gospodarczego i poprawy warunków życia na danym obszarze. Projekty mogą dotyczyć kwestii społecznych, a także infrastrukturalnych związanych z zagospodarowaniem przestrzeni, adaptacji obiektów. Pomysły mają odpowiadać potrzebom społeczności lokalnych. Preferowane są działania łączące aspekty społeczne z inwestycyjnymi. Zebrane pomysły będą uwzględnione przy tworzeniu finalnej wersji Programu Rewitalizacji - o dokumentu, który będzie podstawa do wprowadzania zmian w gminie.

Kto może zgłaszać projekty?

- mieszkańcy,
- organizacje pozarządowe,
- przedsiębiorcy.

Źródło: BIP Gminy Powidz

7 września odbyło się spotkanie w świetlicy wiejskiej w Wylatkowie – w miejscu proponowanym do rewitalizacji. Na spotkaniu obecni byli również przedstawiciele Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości. Na zebraniu przedyskutowano propozycję ożywienia świetlicy poprzez organizację zajęć i warsztatów oraz omówiono problem niedostatecznego wyposażenia w kanalizację Wylatkowa. Zgłoszono propozycję organizacji warsztatów, spotkań dla kobiet z terenu sołectwa oraz przedsięwzięć integrujących mieszkańców z różnych grup wiekowych. Wspomniano także o potrzebie uporządkowania i zagospodarowania terenu wokół budynku świetlicy. Zgłoszono potrzebę wykonania drogi dojazdowej do świetlicy. Z racji tego iż mieszkańcy sołectwa wykazują duże zainteresowanie nordic walkingiem oraz turystyką rowerową, na spotkaniu zaproponowano utworzenie wiaty dla rowerzystów w pobliżu jezora jako elementu zagospodarowania turystycznego.

Źródło: Urząd Gminy w Powidzu

Spotkanie dotyczące Powidza-Osiedla, czyli kolejnego miejsca zdegradowanego, na który wskazała zarówno diagnoza i delimitacja oraz wyniki badań ankietowych, odbyło się 11 września 2017 r.. Przedyskutowano m.in. sytuację sołectwa oraz zakres planowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego dotyczącego budynków komunalnych oraz zagospodarowania wokół nich. Na spotkaniu konsultacyjnym w ramach zebrania wiejskiego mieszkańcy sołectwa Powidz-Osiedle zgłosili potrzebę modernizacji sieci kanalizacyjnej oraz problem słabej integracji i aktywności mieszkańców. Wskazano również, że zakres zadania „Remont budynków komunalnych i zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynków w Powidzu-Osiedle” powinien zostać poszerzony o usunięcie wilgoci w budynkach mieszkalnych, budowę wspólnej kotłowni oraz wykonanie nowego oświetlenia (lampy solarne).

12 września 2017 roku w Domu Kultury w Powidzu o godz. 12:00 odbyło się spotkanie podsumowujące projekt pt.: „Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023” z udziałem uczniów szkoły w Powidzu. Natomiast o godz. 17:00 spotkanie dedykowane było mieszkańcom gminy Powidz. Podczas wydarzenia zaprezentowany został dokument PR, który został poddany dyskusji. Podczas otwartego spotkania informacyjno-konsultacyjnego dla mieszkańców Gminy Powidz nie wniesiono uwag i zastrzeżeń do przedstawionego projektu Programu. Wskazano, że priorytetowe zadania, które są oczekiwane przez społeczeństwo, zostały w projekcie Programu ujęte.

Wszystkie spotkania konsultacyjno-informacyjne miały na celu zaangażowanie lokalnej społeczności, zapewnienie partycypacji społecznej w projekcie, wsłuchanie się w potrzeby mieszkańców. Spotkania miały też na celu przedstawienie zgromadzonych danych, omówienie diagnozy oraz omówienie obszarów zdegradowanych i wyznaczonych obszarów rewitalizacji tak, aby każdy mieszkaniec gminy zainteresowany rewitalizacją, mógł uzyskać potrzebne informacje oraz złożyć uwagi i wnioski.

Podsumowując, wśród interesariuszy biorących udział w opracowaniu Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023, na różnych etapach procesu, znaleźli się:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji;
- mieszkańcy pozostałej części gminy;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- pracownicy różnych jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego;
- przedstawiciele władzy publicznej;
- przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Przy opracowywaniu Programu Rewitalizacji obszarów zdegradowanych na terenie gminy Powidz zastosowano następujące formy uspołecznienia:

- informowanie – o przystąpieniu do opracowywania Programu Rewitalizacji, możliwości przystąpienia do Gminnego Zespołu ds. Rewitalizacji, przygotowywanej diagnozie, możliwości opiniowania diagnozy, wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, opiniowaniu Programu Rewitalizacji, spotkaniach warsztatowych i konsultacyjno-informacyjnych, imprezach integracyjnych oraz konferencjach;
- konsultowanie – pozwoliło to na zwiększony udział obywateli w prowadzonych działaniach. Poza poinformowaniem, dano mieszkańcom możliwość wypowiedzenia się na temat diagnozy, obszarów zdegradowanych i rewitalizacji oraz planowanych działań;
- współdecydowanie – wykorzystano tę formę na etapie programowania i w momencie definiowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Władze przekazały obywatelom części kompetencji (i tym samym odpowiedzialności) dotyczących podejmowanych działań i decyzji. Dzięki temu mieszkańcy gminy mieli realny wpływ na dotyczące ich (bezpośrednio lub pośrednio) planowane działania.

Podczas spotkań zapewniono interesariuszom szerokie uczestnictwo w dialogu. Istniała możliwość osobistej aktywności (bezpośredniej), biernej aktywności (poprzez e-mail lub głos w postaci pisma/notatki), umożliwiono także spotkania niepubliczne, zapewniające komfort rozmowy lub zgłoszenia uwag lub propozycji.

W opracowywaniu Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 i tym samym w czasie trwania wszystkich działań mających na celu uspołecznienie brali udział eksperci zewnętrzni, którzy byli: moderatorami spotkań i doradcami.

W ramach uspołecznienia Programu Rewitalizacji podejmowane były także następujące działania:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy Powidz informacji o wszystkich działaniach podjętych w ramach opracowywania Programu Rewitalizacji;
- umieszczanie informacji na tablicach ogłoszeń w miejscach publicznie dostępnych;
- bieżące informowanie przez Wójta Gminy Powidz;
- publikowanie informacji w mediach społecznościowych, stanowiących aktualnie najtańszy sposób dotarcia do grup docelowych, w szczególności osób w wieku do 25 lat;
- organizacja spotkań bezpośrednich z potencjalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi.

W ramach zarządzania projektem prowadzone były: planowanie, harmonogramowanie, realizacja i kontrola zadań. Służył temu specjalnie powołany Koordynator ds. opracowania Programu Rewitalizacji oraz wielosektorowy Gminny Zespół ds. Rewitalizacji. Zadaniem Koordynatora ds. Rewitalizacji były: koordynacja tworzenia Programu i partycypacji społecznej, utworzenia i współpracy z Gminnym Zespołem ds. Rewitalizacji i grupami interesariuszy, promocja działań wynikających z Programu, organizacja punktów konsultacyjnych, informowanie o możliwościach pozyskiwania finansowania zewnętrznego, monitoring i kontrola realizacji Programu.

OGŁOSZENIE

Wójt Gminy Powidz
ogłasza nabór do **Gminnego Zespołu ds. Rewitalizacji**
uczestniczącego w projekcie przygotowanie i opracowania
„Programu rewitalizacji dla Gminy Powidz”

Wszystkich mieszkańców zainteresowanych rozwojem gminy i tematyką rewitalizacji zapraszamy do zgłoszenia się do **Gminnego Zespołu ds. Rewitalizacji**. Do współpracy zapraszamy również instytucje publiczne, organizacje pozarządowe i przedsiębiorców, którym atrakcyjność gminy nie jest obojętna.

Członkowie Zespołu będą aktywnie uczestniczyć w pracach nad sporządzeniem „Programu Rewitalizacji dla gminy Powidz”. Uczestnictwo w Zespole ma charakter społeczny, a za udział w posiedzeniach Zespołu nie przysługuje wynagrodzenie.

Zgłoszenia do **Gminnego Zespołu ds. Rewitalizacji**, w postaci wypełnionej i podpisanej deklaracji uczestnictwa prosimy dostarczać jedną z poniższych dróg do **28 czerwca br.** :

- drogą elektroniczną na adres: rada.gminy@powidz.pl
- listownie na adres: Urząd Gminy Powidz, ul. 29 Grudnia 24, 62-430 Powidz
- osobiście do Urzędu Gminy Powidz, II piętro, biuro rady gminy, w godzinach urzędowania tj. pn – pt godz. 7:30 – 15:30

Deklaracja uczestnictwa dostępna jest na stronie www.powidz.pl w zakładce „REWITALIZACJA”, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Powidz, jak również w Urzędzie Gminy Powidz, II piętro, biuro rady gminy.

Gminny Program Rewitalizacja powstaje w ramach projektu „Przygotowanie i opracowanie programu rewitalizacji dla gminy Powidz” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa.

Źródło: powidz.pl

W ramach powołania do Gminnego Zespołu ds. Rewitalizacji było brane pod uwagę doświadczenie kandydatów: znajomość sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej gminy, kreatywność, inicjatywa i umiejętność współpracy z lokalną społecznością i w zespole, doświadczenie we współpracy międzysektorowej, sporządzaniu analiz, opracowań i raportów, komunikatywność. Do Gminnego Zespołu ds. Rewitalizacji został ogłoszony otwarty nabór. Zadaniem Gminnego Zespołu ds. Rewitalizacji było m.in.: koordynowanie działań włączających lokalną społeczność w konsultacje społeczne, określenie kierunków działań mających na celu eliminację negatywnych zjawisk oraz wizji obszarów po rewitalizacji, organizacja debat i forum społecznego, ustanowienie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych, opracowanie systemu monitorowania i oceny Programu.

W ramach zarządzania projektem został opracowany Plan Komunikacji wewnętrznej Zespołu oraz na zewnątrz. Na zewnątrz prowadzone były takie działania: umieszczenie informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy Powidz oraz w BIP, informacje na tablicach ogłoszeń, bieżące informowanie przez Wójta i Radnych z terenu Gminy, publikowanie informacji w mediach, organizowanie spotkań, prowadzenie akcji promocyjnej – ulotki, plakaty.

„Program Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023”

Gmina Powidz realizuje projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich, pn. „Przygotowanie i opracowanie programu rewitalizacji dla Gminy Powidz”.

Dofinansowanie projektu z UE: 46 301,40 zł
Wartość całkowita projektu: 52 200,00 zł

Cel strategiczny „Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023” to poprawa jakości życia mieszkańców zdegradowanych obszarów Gminy Powidz poprzez ograniczenie wysokiej koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych oraz kulturowych.

Obszary wyznaczone do rewitalizacji w Gminie Powidz:
- Powidz – Rynek i główne ulice Powidza (ul. 29 Grudnia, ul. Kolejowa, ul. Kościelna, ul. Strzałkowska, ul. Wodna, ul. Warszawska),
- Wylatkowo, - Powidz – Osiedle

Wójt Gminy Powidz zaprasza do udziału w konsultacjach społecznych dotyczących projektu „Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023”.

Termin konsultacji: 4 – 15 września 2017 r.

Formy konsultacji:

- spotkanie konsultacyjne w ramach zebrania wiejskiego w sołectwie Wylatkowo – 7 września 2017r., świetlica wiejska w Wylatkowie, godz. 18.00
- spotkanie konsultacyjne w ramach zebrania wiejskiego w sołectwie Powidz - Osiedle – 11 września 2017 r., Dom Kultury w Powidzu, godz. 18.00
- otwarte spotkanie informacyjno – konsultacyjne dla mieszkańców Gminy Powidz – Dom Kultury w Powidzu – 12 września 2017 r., godz. 17.00
- zgłaszanie uwag i opinii na adres poczty elektronicznej – rada.gminy@powidz.pl.

Projekt „Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023” dostępny jest na: stronie internetowej Gminy Powidz - zakładka **WAŻNE KOMUNIKATY – REWITALIZACJA**, na stronie BIP oraz w Urzędzie Gminy Powidz – pokój nr 8 i pokój nr 15.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO ROZWOJU

SAKONKAD WOIWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Źródło: Urząd Gminy w Powidzu

12. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU

12.1. WDRAŻANIE I MONITORING

Wdrażanie zapisów Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 jest kluczowym elementem ich realizacji. Zrealizowanie projektów zaplanowanych w programie jest uzależnione od pozyskania środków finansowych z funduszy zewnętrznych, krajowych i zagranicznych. Dla zapewnienia efektywności programu rewitalizacji konieczne jest sukcesywne wdrażanie i jego realizacja.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zapisów Programu Rewitalizacji jest Urząd Gminy Powidz, a bezpośrednio Wójt Gminy Powidz, który nadzoruje prace i wdrażanie zadań przez merytoryczne i organizacyjne jednostki Urzędu. W ramach wdrażania Programu Rewitalizacji do działania powołany zostanie Gminny Zespół ds. Rewitalizacji oraz Koordynator ds. Rewitalizacji. W zespole zasiadają przedstawiciele organu wykonawczego, stanowiącego, przedstawiciele kluczowych jednostek organizacyjnych gminy, jednostek pomocniczych oraz przedstawiciele strony społecznej – reprezentanci organizacji społecznych i przedsiębiorcy. Taki skład Zespołu zapewni skuteczne zarządzanie wdrażaniem programu rewitalizacji oraz pozwoli na zintegrowanie i uspołnienie procesu planowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji lokalnych polityk publicznych w gminie. Zastosowany będzie partycypacyjny model wdrażania, w który będą zaangażowani również lokalni partnerzy z sektorów: publicznych, społecznych i gospodarczych. Urząd Gminy i jednostki Samorządu posiadają wykwalifikowaną kadrę do sprawnego i efektywnego realizowania projektu w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej, świadczących o kompleksowym procesie wyprowadzenia obszarów ze stanu kryzysowego. Do zadań Koordynatora realizacji Programu Rewitalizacji będzie należeć:

- bieżąca obsługa organizacyjna i administracyjna projektu;
- koordynowanie projektem zgodnie z budżetem i harmonogramem;
- nadzór nad finansami – zapewnienie obsługi finansowo-księgowej projektu;
- kontakt z lokalnymi partnerami z sektorów publicznych, społecznych, gospodarczych;
- promocja i bieżąca informacja – prowadzenie konsultacji społecznych;

- koordynowanie wdrażania projektów przewidzianych w Lokalnym Programie Rewitalizacji;
- opracowanie i składanie wniosków o dofinansowanie dla projektów rewitalizacyjnych;
- realizacja projektów z zakresu rewitalizacji obszarów zdegradowanych będących w gestii gminy;
- prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji wdrażania projektu:
  - monitorowanie podstawowych parametrów Programu Rewitalizacji na etapie przyjęcia programu oraz późniejszych jego aktualizacji (m.in. ludność, powierzchnia oraz przestrzenny obraz obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, lista projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w programie wraz z podaniem szacowanych kosztów oraz przewidywanych rezultatów, ramy finansowe Programu Rewitalizacji wraz z prognozowanym montażem finansowym);
  - monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w Programie Rewitalizacji (z częstotliwością co najmniej raz na dwa lata);
  - monitorowanie skutków realizacji Programu Rewitalizacji, poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji, dokonywaną cyklicznie co najmniej raz na dwa lata od momentu przyjęcia dokumentu do końca okresu obowiązywania, w odniesieniu do wartości analogicznych wskaźników (wyjściowych) obliczonych na etapie wyznaczania w/w obszarów (analiza efektywności podejmowanych działań rewitalizacyjnych);
  - bieżące monitorowanie poziomu wdrażania Programu Rewitalizacji – aktualizowana na bieżąco lista przyjętych w programie przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, stworzonego montażu finansowego, a także ewentualnych rezultatów ich wdrożenia – efekty rzeczowe.

Sprawozdania zawierające wymienione informacje będą przygotowywane raz na dwa lata w formie Raportów z postępów realizacji Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 przez Koordynatora. Dokument będzie udostępniany/przekazywany w formie elektronicznej do Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu

Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego co dwa lata, począwszy od początku 2018 roku (kolejne na początek 2020, 2022 i 2024 roku). Uzupelnieniem dla powyższego sprawozdania będzie „Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji”, którego wzór zawarto w załączniku do Zasad programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+. Formularz będzie wypełniany raz na pół roku w różnym zakresie i dostarczany do Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, zgodnie z wytycznymi określonymi w powyższych Zasadach.

Dodatkowo w celu wdrażania i monitorowania zaplanowanych działań rewitalizacyjnych w Programie Rewitalizacji zostaną powołane odpowiednie komórki organizacyjne Urzędu Gminy. Odpowiedzialne będą również za przygotowanie dokumentacji niezbędnej przy projekcie, opracowanie raportów monitoringowych, zapewnienie promocji projektów rewitalizacyjnych będących w gestii gminy.

Wyznaczenie Koordynatora realizacji Programu Rewitalizacji upraszcza komunikację i przyczynia się do sprawnej realizacji projektu oraz szybkiego przeciwdziałania ewentualnym ryzykom i nieprawidłowościom przy realizacji.

Zapewniony będzie osobisty kontakt Koordynatora z innymi pracownikami Urzędu w celu omówienia bieżących spraw i podejmowania decyzji w projekcie oraz reagowania na potencjalne nieprawidłowości. Decyzje podejmowane będą na zasadzie konsensusu licząc się z opinią wszystkich. Kontrolę nad Koordynatorem i realizacją projektu będzie sprawować Wójt Gminy Powidz, uczestniczyć będzie również w ważnych spotkaniach i w podejmowaniu kluczowych decyzji. Koordynator w sprawach istotnych będzie komunikował się z interesariuszami, mając na uwadze całościowy system realizacji procesu rewitalizacji.

Nieodzowną częścią realizacji procesu rewitalizacji jest informowanie i promocja Programu Rewitalizacji. Obowiązek ten spoczywa na Koordynatorze oraz Gminie Powidz.

Skutecznym sposobem włączenia interesariuszy w proces wdrażania Programu Rewitalizacji będą broszurki, plakaty informujące o możliwościach pozyskiwania finansowania inwestycji ze środków zewnętrznych. Informowanie na stronie Urzędu Gminy Powidz pozwoli zainteresowanym na szybki dostęp do podstawowych informacji. Ponadto organizacja różnego rodzaju seminariów, wykładów czy prezentacji pozwoli na zwiększenie obustronnego przepływu informacji.

Monitoring powinien opierać się na bieżącej, wieloaspektowej analizie stopnia zmian

zachodzących na obszarze rewitalizacji, w tym sytuacji społeczno-gospodarczej oraz zbieżności efektów działań rewitalizacyjnych z założoną wizją i celami rewitalizacji. Mierząc stopień zmian zachodzących na terenie objętym Programem Rewitalizacji należy oprzeć się na wskaźnikach, które posłużyły do wskazania jego granic. Za wartość bazową w tym względzie uznano wartość stwierdzoną na obszarze zdegradowanym w badanym okresie. Za wartość docelową, zaplanowaną do osiągnięcia do roku 2023, uznano wartość średnią dla gminy. W sytuacji, gdy średnia dla gminy była gorsza od wartości wskaźnika dla obszaru zdegradowanego, za sytuację docelową uznano utrzymanie obecnej wartości wskaźnika w 2023 roku.

Tabela 20. Wskaźniki Programu Rewitalizacji

Zjawisko	Wskaźnik	Wartość bazowa w 2016 r.	Wartość docelowa w 2023 r.
Depopulacja – zgony	Dynamika zmian ludności – zgony w poszczególnych sołectwach w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy	Powidz: 4,53	Powidz: 1,00
		Powidz-Osiedle: 1,39	Powidz-Osiedle: 1,00
		Wylatkowo: 0,91	Wylatkowo: 0,91
Depopulacja – wymeldowania	Dynamika zmian ludności –wymeldowania w poszczególnych sołectwach w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy	Powidz: 1,36	Powidz: 0,23
		Powidz-Osiedle: 0,45	Powidz-Osiedle: 0,23
		Wylatkowo: 0,00	Wylatkowo: 0,00
Starzenie się społeczeństwa	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby mieszkańców w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy – przeciwdziałanie poprzez realizację fiszek projektowych, wzrost atrakcyjności Powidza, Powidza-Osiedle oraz Wylatkowa i przekonanie młodych osób do pozostania w gminie	Powidz: 130,38	Powidz: 22,55
		Powidz-Osiedle: 9,96	Powidz-Osiedle: 9,96
		Wylatkowo: 0,83	Wylatkowo: 0,83

Bezrobocie	Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy	Powidz: 36,22	Powidz: 5,39
		Powidz-Osiedle: 1,8	Powidz-Osiedle 1,81
		Wylatkowo: 4,98	Wylatkowo: 4,98
Ubóstwo	Liczba osób korzystająca ze wsparcia pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy	Powidz: 12,68	Powidz: 3,67
		Powidz-Osiedle: 4,98	Powidz-Osiedle: 3,67
		Wylatkowo: 4,98	Wylatkowo: 3,67
Przestępczość	Liczba przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy	Powidz: 0,62	Powidz: 0,62
		Powidz-Osiedle: 2,29	Powidz-Osiedle: 2,29
		Wylatkowo: 0,83	Wylatkowo: 0,83
Uzależnienia	Liczba rodzin z problemem alkoholowym w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Powidz: 10,41	Powidz: 2,04
		Powidz-Osiedle: 1,36	Powidz-Osiedle: 1,36
		Wylatkowo: 0,45	Wylatkowo: 0,45
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy	Powidz: 28,25	Powidz: 28,25
		Powidz-Osiedle: 0,45	Powidz-Osiedle: 4,71
		Wylatkowo: 3,62	Wylatkowo: 4,71
Liczba zawieszonych podmiotów gospodarczych	Liczba zawieszonych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy	Powidz: 2,72	Powidz: 0,59
		Powidz-Osiedle: 0,00	Powidz-Osiedle: 0,00
		Wylatkowo: 0,91	Wylatkowo: 0,59
Liczba zamkniętych podmiotów gospodarczych	Liczba zamkniętych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy	Powidz: 23,54	Powidz: 4,67
		Powidz-Osiedle: 0,45	Powidz-Osiedle: 0,45
		Wylatkowo: 4,53	Wylatkowo: 4,53
Infrastruktura kanalizacyjna	Wyposażenie w infrastrukturę kanalizacyjną	Powidz: 1	Powidz: 1
		Powidz-Osiedle: -1	Powidz-Osiedle: 1
		Wylatkowo:-1	Wylatkowo: -1
Nagromadzenie wyrobów zawierających azbest	Powierzchnia pokryć azbestowych na terenie gminy	39 918 m ²	19 959 m ²

Źródło: opracowanie własne

13. PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Wójt Gminy Powidz zwrócił się z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 20 października 2017 roku, nr sprawy WOO-III.410.817.2010.JM1.1 poinformował Wójta Gminy Powidz, że projekt Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023 nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 4 października 2017 roku, znak DN-NS.9012.1498.2017 również uzgodnił pozytywnie możliwość odstąpienia od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Programu Rewitalizacji dla Gminy Powidz na lata 2017-2023.

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą OOS, organ opracowujący projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2, może po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których nowa w art. 57 i 58 (w przedmiotowym przypadku Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym), odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

14. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Budynki komunalne w sołectwie Powidz-Osiedle widziane z góry	37
Rysunek 2. Zabudowania na terenie sołectwa Powidz-Osiedle.....	38
Rysunek 3. Podział gminy Powidz	41
Rysunek 4. Podział sołectwa Powidz na ulice	41
Rysunek 5. Rozkład przestrzenny problemu największej liczby zgonów w gminie Powidz.....	46
Rysunek 6. Rozkład przestrzenny problemu największej liczby wymeldowań w gminie Powidz	46
Rysunek 7. Rozkład przestrzenny największej liczby osób w wieku poprodukcyjnym w gminie Powidz	51
Rysunek 8. Rozkład przestrzenny największej liczby bezrobotnych w gminie Powidz	53
Rysunek 9. Rozkład przestrzenny problemu ubóstwa w gminie Powidz	55
Rysunek 10. Rozkład przestrzenny problemu alkoholizmu w gminie Powidz	56
Rysunek 11. Rozkład przestrzenny problemu przestępstw i wykroczeń w gminie Powidz	58
Rysunek 12. Rozkład przestrzenny problemów sfery społecznej wg sołectw gminy Powidz ..	59
Rysunek 13. Rozkład przestrzenny problemu niskiej aktywności gospodarczej w gminie Powidz – liczba aktywnych firm	63
Rysunek 14. Rozkład przestrzenny problemu niskiej aktywności gospodarczej w gminie Powidz– zawieszane firmy	63
Rysunek 15. Rozkład przestrzenny problemu niskiej aktywności gospodarczej w gminie Powidz – wykreślone firmy	64
Rysunek 16. Rozkład przestrzenny problemów sfery gospodarczej wg sołectw gminy Powidz	64
Rysunek 17. Rozkład przestrzenny liczby zabytków w gminie Powidz	66
Rysunek 18. Rozkład przestrzenny wyposażenia w sieć kanalizacyjną na terenie gminy Powidz	67
Rysunek 19. Rozkład przestrzenny problemów sfery funkcjonalno-przestrzennej wg sołectw gminy Powidz	67
Rysunek 20. Rozkład przestrzenny wskaźnika degradacji stanu technicznego obiektów budowlalnych w gminie Powidz	69

Rysunek 21. Rozkład przestrzenny występowania wyrobów zawierających azbest w gminie Powidz	70
Rysunek 22. Rozkład przestrzenny natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych sołectwach gminy Powidz	73
Rysunek 23. Obszar do rewitalizacji na tle gminy Powidz.....	84
Rysunek 24. Obszar rewitalizacji w Powidzu.....	85
Rysunek 25. Obszar rewitalizacji w Powidzu-Osiedle	85
Rysunek 26. Obszar rewitalizacji w Wylatkowie	86
Rysunek 27. Komplementarność przestrzenna – Powidz	135
Rysunek 28. Komplementarność przestrzenna – Powidz-Osiedle	136
Rysunek 29. Komplementarność przestrzenna – Wylatkowo	136

15. SPIS TABEL

Tabela 1. Jednostki gminy do delimitacji	42
Tabela 2. Wskaźniki użyte na potrzeby wyznaczenia granic obszarów kryzysowych w gminie	42
Tabela 3. Liczba zgonów i wymeldowań w gminie Powidz w 2016 roku	44
Tabela 4. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Powidz w 2016 r.....	48
Tabela 5. Rozkład bezrobotnych w gminie Powidz według miejsc zamieszkania (dane za 2016 rok)	51
Tabela 6. Liczba osób pobierających zasiłki w gminie Powidz w 2016 roku	54
Tabela 7. Uzależnienia w gminie Powidz według sołectw	56
Tabela 8. Przestępstwa i wykroczenia w gminie Powidz według sołectw (dane z 2016 roku)	57
Tabela 9. Liczba zarejestrowanych, zawieszonych i wykreślonych podmiotów gospodarczych w gminie Powidz (dane z 2016 roku)	60
Tabela 10. Liczba zabytków w gminie Powidz.....	65
Tabela 11. Liczba budynków mieszkalnych komunalnych wybudowanych przed 1989 rokiem w gminie Powidz	68
Tabela 12. Powierzchnia zinwentaryzowanych pokryć azbestowych w gminie Powidz.....	70
Tabela 13. Zestawienie problemów w gminie Powidz.....	71
Tabela 14. Obszary objęte rewitalizacją – ludność i powierzchnia.....	86
Tabela 15. Indykatywne ramy finansowe	125
Tabela 16. Szacunkowy podział kosztów.....	132
Tabela 23. Komplementarność problemowa	138
Tabela 24. Komplementarność międzyokresowa	143
Tabela 25. Komplementarność źródeł finansowania	148
Tabela 22. Wskaźniki Programu Rewitalizacji	163

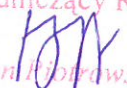

16. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Problemy społeczne w Powidzu	75
Wykres 2. Problemy gospodarcze w Powidzu-Osiedle	76
Wykres 3. Problemy gospodarcze w Powidzu.....	77
Wykres 4. Problemy gospodarcze w Powidzu-Osiedle	78
Wykres 5. Problemy przestrzenno-funkcjonalne w Powidzu.....	79
Wykres 6. Problemy techniczne w Powidzu-Osiedle	80
Wykres 7. Problemy środowiskowe w Powidzu.....	81
Wykres 8. Problemy środowiskowe w Powidzu-Osiedle	81

Przewodniczący Rady

Bogdan Piotrowski

